

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
"КАСПИЙ ҚОҒАМДЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ" БМ КОЛЛЕДЖІ**

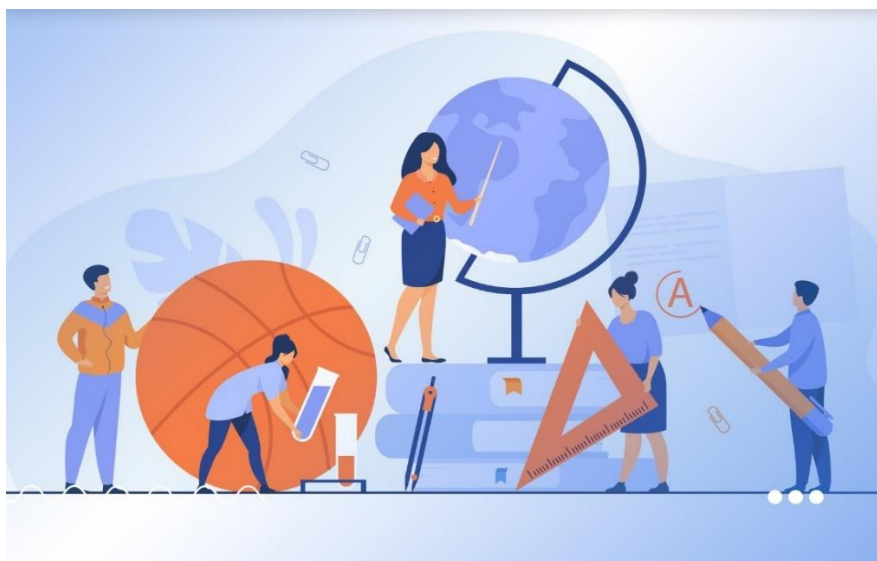
**МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КОЛЛЕДЖ УО «КАСПИЙСКИЙ ОБЩЕСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»**

**MINISTRY OF EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
COLLEGE OF CASPIAN UNIVERSITY**

**«КӘСПТІК БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНЫҢ ЖҰМЫСЫНДАҒЫ ПЕДАГОГИКАДЫҚ
ДӘСТҮРЛЕР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР»
ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕЛІК МАҚАЛАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ И МЕТОДИЧЕСКИХ СТАТЕЙ
«ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ В РАБОТЕ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ»**

**“PEDAGOGICAL TRADITIONS AND INNOVATIONS IN THE WORK OF A
PROFESSIONAL EDUCATIONAL ORGANIZATION”
COLLECTION OF SCIENTIFIC, PEDAGOGICAL AND METHODOLOGICAL
ARTICLES**

Алматы, 2025

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІГІ
"КАСПИЙ ҚОҒАМДЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ" БМ КОЛЛЕДЖІ**

**МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КОЛЛЕДЖ УО «КАСПИЙСКИЙ ОБЩЕСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»**

**MINISTRY OF EDUCATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
COLLEGE OF CASPIAN UNIVERSITY**

**«КӘСПТІК БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНЫҢ ЖҰМЫСЫНДАҒЫ ПЕДАГОГИКАДЫҚ
ДӘСТҮРЛЕР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР»
ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕЛІК МАҚАЛАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ И МЕТОДИЧЕСКИХ СТАТЕЙ
«ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ В РАБОТЕ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ»**

**“PEDAGOGICAL TRADITIONS AND INNOVATIONS IN THE WORK OF A
PROFESSIONAL EDUCATIONAL ORGANIZATION”
COLLECTION OF SCIENTIFIC, PEDAGOGICAL AND METHODOLOGICAL
ARTICLES**

Алматы, 2025

УДК 377

ББК 74.56 К26

Под редакцией Цыганковой Е.В. методиста по иностранным языкам колледжа УО "Каспийский общественный университет"

Сборник научно-педагогических и методических трудов педагогов по итогам III Педагогических чтений колледжа «Педагогические традиции и инновации в работе профессиональной образовательной организации» Колледжа УО «Каспийский общественный университет»

ISBN 978-601-08-4905-1

ISBN 978-601-08-4905-1

«Кәсіптік білім беру ұйымының жұмысындағы педагогикалық дәстүрлер мен инновациялар» ғылыми-педагогикалық және әдістемелік мақалалар жинағы= А91
Сборник научно-педагогических и методических статей «Педагогические традиции и инновации в работе профессиональной образовательной организации» = “Pedagogical Traditions and Innovations in the Work of a Professional Educational Organization” collection of scientific, pedagogical and methodological articles - Алматы, 2025. - 119 с. Англ., каз., рус.

Алғы сөз

Жинаққа мынадай бағыттар бойынша оқытушылардың ғылыми-педагогикалық және әдістемелік жұмыстарының материалдары енгізілген: теориядан тәжірибеге, оқыту үдерісін ойын түрлеріне айналдыру, интерактивті оқыту әдістері, оқыту үдерісіндегі оқытушының АКТ технологиялары, заманауи педагогикалық технологиялар, эмоционалды интеллект, оқытушы мен студенттің мәдениетаралық өзара әрекеттесуі, психология және педагогика және т.б.

Жұмыстың мақсаты – мектеп, колледж және университет оқытушыларының интеллектуалдық және шығармашылық әлеуетін дамытуды ынталандыру, ғылыми-зерттеу қызметіне қызығушылықты тудыру және Қазақстанның инновациялық дамуының іргелі факторы ретінде зияткерлік капиталдың маңыздылығын арттыру.

Біздің міндетіміз – қазіргі заманғы инновациялық технологияларды педагогикалық тәжірибеге енгізу мақсатында жүргізілген ғылыми-әдістемелік зерттеулердің жаңашылдығын, тиімділігін және қолдану мүмкіндігін талдау, бағалау және тәжірибеде қолдану.

Мақала авторлары материалдардың мазмұнына жауапты.

Предисловие

В сборник включены материалы научно-педагогических и методических трудов педагогов по направлениям: от теории к практике, геймификация процесса обучения, интерактивные методики обучения, ИКТ-технологии педагога в процессе обучения, современные педагогические технологии, эмоциональный интеллект, межкультурное взаимодействие педагога и студента, психология и педагогика и др.

Целью работы является стимулирование развития интеллектуально-творческого потенциала педагогов школ, колледжей, ВУЗов, формирование интереса к исследовательской деятельности и повышение значимости интеллектуального капитала как основополагающего фактора инновационного развития Казахстана.

Наша задача – проанализировать, оценить и применить на практике проводимые научные и методические исследования с точки зрения их новизны, результативности и применимости, с целью внедрения современных инновационных технологий в педагогическую практику.

За содержание материалов ответственность несут авторы статей.

Социальная ответственность колледжа: образование, которое меняет жизни

Ануаш Жігер Дүйсенбекұлы

Anuash Zhiger Duisenbekuly

Директор колледжа УО «Каспийский общественный университет»

Преподаватель специальных дисциплин

Ключевые слова

Әлеуметтік жауапкершілік, колледж, білім беру, орнықты даму, қоғам, Қазақстан, білім беру бастамалары, қолжетімді білім беру.

Социальная ответственность, колледж, образование, устойчивое развитие, общество, Казахстан, образовательные инициативы, доступное образование.

Social responsibility, college, education, sustainable development, society, Kazakhstan, educational initiatives, accessible education.

Аннотация

Мақалада колледждердің әлеуметтік жауапкершілігі тұжырымдамасы, оның қазіргі қоғам үшін маңызы және Қазақстанның білім беру жүйесін дамытудағы рөлі талқыланады. Онда әлеуметтік жауапкершіліктің негізгі аспектілері, оның ішінде қолжетімді білім беру құру, әлеуметтік және экологиялық бастамаларды іске асыру, сондай-ақ осы күш-жігердің студенттер мен жергілікті қоғамдастықтардың өміріне әсері ашып көрсетілген. Сондай-ақ, жаһандық өзгерістер жағдайында колледждердің әлеуметтік жауапкершілігін дамытудың перспективалы бағыттары белгіленген.

В статье рассматривается концепция социальной ответственности колледжей, её значение для современного общества и роль в развитии образовательной системы Казахстана. Раскрываются ключевые аспекты социальной ответственности, включая создание доступного образования, реализацию социальных и экологических инициатив, а также влияние этих усилий на жизнь студентов и местных сообществ. Также обозначены перспективные направления развития социальной ответственности колледжей в условиях глобальных изменений.

The article discusses the concept of social responsibility of colleges, its importance for modern society and its role in the development of the educational system of Kazakhstan. It reveals key aspects of social responsibility, including the creation of accessible education, the implementation of social and environmental initiatives, as well as the impact of these efforts on the lives of students and local

communities. Promising areas for the development of social responsibility of colleges in the context of global changes are also outlined.

В современном мире социальная ответственность становится важнейшим элементом деятельности образовательных учреждений. Колледжи, как часть образовательной системы, играют ключевую роль в формировании будущего общества, и их социальная ответственность выходит за пределы учебных аудиторий. Это не просто подготовка специалистов для рынка труда, но и вклад в развитие общества, воспитание активных граждан и создание условий для равного доступа к качественному образованию.

Что такое социальная ответственность колледжа? Социальная ответственность колледжа — это его способность учитывать потребности студентов, родителей, общества и государства, а также активно участвовать в решении социальных, экономических и экологических проблем. Она проявляется через создание условий для обучения студентов из уязвимых слоёв населения, воспитание у студентов уважения к другим и экологической осознанности, а также через участие в социальных проектах, направленных на поддержку местных сообществ. Колледж должен стремиться к устойчивому развитию, внедряя энергоэффективные технологии, переработку отходов и поддержку непрерывного образования, способствуя профессиональному и личностному росту на протяжении всей жизни.

Многие колледжи в Казахстане уже активно реализуют инициативы в области социальной ответственности. Эти усилия включают предоставление финансовой поддержки студентам из малообеспеченных семей, создание условий для обучения студентов с особыми образовательными потребностями, реализацию социальных проектов, направленных на поддержку местных сообществ, и проведение мероприятий для школьников, которые помогают им определиться с выбором профессии. Такие инициативы демонстрируют приверженность колледжей социальной миссии, способствуя созданию более справедливого и равноправного общества.

Реализация принципов социальной ответственности позволяет колледжам оказывать значительное влияние на жизнь студентов и местных сообществ. Благодаря таким инициативам студенты получают доступ к образованию, которое открывает перед ними новые карьерные возможности, повышает их доходы и социальный статус. Кроме того, выпускники колледжей становятся более ответственными и инициативными гражданами, готовыми участвовать в жизни общества. Социальные проекты колледжей способствуют укреплению солидарности и взаимопомощи в местных сообществах, а экологические инициативы формируют у студентов бережное отношение к природным ресурсам и окружающей среде.

В будущем роль социальной ответственности колледжей будет только возрастать. Основные направления для развития включают создание ещё более доступных условий для всех категорий студентов, укрепление партнёрств с бизнесом, государственными структурами и НПО, использование цифровых технологий для реализации социальных инициатив, а также участие в международных проектах и обмен опытом с зарубежными коллегами. Эти шаги позволят колледжам ещё больше укрепить свою роль как центров социального и образовательного прогресса.

Заключение

Социальная ответственность колледжей — это не только вклад в развитие образовательной системы, но и важный шаг к построению справедливого и устойчивого общества. Колледжи, реализующие такие инициативы, помогают не только своим студентам, но и всему обществу. Они формируют будущее, в котором образование становится доступным инструментом для изменений, вдохновляя людей на создание новых возможностей и более гармоничного мира. В эпоху глобальных вызовов и изменений важность социальной ответственности возрастает многократно, поскольку она позволяет образовательным учреждениям быть не просто поставщиками знаний, но и движущей силой общественного прогресса.

Для достижения этих целей необходимо дальнейшее укрепление сотрудничества между колледжами, бизнесом, государственными структурами и обществом. Совместные усилия способны создать мощную основу для подготовки будущих поколений, ориентированных на ценности устойчивого развития и социальной справедливости. Вклад колледжей в развитие общества выходит далеко за пределы классических образовательных функций, становясь катализатором положительных изменений, которые отражаются на каждой сфере жизни. Таким образом, социальная ответственность колледжей становится неотъемлемой частью их миссии, позволяя образованию быть силой, которая меняет жизни и общество в целом.

Список литературы

1. Капралов, А.В. Социальная ответственность образовательных учреждений: теоретические и практические аспекты. — Алматы: Издательство "Наука", 2020.
2. Назарбаев, Н.А. Казахстан на пути устойчивого развития: стратегия и реализация. — Астана: Фолиант, 2018.
3. Омарова, Ж.С. Роль профессионального образования в формировании человеческого капитала. — Караганда: Университетская книга, 2019.

4. Smith, J., & Brown, P. Educational Responsibility and Social Progress. — Cambridge: Academic Press, 2017.
5. Документы Министерства образования и науки Республики Казахстан. — 2022.

Мұғалімдердің цифрлық технологияларды тиімді меңгеруі мен қолдану әдістері

Абилов Рустем Рыскалиевич

Математика пәнінің оқытушысы

“Каспий қоғамдық университетінің колледжі”

Кілтті сөздер: Цифрлық технологиялар, білім беру инновациялары, қашықтықтан оқыту, оқыту әдістемесі, геймификация, цифрлық дағдылар, білім беру платформалары, онлайн құралдар, ақпараттық технологиялар, заманауи педагогика, мұғалімдердің кәсіби дамуы

Аңдатпа: Бұл мақалада мұғалімдердің цифрлық технологияларды меңгеру және оларды білім беру процесінде қолдану әдістері талқыланады. Цифрлық құралдарды тиімді пайдалану білім беру сапасын арттыруға және оқушылардың танымдық қызығушылығын дамытуға мүмкіндік береді. Мақалада мұғалімдердің цифрлық сауаттылығын арттыру жолдары, онлайн оқыту платформаларын қолдану, интерактивті құралдармен жұмыс және заманауи технологиялардың рөлі қарастырылады.

Кіріспе:

XXI ғасыр – ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың қарқынды дамуының дәуірі. Бұл өзгерістер білім беру саласына да өз ықпалын тигізіп, мұғалімдерге жаңа талаптар қояды. Цифрлық технологияларды тиімді меңгеру білім беру үрдісінің сапасын арттырумен қатар, оқытушының кәсіби дамуының маңызды құрамдас бөлігіне айналды.

Цифрлық технологияларды меңгерудің маңыздылығы:

Мұғалімдер үшін цифрлық технологияларды меңгеру тек міндет емес, сонымен бірге оқушылармен тығыз байланыс орнатудың, білім беру үрдісін тиімді әрі қызықты студенттің құралы болып табылады. Цифрлық платформаларды қолдану мұғалімдерге оқу материалдарын әртүрлі форматта ұсынуға, оқушылардың өз бетімен білім алуына мүмкіндік жасауға, сонымен қатар кері байланыс орнатуға мүмкіндік береді.

Қолдану әдістері:

Білім беру саласында қолданылатын түрлі цифрлық платформалар мен құралдар бар. Олардың әрқайсысы оқытудың тиімділігін арттыруға және оқу процесін жеңілдетуге көмектеседі. Міне, ең танымал білім беру платформалары:

Moodle – Бұл ашық кодты онлайн оқыту платформасы, мұғалімдерге сабақтарды ұйымдастыру, тапсырмалар мен емтихандарды өткізу, студенттердің үлгерімін қадағалау мүмкіндігін береді. Moodle әлем бойынша көптеген білім беру мекемелерінде қолданылады.

Moodle – ашық кодты онлайн оқыту платформасы. Бұл платформа оқу материалдарын ұйымдастыру, тесттер мен емтихандар өткізу, студенттердің үлгерімін бақылау үшін пайдаланылады. Moodle-дің көп функционалдығы мен кеңейту мүмкіндігі оны әлем бойынша көптеген оқу орындарында кеңінен қолдануға мүмкіндік береді.

Мүмкіндіктері:

- Сабақтарды ұйымдастыру және оқу жоспарларын құру.
- Тапсырмаларды, тесттерді және сауалнамаларды жасау.
- Студенттердің прогресін бақылау, бағалау жүйелерін енгізу.
- Қолданушы интерфейсін жекелендіру мүмкіндігі.
- Құжаттарды бөлісу және оқу материалдарын қадағалау.

Google Classroom – Google компаниясының платформасы. Бұл онлайн оқу ортасы мұғалімдерге сабақтарды ұйымдастыру, тапсырмалар мен тесттер жасау, студенттермен қарым-қатынас орнатуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, Google Drive арқылы құжаттарды бөлісу мен сақтау оңай.

Google Classroom – мұғалімдер мен оқушылар үшін Google компаниясы ұсынған оқу платформасы. Ол тапсырмаларды беру, оқу материалдарын сақтау және студенттермен қарым-қатынас орнату үшін арналған. Платформа Google Drive және басқа Google қызметтерімен толық интеграцияланған.

Мүмкіндіктері:

- Тапсырмалар мен тесттерді жіберу, оларды автоматты түрде тексеру.
- Оқушылармен жеңіл байланыс жасау, пікірлер қалдыру.
- Google Drive арқылы құжаттармен бөлісу және сақтау.
- Оқушылардың нәтижелерін бақылау және бағалау.
- Виртуалды сыныптар мен кездесулер өткізу.

Zoom – Вебинарлар мен онлайн сабақтарды өткізу үшін өте танымал бейнеконференция құралдары. Zoom арқылы мұғалімдер мен студенттер қашықтықтан байланысып, видеосабақтар өткізе алады.

Zoom – бейнеконференция және вебинарлар өткізу үшін қолданылатын платформа. Бұл құрал қашықтықтан оқыту үшін өте тиімді, себебі онлайн сабақтарды, кездесулер мен талқылауларды ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

Мүмкіндіктері:

- Видеоконференциялар мен онлайн сабақтар өткізу.

- Экранды бөлісу, виртуалды тақта қолдану.
- Топтық чаттар және жеке хабарламалар арқылы қарым-қатынас жасау.
- Рекорды (запись) жасау және оны кейін көру.
- Оқушылар мен мұғалімдер үшін әртүрлі жиналыстар ұйымдастыру.

Microsoft Teams – Бұл да онлайн жұмыс істеу үшін арналған платформа, бірақ ол әсіресе мектептер мен университеттерде оқу процесін ұйымдастыру үшін қолданылады. Teams арқылы оқу материалы мен тапсырмаларды бөлісу, тапсырмаларды тексеру, онлайн сабақтар өткізу мүмкіндігі бар. Microsoft Teams – бұл топтық жұмыс пен бейнеконференциялар үшін арналған платформа, білім беру мекемелерінде жиі қолданылады. Teams арқылы мұғалімдер сабақты жүргізіп, тапсырмалар мен тесттер ұсына алады, сондай-ақ оқушылар өзара жұмыс істей алады.

Мүмкіндіктері:

- Құжаттармен және оқу материалдарымен бөлісу.
- Сабақтар, топтық жобалар, тапсырмалар ұйымдастыру.
- Қолданушылар арасындағы сұхбаттар мен чаттар.
- Оқушылардың жұмысын бақылау және бағалау.
- Онлайн кездесу өткізу, экранды бөлісу, оқу процесін жеңілдету.

Edmodo – Бұл оқушылар мен мұғалімдер үшін арнайы жасалған әлеуметтік желі сияқты платформа. Edmodo арқылы оқушылар өздерінің мұғалімдерімен байланыса алады, тапсырмаларды орындап, оқыту материалдарымен таныса алады.

Edmodo – әлеуметтік желі негізіндегі білім беру платформасы, оқушылар мен мұғалімдер үшін арналған. Платформа тапсырмалар мен оқу материалдарын бөлісуге, оқушылардың нәтижелерін бағалауға мүмкіндік береді.

Мүмкіндіктері:

- Оқушылар мен мұғалімдер арасында қарым-қатынас орнату.
- Оқу материалдары мен тапсырмаларды бөлісу.
- Оқушылардың жұмысын тексеру және бағалау.
- Ата-аналармен байланыс орнату.
- Жазбалар мен форумдар арқылы пікір алмасу.

Khan Academy – Әлем бойынша танымал тегін білім беру платформасы. Khan Academy әртүрлі пәндер бойынша бейнемазмұн, тапсырмалар мен тесттер ұсынады.

Khan Academy – әртүрлі пәндер бойынша тегін білім беру платформасы. Оқушыларға видео сабақтар, түсіндірмелер мен тапсырмалар арқылы білім беруді мақсат етеді. Әсіресе математика, ғылым, экономика және тарих пәндеріне арналған оқу материалдары көп.

Мүмкіндіктері:

- Әр түрлі пәндер бойынша бейнемазмұн.
- Интерактивті тапсырмалар мен жаттығулар.
- Оқушылардың нәтижелерін бақылау және бағалау.
- Оқушылар үшін оқу жоспары мен жеке прогресс жолдарын жасау.
- Тегін сабақтар мен ресурстарды кеңінен пайдалану.

Coursera – Университеттер мен білім беру ұйымдары ұсынатын онлайн курстар мен бағдарламаларды табуға болатын платформа. Coursera негізінен жоғары білім деңгейіндегі курстар мен сертификаттау бағдарламаларына арналған.

Coursera – әлемнің ең үздік университеттері мен ұйымдары ұсынатын онлайн курстар мен сертификаттау бағдарламаларының платформасы. Coursera жоғары білім деңгейіндегі курстар мен оқыту бағдарламаларын ұсынады.

Мүмкіндіктері:

- Жоғары білім деңгейіндегі курстарды онлайн оқу.
- Дүниежүзілік университеттердің сертификаттау бағдарламалары.
- Онлайн семинарлар мен вебинарлар.
- Оқытушылар мен мамандардан кері байланыс алу.
- Білім алу барысындағы сертификаттар мен дипломдар.

Udemy – Онлайн курстарды сатып алуға және өткізуге арналған платформа. Udemy-де түрлі салалар бойынша курстар ұсынылады, олардың ішінде білім беру, тіл үйрену, кәсіпкерлік, бағдарламалау және тағы басқа. Udemy – онлайн курстарды ұсынатын платформа. Udemy-де әр түрлі сала бойынша мыңдаған курстар мен оқыту бағдарламалары бар, оның ішінде білім беру, тіл үйрену, кәсіпкерлік, бағдарламалау және басқа да көптеген бағыттар.

Мүмкіндіктері:

- Әртүрлі пәндер мен дағдылар бойынша курстар.
- Видеокурстар мен интерактивті оқу материалдары.
- Сабақтардан кейін сертификаттар мен дипломдар алу.
- Студенттер мен оқытушылар арасындағы байланыс.
- Онлайн платформа арқылы өз курстарын жасау.

Duolingo – Тіл үйрену үшін арнайы құрылған платформа. Duolingo интерактивті тәсілдермен бірнеше тілдерде оқытуға мүмкіндік береді, бұл әсіресе тіл үйренушілер үшін пайдалы.

Duolingo – тіл үйренуге арналған ақысыз платформа. Duolingo интерактивті әдістер арқылы оқушыларға жаңа тілдерді үйретеді, және оны барлық жастағы адамдар қолдана алады.

Мүмкіндіктері:

- Әртүрлі тілдер бойынша тегін оқыту.
- Оқушылардың тілдік дағдыларын дамытуға арналған ойындар.
- Жеке прогрессті бақылау және жетістіктерді қадағалау.
- Әр түрлі деңгейлер мен сабақтарды таңдау мүмкіндігі.
- Тілді үйрену үшін күнделікті тапсырмалар мен жаттығулар.

Socrative – Бұл онлайн тесттер мен сауалнамалар жасауға арналған платформа. Мұғалімдер өздерінің оқушыларына тапсырмалар мен бағалау жүйелерін оңай құра алады.

Socrative – мұғалімдер мен студенттер үшін арналған онлайн тестілеу және сауалнама жүргізу құралы. Socrative оқушылардың білім деңгейін тексеру және бағалау үшін қолданылады.

Мүмкіндіктері:

- Тесттер мен сауалнамаларды жасау.
- Жауаптардың автоматты түрде бағалануы.
- Студенттердің нәтижелерін нақты уақыт режимінде бақылау.
- Оқушыларға әртүрлі сұрақтар мен тапсырмалар беру.
- Мұғалімдер үшін жеке және топтық бағалау жүйелерін құру.

Kahoot – бұл ойын түрінде білім беру платформасы, ол мұғалімдерге және оқушыларға викториналар, тесттер, сауалнамалар мен өзге де оқу ойындарын құруға мүмкіндік береді. Платформа интерактивті әрі қызықты болуы үшін түрлі геймификация элементтерін қолданады, бұл оқушылардың сабаққа қызығушылығын арттырады. Kahoot! көбінесе сабақ барысында білімді бекіту немесе жаңа тақырыпты таныстыру үшін қолданылады.

Мүмкіндіктері:

- Тікелей ойындар мен викториналар құру.
- Оқушылардың нақты уақыттағы жауаптарын бақылау.
- Сабақтарды ойын түрінде өткізудің мүмкіндігі, бұл оқушылардың мотивациясын арттырады.
- Түрлі форматтағы сұрақтар қою (жауап таңдау, дұрыс/бұрыс сұрақтар, ашық сұрақтар).
- Оқушылардың ұпайларын есептеу және жеңімпаздарды жариялау.
- Мобильді құрылғылар мен компьютерлер арқылы қатысу мүмкіндігі.

Quizlet – оқу карточкаларын (flashcards) пайдалану арқылы білім алу мен жаттығу жүргізуге арналған онлайн платформа. Бұл құрал әсіресе тілдер, тарих, математика және басқа да пәндер үшін тиімді. Quizlet арқылы оқушылар өздерінің білімін тексеріп, тақырыпты оңай меңгере алады.

Сонымен қатар, мұғалімдер тақырып бойынша жаттығулар мен тесттер жасай алады.

Мүмкіндіктері:

- Оқу карточкаларын (flashcards) құру және оларды оқу мақсатында пайдалану.
- Әртүрлі оқу режимдері: оқу, тестілеу, жазу, сәйкестендіру.
- Quizlet Live ойын форматы, топтық жұмыс үшін өте ыңғайлы.
- Студенттердің нәтижелерін бақылау және прогресті қадағалау.
- Кез келген құрылғыда қолжетімді (мобильді және компьютерлік нұсқасы).
- Қолданушы интерфейсінің қарапайым және ыңғайлы болуы.

Padlet – бұл онлайн тақта немесе виртуалды плакат, онда оқушылар мен мұғалімдер бірге жұмыс істей алады. Padlet түрлі форматтарда мазмұнды (мәтін, сурет, бейнемазмұн, сілтемелер) орналастыруға мүмкіндік береді, бұл оны топтық жұмыс үшін өте қолайлы етеді. Платформа білім беру саласында оқушылардың шығармашылығын арттырып, олардың өз ойларын еркін және тиімді жеткізуіне мүмкіндік береді.

Мүмкіндіктері:

- Виртуалды тақтаға жазбалар, суреттер, бейнемазмұн және сілтемелер қосу.
- Оқушылар мен мұғалімдер арасында ақпаратпен бөлісу.
- Әртүрлі форматтағы тапсырмалар мен шығармашылық жұмыстарды ұйымдастыру.
- Бірнеше қолданушы бір уақытта жұмыс істей алады.
- Түрлі шаблондар мен тақталарды қолдану мүмкіндігі.
- Мобильді қосымша арқылы жұмыс жасау мүмкіндігі.

Бұл платформалар білім беру процесін инновациялық тәсілдермен байыта отырып, оқыту мен үйренуді барынша тиімді әрі қызықты етеді. Олар әр түрлі пәндер мен білім деңгейлеріне арналған кең көлемдегі мүмкіндіктерді ұсынады. Әрбір платформа өзінің ерекшеліктеріне және мақсаттарына сәйкес қолданылады, сондықтан мұғалімдер мен оқушылар өз қажеттіліктеріне сәйкес платформаны таңдай алады.

Әдебиеттер

1. Әбдібекова, Қ. (2020). Цифрлық білім беру технологиялары: Теориясы мен практикасы. Алматы: Ғылым.

2. Баймұратова, Ж., & Таласбекова, Л. (2019). Мұғалімдердің цифрлық дағдыларын дамыту: Қазіргі жағдай және перспективалар. Қазақ педагогикасы, 3(45), 45-52.
3. Жұмабаев, М. (2021). Цифрлық технологиялар мен білім беру: Мұғалімдер үшін нұсқаулық. Қарағанды: Қарағанды университеті.
4. Назарбаев, Н. Ә. (2018). Қазақстанның цифрлық дәуірдегі білім беру жүйесі. Алматы: Қазақстан Республикасы Президентінің кітапханасы.
5. Нұрғалиева, А. (2022). Мұғалімдердің цифрлық сауаттылығын арттыру мәселелері. Педагогика ғылымдары журналы, 4(78), 78-84.
6. Оспанов, Б. (2020). Цифрлық білім беру құралдары мен платформаларын енгізу: Әдіснамалық аспектілер. Білім беру, 1(14), 34-40.
7. Сағындықова, Д. (2021). Цифрлық технологияларды қолданудың педагогикалық негіздері. Астана: Дәуір.
8. Тұрғынбаева, А. (2023). Цифрлық технологиялар мен педагогикалық инновациялар. Мәскеу: Руханият баспасы.
9. Ким, А. (2020). Цифрлық технологиялар мен білім беру үдерісін жаңғырту: Әлемдік тәжірибе. Таллин: Астрахань университетінің баспасы.

Актуальность экологической культуры для молодого поколения в современном мире

Агибаева Ляззат Маметовна
преподаватель специальных дисциплин, магистр технических наук.
Колледж УО «Каспийский Общественный Университет»

Ключевые слова: экологическая культура, экологическое сознание, экологическая грамотность или образование, экологически ответственное поведение, окружающая среда.

Аннотация: Формирование экологической культуры подрастающего поколения, развитие экологической ответственности, сознательности за состояние окружающей среды и активной деятельности по ее сохранению и улучшению.

В современном мире одной из основных глобальных угроз, являются экологические проблемы. Экологическая ситуация на планете в сравнении с прошлыми годами, стала отличаться своей остротой, нарастающей масштабностью и ухудшением состояния природной среды. С каждым годом для многих стран экологические проблемы приобретают первостепенное значение. Это - изменение климата, связанное с глобальным потеплением, проблемы озонового экрана, загрязнение атмосферы, воды, почвы, дефицит чистой воды, загрязнение Мирового океана и сокращение биологического многообразия животных и растений .

Высокий уровень экологической культуры и грамотности в современное время является важным условием самосохранения и устойчивого развития человеческой цивилизации.

Именно поэтому сегодня возрастает роль образования в формировании экологической культуры, экологической осознанности и экологической компетентности подрастающего поколения, становясь важнейшим элементом учебно - воспитательной работы. Ведь молодежь обладает огромным потенциалом, они имеют гибкое изменяющееся мировоззрение, являются наиболее активной частью населения, которые могут нести экологические знания в массы. Достичь определенного уровня экологической культуры им могут помочь именно преподаватели образовательных учебных заведений, как наиболее контактирующая с молодежью часть общества, имеющая аудиторные возможности для просветительской работы. Обладая комплексом естественно научных и гуманитарных комплексом знаний, также знаниями информационных технологии.

Согласно глоссарию, *экологическая культура* – это часть общечеловеческой культуры, система социальных отношений, общественных и индивидуальных морально-этических норм, взглядов, установок и ценностей, касающихся взаимоотношения человека и природы;

гармоничность сосуществования человеческого общества и окружающей природной среды. Разумное природопользование, нравственное отношение к природной среде.

Экологическая культура и экологическая компетентность относится ко всем студентам, к какой бы специальности он не готовился, и даже более того к каждому гражданину страны.

Экологическая грамотность или образование - это процесс воспитания и обучения, направленный на формирование ценностных ориентаций, поведенческих норм и специальных знаний, которые способствуют выполнению обязанностей в области охраны окружающей среды, формированию экологически ориентированного поведения.

Экологическая грамотность и разумное природопользование способствуют сохранению природы и устойчивому развитию.

Экологизация образования предусматривает целенаправленное педагогическое воздействие на учащихся, в процессе которого формируются личностные и общественно значимые качества, позволяющие понять многообразие и ценность природы, социально активная жизненная позиция в сохранении окружающей среды, базовые знания экологических норм и законов, навыки по защите, уходу и улучшению природной среды,

Главная цель экологического образования — становление экологической культуры личности и общества посредством освоения практического и духовного опыта взаимодействия человечества с природой.

В век технологического прогресса и индустриализации наша страна тоже столкнулась с проблемами экологии окружающей среды. На сегодняшний день самые главные экологические проблемы в Казахстане, это промышленное загрязнение воздуха, почвы и воды, вследствие сырьевой системы природопользования. Проблемы водных ресурсов, опустынивание и проблемы накопления промышленных и бытовых отходов.

За годы независимости предпринимались некоторые шаги по улучшению экологической обстановки в стране, вводились различные проекты. Не так давно в октябре 2024 г., была утверждена Концепция развития экологической культуры «Таза Казахстан» на 2024-2029 годы. Главной идеей данной акции является Эко - патриотизм основанный на любви и уважении к родной земле и стремление к ее защите, предполагает осознание гражданами своей ответственности перед будущими поколениями. В проекте задействованы уже более 2,4 млн человек.

Хотелось бы чтобы не просто говорилось об экологии, но и реализовались все поставленные цели перед проектом.

По результатам социологического исследования, проведенного НАО "Казахстанский институт общественного развития" Министерства культуры и информации Республики Казахстан в 2024 году, опрос показал что в возрастном срезе что молодые люди (18 – 28 лет) менее активны в экологических вопросах (27,5 %).

Анализ показывает, что в Казахстане существуют проблемы, связанные с недостаточной экологической осознанностью и информированностью в

экологических вопросах. И приводит к следующим выводам: что многие люди не понимают важность своих повседневных действий для состояния окружающей среды и не готовы к изменениям в поведении, таким, как переход на более экологичные привычки. Одной из причин низкой экологической осознанности является недостаточная освещенность экологических вопросов в средствах массовой информации, что не позволяет людям получить полное представление о значимости экологических инициатив и их влиянии на будущее планеты.

Экологическое воспитание в образовательных учреждениях это учебно-воспитательный процесс, направленный на формирование экологически активной личности, имеющего экологические знания, которая позволяет бережно взаимодействовать с миром природы.

Для интеграции в обучение, экологической культуры и экологически ответственного поведения, нужен:

- междисциплинарный подход, где экологическая тематика вплетена в разные предметы.

- вовлечение учащихся в исследовательские экологические проекты, с мотивационной, познавательной и деятельной целью.

- участие в различных акциях, в рамках Эковолонтерства: развитие волонтерской деятельности в целях охраны окружающей среды, а также популяризация экологической повестки связанной с охраной природы и экологией; (например, участие в таких проектах студентов специальности Туризм).

- разработка цифровых платформ и сервисов, связанных со сферой экологии (для студентов специальности - Программное обеспечение);

- Развитие культуры бережливого потребления. Культуры, подобные японскому движению "моттаинай", могут быть адаптированы для казахстанских студентов.

- систематическое проведение анкетирования среди студентов для определения уровня экологической образованности, экологической деятельности и экологической сознательности как слагаемых компонентов экологической культуры личности. Также проведение Эко-диктантов;

Как мы видим экологическая культура - это неотъемлемая часть общей культуры человека современного общества. Из этого вытекает необходимость воспитания у молодежи чувства личной ответственности за сохранение природы, разумного отношения к природным богатствам и бережного отношения к природе.

Список литературы:

1. Устойчивое развитие: экология и общество. Захаров В.М. 2023г.
2. Концепция развития экологической культуры Таза Казахстан 2024-2029 гг. (электронный ресурс).
3. Экология Казахстана, ее состояние. Аманкулова Б.П. 2000 г. Алматы.

Глобальные образовательные системы в колледжах и университетах: чему Казахстан может поучиться у других стран

Айтбекова Аида Даниярқызы
Преподаватель специальных дисциплин колледжа КОУ

Ключевые слова: глобальные образовательные системы, дуальное образование, междисциплинарность, индивидуальный подход, кооперативное обучение, искусственный интеллект, цифровизация.

Аннотация

В статье рассматриваются ключевые особенности глобальных образовательных систем, которые могут быть полезны для реформирования колледжей и университетов Казахстана. Особое внимание уделяется практикам Финляндии, США и Германии, включая индивидуальный подход к обучению, междисциплинарность, гибкость образовательных программ и дуальное образование. Предлагаются рекомендации по интеграции международного опыта для повышения качества высшего образования в Казахстане, что важно для подготовки специалистов, адаптированных к современным вызовам.

В глобальной образовательной практике существуют инновационные подходы и аспекты, которые остаются менее известными в Казахстане, но могут значительно улучшить систему образования, если будут внедрены. Рассмотрим эти аспекты по разным направлениям.

1. Индивидуализированное образование (Финляндия, Канада)

Система обучения строится с учетом потребностей, интересов и темпа освоения материала каждого студента.

Учебные планы гибкие: студент сам может выбрать специализацию и дополнительные предметы.

Такой подход позволяет раскрыть потенциал каждого студента, снижает стресс от единых стандартов и повышает вовлеченность в учебный процесс.

Как применить в Казахстане?

- Разработка учебных траекторий с учетом индивидуальных интересов студентов.
- Введение системы консультаций с кураторами, которые помогут выбрать предметы.

2. Проектное обучение (США, Австралия)

Студенты учатся через работу над реальными проектами. Например, в США популярны проекты, решающие проблемы местного сообщества.

Проектное обучение развивает навыки критического мышления, командной работы и решения практических задач.

Как применить в Казахстане?

- Включить в программы обязательные проекты, связанные с местными компаниями или социальными задачами.
- Создать конкурсы на лучшие проекты с финансированием их реализации.

3. Программы на основе “жизненных навыков” (Индия, Южная Корея)

В школах и колледжах обучают жизненным навыкам: управлению финансами, решению конфликтов, самоорганизации, а также основам психического здоровья.

Эти навыки готовят студентов не только к трудовой деятельности, но и к успешной жизни в целом.

Как применить в Казахстане?

- Ввести курс “жизненных навыков” в образовательные программы колледжей и университетов.
- Особое внимание уделить финансовой грамотности и управлению стрессом.

4. Стажировки и кооперативное обучение (Германия, Канада, Швейцария)

Обучение совмещается с работой на предприятии. В Германии дуальное образование позволяет студентам одновременно учиться и работать в компаниях.

Выпускники получают практический опыт и быстрее адаптируются к требованиям рынка труда.

Как применить в Казахстане?

- Внедрить обязательные оплачиваемые стажировки для студентов технических и прикладных специальностей.
- Развивать партнерства учебных заведений с работодателями.

5. Акцент на искусственный интеллект и цифровизацию (Китай, Южная Корея)

В вузах и колледжах внедряют программы по искусственному интеллекту, анализу данных, робототехнике и другим цифровым направлениям.

Студенты осваивают востребованные профессии будущего.

Как применить в Казахстане?

- Создать специализированные IT-кампусы, как это сделано в Южной Корее.
- Включить курсы по основам программирования в обязательную программу колледжей и университетов.

6. Учеба через опыт (Дания, Нидерланды)

Студентов обучают через реальные задачи и кейсы. Например, студентам дают решать задачи для компаний, не используя учебные материалы.

Метод развивает аналитическое мышление, навыки решения проблем и способность работать в неопределенных условиях.

Как применить в Казахстане?

- Внедрить кейс-методы в программы технических и экономических специальностей.
- Организовывать открытые конкурсы на решение реальных задач бизнеса.

7. Оценка компетенций, а не знаний (Финляндия, Новая Зеландия)

Система оценки базируется на том, как студент применяет знания на практике, а не на том, сколько теории он выучил.

Это помогает развивать прикладные навыки, которые более востребованы на рынке труда.

Как применить в Казахстане?

- Перейти от экзаменов к оценке проектов, стажировок и практической деятельности.

8. Развитие многоязычия (Сингапур, Швейцария)

В странах с несколькими государственными языками образовательные программы ориентированы на освоение всех языков с раннего возраста.

Выпускники становятся более мобильными и конкурентоспособными на международной арене.

Как применить в Казахстане?

- Акцент на изучение казахского, русского и английского языков во всех уровнях образования.
- Создание программ на английском для иностранных студентов.

Рекомендации для Казахстана

1. Интеграция проектного и кооперативного обучения: внедрить программы, связанные с реальными задачами бизнеса.

2. Развитие цифровых технологий: расширить доступ к онлайн-курсам и ввести обязательные дисциплины по IT.
3. Фокус на индивидуализации: гибкость программ позволит учитывать интересы и способности студентов.
4. Поддержка языкового многообразия: развитие триединства языков в образовательных учреждениях.
5. Практическая оценка знаний: переход на компетентностный подход в оценке.

Заключение

Мировые образовательные программы предлагают много инноваций, которые Казахстану важно изучить и адаптировать. Это позволит улучшить подготовку кадров, повысить их конкурентоспособность и сделать образование доступным и практикоориентированным.

Список литературы:

1. Глухов, В. В., и Зайцева, Е. В. (2020). Междисциплинарный подход в образовании: мировой опыт и перспективы для стран СНГ. Вестник современной науки.
2. Лукьянова, М. И. (2021). Международный опыт модернизации системы высшего образования. Образование и общество.
3. Министерство образования и науки Республики Казахстан. (2023). Национальная стратегия развития образования в Казахстане. Астана.

Использование театральной педагогики на уроках литературы

Акимбекова Салтанат Куанышевна
Преподаватель русского языка и литературы

Ключевые слова: театральная педагогика, ролевые игры, импровизация, художественное чтение, коллективная работа, мотивация к чтению.

Кілтті сөздер: театр педагогикасы, рөлдік ойындар, импровизация, көркем оқу, ұжымдық жұмыс, оқуға ынталандыру.

Аннотация: Использование театральной педагогики на уроках литературы открывает новые возможности для формирования у учащихся глубокого понимания художественных произведений, развития творческих и коммуникативных навыков. Применение методов драматизации, ролевых игр, импровизации и сценического анализа позволяет сделать процесс изучения литературы интерактивным и увлекательным.

Аңдатпа: Әдебиет сабақтарында театр педагогикасын қолдану оқушылардың көркем шығармаларды терең түсінуін қалыптастыру, шығармашылық және коммуникативтік дағдыларын дамыту үшін жаңа мүмкіндіктер ашады. Драматизация, рөлдік ойындар, импровизация және сахналық талдау әдістерін қолдану әдебиетті оқу процесін интерактивті және қызықты етуге мүмкіндік береді.

Современные уроки литературы требуют применения разнообразных методик, способных не только увлечь учащихся, но и способствовать их всестороннему развитию. Театральная педагогика позволяет не только глубже понять литературные произведения, но и развить творческие способности, коммуникативные навыки, а также эмоциональный интеллект учащихся.

Основная цель театральной педагогики — развивать эмоциональный интеллект, критическое мышление и умение работать в группе, что позволяет глубже воспринимать образы, характеры и идеи литературных произведений. Инсценировка отдельных эпизодов создает на уроке благоприятную эмоциональную атмосферу для восприятия и углубленного понимания литературных произведений. Такие занятия предоставляют учащимся возможность раскрыть индивидуальные способности, экспериментировать, демонстрировать свои умения.

Задача учителя состоит в том, чтобы поддержать интерес школьников к урокам литературы, помочь понять характеры героев.

Театрализованные уроки привлекательны тем, что вносят в ученические будни атмосферу праздника, приподнятое настроение, позволяют ребятам проявить свою инициативу, способствуют выработке у них чувства взаимопомощи, коммуникативных умений.

Урок литературы – всегда маленький спектакль, в котором «играют все», даже самые «тихие» актеры, втянутые в действие как будто поневоле, но их мимика и выражение глаз выдают их внимание и интерес к происходящему.

1. Сущность театральной педагогики

Театральная педагогика представляет собой использование элементов театрального искусства в образовательном процессе.

Ключевыми аспектами являются:

- создание эмоционального включения в процесс обучения;
- развитие навыков самовыражения и творческой интерпретации;
- вовлечение в коллективную работу через импровизацию, драматизацию, анализ персонажей.

2. Роль театральной педагогики в изучении литературы

На уроках литературы театральная педагогика помогает:

- осмысленно анализировать тексты. Пример: разбор характера героев через инсценировку позволяет глубже понять их мотивы.
- развивать эмпатию и эмоциональную связь. Учащиеся начинают «проживать» произведение, а не просто изучать его.
- стимулировать интерес к литературе. Практическое участие в театральных элементах делает уроки динамичными и увлекательными.

3. Методы и приемы театральной педагогики

На уроках литературы можно использовать следующие методы:

- чтение с выражением. Учащиеся тренируют интонацию, паузы и эмоциональную окраску.
- инсценировка. Разыгрывание сцен из произведений помогает «оживить» текст.
- импровизация. Например, как мог бы герой поступить в другой ситуации.
- дискуссии от лица героев. Учащиеся говорят от имени персонажей, что развивает аналитическое мышление и умение защищать точку зрения.
- создание собственного сценария. Учащиеся придумывают продолжение произведения или интерпретируют его с точки зрения современной реальности.

4. Преимущества театральной педагогики

Повышение мотивации к изучению литературы.

- развитие креативности и уверенности в себе.
- формирование навыков командной работы и критического мышления.
- улучшение навыков устной речи и публичного выступления.

Доказательства эффективности театральной педагогики

Исследования педагогов и психологов подтверждают, что театральная педагогика повышает успеваемость и интерес к предмету. Ученики, участвующие в инсценировках, лучше запоминают текст, активно вовлекаются в обсуждение произведений и легче справляются с анализом сложных литературных тем.

На уроках, где используются театральные методы, ученики: лучше запоминают сюжет произведения (по исследованиям, прирост – до 30%);

начинают глубже анализировать поведение героев;
развивают навыки публичной речи, что важно для устных экзаменов.

Пример: В одной из школ Санкт-Петербурга был проведён эксперимент, где учащиеся, изучавшие литературу через театральные практики, показывали на 20% более высокие результаты на экзаменах по сравнению с теми, кто изучал материал традиционными методами.

Задание: «Восстанови сюжет произведения»

Расставить события произведения «Преступление и наказание» в правильном порядке

Карточки с событиями:

Раскольников разрабатывает теорию о праве сильного

Раскольников решает на убийство старухи-процентщицы

Он знакомится с Соней Мармеладовой

Раскольников испытывает угрызения совести и начинает терять рассудок

Следователь Порфирий Петрович начинает подозревать его в преступлении

Раскольников убивает старуху и ее сестру Елизавету

Раскольников признается в убийстве

Он отправляется в Сибирь на каторгу, Соня следует за ним

Мини-сценка изображающая момент признания Раскольникова

Обстановка: темная комната. Раскольников сидит на стуле, уставший и подавленный. Соня стоит рядом, с слезами на глазах. Порфирий Петрович, сидящий напротив, подталкивает его к признанию.

Порфирий Петрович (мягким, но настойчивым тоном): «Вы все больше и больше становитесь мне подозрительным, молодой человек. Почему бы вам не рассказать, что с вами произошло?»

Раскольников (срываясь, голос дрожит): «не могу...я...не могу больше жить с этим...я...убил ее!»

Соня (всплеск эмоций, с голосом, полным сострадания): «Ты должен признаться, Роди...ты должен найти себе прощение!»

Порфирий Петрович (тихо, с облегчением): «Вот это признание и есть начало твоего искупления, Родион Романович...»

Задание: «Интонация и пунктуация»

Прочитать вслух, правильно расставляя интонацию, исходя из знаков препинания

«Он пришёл домой. (Пауза) На столе лежала его любимая книга. (Пауза) Он взял её в руки, но тут же положил назад.»

Заключение

Использование театральной педагогики на уроках литературы – это инновационный и эффективный метод, позволяющий сделать процесс обучения увлекательным и динамичным. Через драматизацию, импровизацию и игру учащиеся не только глубже понимают литературные произведения, но и развивают свои личностные качества, становясь увереннее и креативнее.

Театральная педагогика – это способ оживить литературу и показать, что текст – это не просто слова, а живой мир, который можно почувствовать, понять и пережить.

Ораторское искусство в педагогике: практическое применение

Аксёнова-Гяурова Оксана Викторовна

Магистр переводческого дела, лингвист, педагог-эксперт, Колледж УО
«Каспийский общественный университет, г.Алматы, Республика Казахстан
axyonova82@gmail.com

Ключевые слова: ораторское искусство, педагогика, преподавание иностранных языков, риторика, коммуникация, мотивация студентов, интерактивные методики, ролевые игры, дебаты, невербальная коммуникация, дикция, голос преподавателя, педагогическое мастерство, межкультурная коммуникация, уверенность студентов.

Аннотация: Статья рассматривает роль ораторского искусства в педагогике, акцентируя внимание на его значении для преподавателей иностранных языков и других дисциплин. В статье описаны основные аспекты ораторского мастерства, такие как дикция, голос, невербальная коммуникация, риторика и их влияние на успешное преподавание. Особое внимание уделено практическому применению ораторских техник в классе, включая использование ролевых игр, интерактивных методик, дискуссий и дебатов. Приводятся примеры из практики, которые показывают, как искусство речи способствует лучшему восприятию материала, повышению мотивации студентов и созданию атмосферы доверия. Ораторское искусство рассматривается как важный инструмент, позволяющий преподавателю не только эффективно передавать знания, но и развивать коммуникативные навыки студентов, улучшать их уверенность и межкультурное понимание.

Ораторское искусство занимает важное место в педагогике, особенно в контексте преподавания иностранных языков. Умение ясно и убедительно выражать мысли, удерживать внимание аудитории, вести диалог и настраивать студентов на продуктивное восприятие материала — это навыки, которые необходимы не только профессиональным ораторам, но и преподавателям в классе. В статье рассматриваются основные аспекты ораторского искусства, его связь с педагогической деятельностью и методы практического применения в обучении.

Важность ораторского искусства для педагогов критична. Ораторское искусство для педагога — это не просто навык публичных выступлений, но и важный инструмент управления учебным процессом. Эффективное использование речи помогает преподавателю:

1. **Удерживать внимание студентов.** Важно, чтобы студенты не только слушали, но и воспринимали информацию. Для этого преподаватель должен научиться варьировать тон, темп речи, использовать паузы для акцентирования важных моментов.

2. **Мотивировать и вдохновлять.** Хороший оратор может вдохновить студентов на более глубокое изучение материала, развить интерес к предмету и улучшить мотивацию для достижения учебных целей.
3. **Создавать атмосферу доверия и открытости.** Эмоциональная связь между преподавателем и студентами играет ключевую роль в педагогическом процессе. Ораторское мастерство помогает налаживать контакт с аудиторией, что способствует более комфортному и продуктивному обучению.
4. **Поддерживать динамичность урока.** Важно умело менять ритм и структуру урока, включая различные формы подачи материала, чтобы избежать монотонности и скуки.

Основные компоненты ораторского мастерства для педагогов

1. **Голос и дикция.** Чистота и ясность речи — это основа эффективного общения. Преподаватель должен уметь правильно использовать громкость, тембр и темп речи в зависимости от ситуации.
2. **Жесты и мимика.** Невербальная коммуникация значительно влияет на восприятие речи. Эмоциональная выразительность жестов и мимики помогает донести смысл, что особенно важно в обучении иностранным языкам.
3. **Построение логической структуры речи.** Студенты лучше усваивают информацию, когда преподаватель строит свою речь логично и последовательно. Четкое выделение ключевых идей, обоснование своих утверждений, использование примеров и иллюстраций помогает облегчить понимание.
4. **Риторика.** Знание риторических приемов и их использование в процессе обучения помогает преподавателю сделать речь более убедительной и эффективной. Например, использование вопросов для вовлечения студентов в обсуждение, использование повторений для закрепления информации или образных выражений для яркости изложения.

Практическое применение ораторского искусства в преподавании иностранных языков

1. **Использование ролевых игр и диалогов.** В обучении иностранным языкам ораторское искусство играет ключевую роль, особенно когда студенты участвуют в ролевых играх. Преподаватель, используя яркие и эмоциональные интонации, может продемонстрировать правильное

произношение и грамматические конструкции, мотивируя студентов повторять и моделировать ситуации.

2. **Работа с аудиторией.** Важно учитывать уровень подготовки студентов и адаптировать свою речь соответственно. Для студентов начального уровня преподаватель может использовать простые фразы и интонации, а для более опытных — сложные грамматические конструкции и профессиональную лексику.
3. **Интерактивные методики.** Внедрение элементов ораторского мастерства в интерактивные занятия, такие как дискуссии, дебаты, презентации, помогает студентам развивать свои ораторские навыки, обучаясь не только иностранному языку, но и эффективному общению.
4. **Развитие эмоциональной грамотности.** Преподаватель должен уметь правильно выражать эмоции, чтобы поддержать интерес студентов и создать положительный эмоциональный фон для обучения. Это также помогает студентам научиться понимать эмоциональные оттенки в иностранной речи и развивать навыки межкультурной коммуникации.

Заключение

Ораторское искусство — это важнейший аспект педагогической деятельности, который оказывает значительное влияние на эффективность обучения и восприятие материала. В контексте преподавания иностранных языков оно становится неотъемлемой частью работы преподавателя, поскольку через искусство речи не только передается информация, но и создается эмоциональная связь с аудиторией. Чем более мастерски педагог владеет техникой публичных выступлений, тем успешнее будет его взаимодействие с учениками.

Примером может служить работа преподавателя, который использует элементы театрализации для улучшения восприятия материала. Например, при изучении темы "путешествия" он может симитировать диалог с туристом, который обращается к прохожему за помощью. В этом случае преподаватель, используя различные интонации и акценты, делает урок не только более интересным, но и наглядным, что позволяет студентам глубже понять структуру языка и быстрее усвоить новые фразы. Это не просто формальный урок, а своего рода интерактивная сцена, где преподаватель, как актер, задает тон всему процессу.

Кроме того, преподаватель может использовать элементы риторики, такие как вопросы, повторения, образные выражения, чтобы удерживать внимание студентов. К примеру, во время урока на тему "праздники" можно задать вопрос "Что для вас означает этот праздник?" и использовать паузы после каждого ответа, чтобы дать студентам время для размышлений. Это

стимулирует их не только к ответу, но и к более активному участию в обсуждении, улучшая их коммуникативные навыки.

Еще один пример — проведение дебатов или обсуждений на иностранном языке. При этом преподаватель должен использовать разнообразные приемы ораторского мастерства, такие как соблюдение логической структуры речи, эмоциональная окраска и использование жестов, чтобы вовлечь студентов в обсуждение и мотивировать их к аргументации своей точки зрения. Эти занятия способствуют развитию не только языковых навыков, но и критического мышления, что является важным аспектом в обучении иностранным языкам.

Важно также помнить, что ораторское искусство помогает преподавателю создавать атмосферу доверия и взаимопонимания в классе. Например, с помощью интонации и жестов можно выразить поддержку студенту, который испытывает трудности, или же похвалить его за успешные попытки. Это не только мотивирует учащихся, но и создает условия для продуктивного и безопасного обучения, в котором студенты не боятся ошибок, а воспринимают их как часть процесса обучения.

Таким образом, ораторское искусство не только помогает преподавателю эффективно донести информацию, но и влияет на создание благоприятной атмосферы в классе, мотивацию студентов и развитие их навыков общения. В контексте преподавания иностранных языков оно становится мощным инструментом не только для обучения грамматике и лексике, но и для развития уверенности в себе, навыков межкультурной коммуникации и понимания. Владение ораторским искусством позволяет преподавателю стать более харизматичным и успешным, что, в свою очередь, способствует более высокому качеству образования и лучшему результату на всех уровнях обучения.

Список литературы

1. Амонашвили Ш.А. Главная цель школы — формирование характера. Амрита-Русь, 2021. – 276 с.
2. Бороздина Г.В. Основы психологии и педагогики: Учебное пособие. – Минск: Вышэйшая школа, 2022. – 415 с.
3. Ипполитова Н.А. Педагогическая риторика в вопросах и ответах. Учебное пособие. – М., 2011. – 254 с.
4. Барбара О., Улаф Ш. Супермозг. Лучшие стратегии обучения. Беларусь: Попурри, 2021. – 160 с.
5. Гласс Лириан. Я читаю ваши мысли. М., 2006. – 96с.
6. Фабер А., Мазлиш Э. Как говорить, чтобы дети слушали, и как слушать, чтобы дети говорили. - М.: Бомбора, Эксмо, 2021. - 336 с.

Иновационные методы и приемы обучения

Асанова Жулдыз Алхановна
Преподаватель специальных дисциплин колледжа КОУ

Ключевые слова

Иновационные методы обучения, скрайбинг, геймификация, коучинг, ментальные карты, дизайн-мышление, обучение на основе запросов, активные методики, групповая работа, критическое мышление, творческое обучение.

Аннотация

В статье рассматриваются иновационные методы обучения, такие как скрайбинг, геймификация, коучинг, использование ментальных карт, дизайн-мышление и обучение, основанное на запросах. Приводятся примеры их применения в образовательной практике, акцентируется внимание на их значимости для повышения вовлеченности, критического мышления и творческого подхода у студентов. Особое внимание уделяется методике «Групповой пазл», которая способствует развитию навыков сотрудничества и коллективной ответственности. Работа подчеркивает важность адаптации образовательных подходов к требованиям современного общества.

Аңдатпа

Мақалада скрайбинг, геймификация, коучинг, діл карталарын пайдалану, дизайн-ойлау және сұраныстарға негізделген оқыту сияқты иновациялық оқыту әдістері қарастырылады. Оларды білім беру практикасында қолдану мысалдары келтіріледі, студенттердің тартымдылығын, сын тұрғысынан ойлауы мен шығармашылық көзқарасын арттыру үшін олардың маңыздылығына назар аударылады. Ынтымақтастық дағдылары мен ұжымдық жауапкершілікті дамытуға ықпал ететін «Топтық пазл» әдістемесіне ерекше назар аударылады. Жұмыс заманауи қоғамның талаптарына білім беру тәсілдерін бейімдеудің маңыздылығын көрсетеді.

Кілт сөздер

Оқытудың иновациялық әдістері, скрайбинг, геймификация, коучинг, ментальді карталар, дизайн-ойлау, сұраныс негізінде оқыту, белсенді әдістемелер, топтық жұмыс, сыни ойлау, шығармашылық оқыту.

Keywords

Innovative teaching methods, scribing, gamification, coaching, mental maps, design thinking, query-based learning, active methods, group work, critical thinking, creative learning.

Annotation

The article discusses innovative teaching methods such as scribing, gamification, coaching, the use of mental maps, design thinking, and query-based

learning. Examples of their application in educational practice are given, attention is focused on their importance for increasing students' engagement, critical thinking and creative approach. Special attention is paid to the "Group Puzzle" technique, which promotes the development of cooperation skills and collective responsibility. The work highlights the importance of adapting educational approaches to the demands of modern society.

Современное образование требует внедрения инновационных подходов, чтобы эффективно удовлетворять потребности студентов и общества. Среди наиболее перспективных методов выделяются скрайбинг, геймификация, коучинг, использование ментальных карт, а также активные методики, такие как дизайн-мышление и обучение, основанное на запросах. Рассмотрим эти подходы подробнее.

Скрайбинг

Скрайбинг — это процесс визуализации сложной информации через простые образы. Этот метод активно используется для упрощения объяснения сложных тем, повышения вовлеченности и улучшения запоминания материала. Скрайбинг может быть реализован через видеоролики, которые создаются заранее, или в режиме реального времени, например, во время семинаров или конференций. Особенно интересным направлением является 3D-скрайбинг, который позволяет создавать объемные образы с помощью 3D-ручек, делая процесс обучения еще более наглядным и увлекательным.

Геймификация

Геймификация — это применение игровых элементов в образовательной среде. Примером может служить ситуация, когда изучение древней истории происходит в формате игры: студенты выполняют задания, чтобы «вернуть» персонажа в его эпоху, зарабатывая условные очки. Такая методика способствует повышению интереса к предмету, мотивации и вовлеченности, особенно у учеников, которые обычно испытывают сложности с традиционными формами обучения. Благодаря развитию технологий, элементы геймификации можно внедрять через образовательные платформы, которые позволяют организовывать викторины, интерактивные опросы и мозговые штурмы.

Коучинг

Коучинг — это метод индивидуальной работы, направленный на раскрытие потенциала ученика. В образовании он помогает формировать навыки саморазвития, ответственности за свои решения и адаптации к новым условиям. В рамках коучинга образовательная среда проектируется с учетом личностных особенностей студентов, что способствует их профессиональному и личностному росту. В отличие от традиционных форм обучения, коучинг акцентирует внимание на процессе, а не только на конечном результате.

Ментальные карты

Ментальные карты — это инструмент визуализации мышления, который помогает структурировать информацию, генерировать идеи и готовиться к

принятию решений. Например, при изучении новой темы студенты могут создавать ментальные карты для визуализации ключевых понятий и взаимосвязей между ними. Этот подход способствует не только лучшему пониманию материала, но и развитию навыков критического мышления.

Активные методы обучения

Активные методы, такие как дизайн-мышление и обучение, основанное на запросах, предоставляют студентам возможность участвовать в образовательном процессе более осознанно и активно. Дизайн-мышление включает пять этапов: эмпатия, определение проблемы, генерация идей, создание прототипа и тестирование. Этот метод стимулирует творческое мышление и умение решать сложные задачи. Обучение на основе запросов предполагает, что урок начинается с вопроса или проблемы, а студенты самостоятельно или в группе исследуют тему, развивая навыки анализа и работы в команде.

Метод «Групповой пазл» (Jigsaw)

Метод «Групповой пазл», разработанный Эллиотом Аронсоном, позволяет организовать занятия так, чтобы каждый студент чувствовал свою значимость. Задание делится на части, которые изучаются в малых группах, а затем объединяются в общее решение. Это создает атмосферу сотрудничества и коллективной ответственности.

Заключение

Инновационные методы и приемы обучения не только делают образовательный процесс более интересным и увлекательным, но и способствуют развитию критического мышления, творческого подхода и навыков командной работы. Применение таких методов, как скрайбинг, геймификация, коучинг, ментальные карты и активные методики, позволяет повысить качество образования, адаптируя его к потребностям современного мира.

Сравнение образовательных систем и подходов к обучению информатике в разных странах

Ә.Е. Бектібай

Колледж КОУ, Алматы, Казахстан

магистр технических наук

преподаватель специальных дисциплин в колледже КОУ

anelbektibay@gmail.com

Ключевые слова: информатика, искусственный интеллект, образовательные технологии, персонализация обучения, международные практики, цифровая грамотность, автоматизация оценки, STEM, инновации в образовании.

Аннотация

В статье рассматриваются подходы к обучению информатике в разных странах, включая Финляндию, США, Южную Корею, Китай, Казахстан и Эстонию. Особое внимание уделено внедрению искусственного интеллекта (ИИ) в образовательный процесс. Описаны примеры использования ИИ для автоматизации оценки знаний, персонализации обучения и создания интерактивного контента. Выделены преимущества и вызовы, связанные с применением ИИ, а также даны рекомендации по его внедрению в обучение информатике. Подчеркнута значимость баланса между традиционными и инновационными методами для повышения качества образования.

Введение

Современное общество требует от образовательных систем адаптации к стремительно меняющимся технологиям. Одной из ключевых дисциплин, формирующих будущее, является информатика. В разных странах существуют уникальные подходы к обучению этой дисциплины, что обусловлено культурными, экономическими и технологическими особенностями. В этом докладе будут рассмотрены примеры лучших мировых практик, а также внедрение искусственного интеллекта (ИИ) для улучшения образовательного процесса.

1. Подходы к обучению информатике в разных странах

1.1. Финляндия: проектное обучение и креативность

Финляндия известна своим акцентом на практическое и проектное обучение. Ключевые характеристики:

Использование игровых технологий и программирования с раннего возраста (например, Scratch и Minecraft Education).

Упор на междисциплинарность: информатика интегрируется с математикой, искусством и языками.

1.2. США: STEM и индивидуализация обучения

Американская система образования делает акцент на STEM-подход (наука, технологии, инженерия, математика).

Важные аспекты:

Использование онлайн-платформ, таких как Code.org, для индивидуального обучения.

Активное участие технологических компаний (Google, Microsoft) в разработке учебных программ.

США известны своей гибкостью и инновациями в образовании. В школах и университетах используются:

Персонализированные обучающие платформы (например, Knewton, Khan Academy), которые адаптируют содержание курса под индивидуальные потребности студента.

AI-системы оценки знаний. Такие инструменты, как Gradescope, применяют машинное обучение для автоматизации проверки кодов и тестов.

1.3. Южная Корея: цифровая грамотность с раннего возраста

Южная Корея внедряет информатику в школьную программу с первого класса. Особенности:

Уроки робототехники и программирования на Python уже в средней школе.

Использование VR и AR технологий для визуализации сложных концепций.

Китай

1.4. Китай фокусируется на массовом обучении и применении AI для масштабируемости:

Системы анализа прогресса. Платформы, такие как Squirrel AI, предлагают адаптивное обучение на основе анализа больших данных.

Распознавание лиц. Камеры в классах используются для оценки вовлечённости студентов.

1.5. Финляндия

Финляндия, лидер в инновационном обучении, делает акцент на практических навыках:

Искусственный интеллект для обучения программированию. Например, платформа CodeMonkey обучает студентов логике программирования через игровые задания.

Виртуальные лаборатории. Ученики работают в симулированной среде для изучения алгоритмов и структур данных.

1.6. Казахстан

В Казахстане внедряются программы, поддерживаемые государством, для популяризации IT:

AI-платформы для обучения языкам программирования, такие как UStudy. **Интерактивные цифровые классы**, где используются мультимедийные технологии и AI-ассистенты.

1.7. Эстония: лидер в цифровом образовании

Эстония одной из первых внедрила обучение программированию на государственном уровне. Особенности:

Программа ProgeTiger, охватывающая школьников и учителей.

Доступ к бесплатным онлайн-курсам по ИТ-дисциплинам.

2. Роль ИИ в обучении информатике

2.1. Автоматизация оценки знаний

Пример: платформы, такие как Gradescope, используют алгоритмы машинного обучения для проверки кодов студентов и предоставления обратной связи.

2.2. Персонализация обучения

Пример: Duolingo-like платформы для обучения программированию адаптируют задания под уровень ученика, используя ИИ для анализа прогресса.

2.3. Создание интерактивного контента

Пример: ИИ-инструменты, такие как Synthesia, позволяют создавать обучающие видео с виртуальными аватарами, озвучивающими материал.

2.4. Преобразование видео в текст

Пример: сервисы, такие как Otter.ai, автоматически транскрибируют лекции, делая их доступными для анализа и повторного изучения.

2.5. Виртуальные репетиторы

Пример: GPT-4 от OpenAI может отвечать на вопросы учеников, помогая решать задачи и объяснять сложные темы.

3. Преимущества и вызовы внедрения ИИ в образование

Преимущества:

Увеличение доступности образования.

Ускорение процессов проверки и анализа работ.

Повышение мотивации учащихся через интерактивные и персонализированные подходы.

Вызовы:

Высокая стоимость внедрения технологий.

Необходимость обучения педагогов работе с ИИ.

Этические вопросы использования данных.

4. Рекомендации для внедрения ИИ в обучение информатике

Обучение преподавателей: Создать курсы повышения квалификации для учителей, включающие работу с ИИ-инструментами.

Техническое обеспечение: Оснастить учебные заведения необходимым оборудованием и ПО.

Сотрудничество с ИТ-компаниями: Привлекать технологические компании для разработки адаптированных решений.

Пилотные проекты: Внедрить ИИ в рамках экспериментальных классов для оценки эффективности технологий.

Заключение

Сравнение образовательных систем разных стран показывает, что ключ к успешному обучению информатике — это баланс между традиционными методами и инновациями. Внедрение ИИ открывает новые горизонты для персонализации, интерактивности и доступности обучения. Однако важно учитывать вызовы, связанные с техническими, экономическими и этическими аспектами. Систематический подход к внедрению ИИ поможет сделать обучение информатике более эффективным и интересным.

Заключение

Современное образование находится на пересечении традиций и инноваций. Примеры международных практик показывают, что для успешного обучения информатике необходимо учитывать культурные, экономические и технологические особенности каждой страны. Искусственный интеллект играет важную роль в преобразовании образовательных процессов, создавая условия для персонализации, автоматизации и интерактивности обучения. Тем не менее, внедрение ИИ требует осознания вызовов, связанных с подготовкой педагогов, финансированием технологий и защитой данных учащихся. Комплексный подход к разработке и реализации программ с участием ИИ способен не только повысить эффективность обучения, но и вдохновить новое поколение на создание технологий будущего.

Применение проблемно-ориентированного метода обучения для экономических специальностей

Давыденко Екатерина Владимировна
Преподаватель специальных дисциплин
Преподаватель-модератор

Более 18 лет опыта работы в стратегическом и инвестиционном консалтинге, бизнес-обучении и маркетинговых исследованиях

Кілтті сөздер: Проблемалық-бағдарланған әдіс, мотивация, практикалық дағдылар, софт-скилс дағдылары, оқу процесіне қатысу, кәсіптік білім беру.

Ключевые слова: Проблемно-ориентированный метод, мотивация, практические навыки, софт-скилс, вовлеченность в учебный процесс, профессиональное образование.

Keywords: a problem based learning, a motivation, practical skills, soft skills, involvement in the learning process, professional education.

Андапта:

Бұл мақалада маркетинг және менеджмент мамандықтарының студенттері үшін проблемалық-бағдарланған оқыту әдісін қолданудың авторлық әдістемесі қарастырылады. Бұл әдісті қолдану студенттердің оқу процесіне қатысуына, теориялық материалды оқуға деген ынтасын арттыруға және кәсіби дағдыларды бекітуіне ықпал етеді. Оқу қызметі колледж студенттерінің білім алушы үшін терең мағынасы бар және өзін-өзі дамытуды жандандыру және кәсіби траекторияны қалыптастыру көзі болып табылатын қызмет ретінде қарастырылады.

Аннотация:

В данной статье раскрывается авторская методика применения проблемно-ориентированного метода обучения для студентов специальностей маркетинг и менеджмент. Применение данного метода способствуют вовлеченности студентов в учебный процесс, повышению мотивации к изучению теоретического материала и закреплению профессиональных навыков. Учебная деятельность студентов колледжа рассматривается как деятельность, имеющая личностный смысл для обучающегося и являющаяся источником активизации саморазвития и формирования профессиональной траектории.

Annotation:

This article contains the author's methodology for using a problem based learning) method (PBL), for the students specializing in marketing and management.

This method contributes to the involvement of students in the educational process, increasing motivation to theoretical material study and professional skills consolidating. The educational activities of college students are considered as activities that have personal meaning for the student and are a source of increased self-development and the formation of a professional trajectory.

Поговорим сегодня о Методе проблемно-ориентированного обучения (ПОО) который помогает сделать каждое занятие ярким и запоминающимся, существенно повышает мотивацию и успеваемость студентов.

Метод проблемно-ориентированного обучения (ПОО) представляет собой образовательный процесс, основанный на анализе, исследовании и решении конкретных проблем. Этот подход делает акцент на самостоятельности студентов и их способности применять знания на практике. [1]

Ключевые особенности метода:

1. Ориентация на решение проблемы.

Учебный процесс строится вокруг задач, требующих комплексного анализа и поиска оптимальных решений.

2. Активная роль студентов.

Студенты становятся главными действующими лицами, самостоятельно изучая информацию и предлагая решения.

3. Роль преподавателя.

Преподаватель выступает как наставник, направляющий процесс обучения и оказывающий консультационную поддержку.[2]

Коротко об основоположнике этого метода

В 1969 году на медицинском факультете Макмастерского университета в Канаде решили внедрить новый подход к обучению студентов младших курсов. Практикующие преподаватели прекрасно знали, насколько увлекательной может быть медицина, но — увы! — обычный лекционный формат не позволял донести это до студентов, которые скучали на лекциях. Азарт у начинающих медиков обычно просыпался, только когда они приступали к практике и работе с пациентами. Именно поэтому профессор университета, исследователь и известный учёный Говард Барроуз предложил обучение на основе решения реальных проблем — и вместе со своим коллегой Робинот Тамблином стал основоположником проблемно-ориентированного обучения.

Сам Барроуз определял ПОО так: «Проблемно-ориентированное обучение — это обучение, которое является результатом процесса работы над пониманием решения проблемы. Проблема — первый элемент обучающего процесса».[3]

Основные этапы проблемно-ориентированного обучения

1. **Формулировка проблемы:** преподаватель предлагает реальную или смоделированную задачу, актуальную для профессиональной сферы. Например, это может быть кейс американской компании “Warby Parker” – для оценки маркетинговой стратегии, которая перестала быть успешной.
2. **Анализ ситуации:** студенты определяют, что они уже знают о проблеме, и выявляют пробелы в знаниях. Этот этап направлен на постановку целей и задач исследования.
3. **Поиск информации:** используя разнообразные источники – от учебников до онлайн-ресурсов, студенты собирают данные, необходимые для решения задачи.
4. **Разработка решений:** группы студентов анализируют собранную информацию, предлагают возможные подходы и оценивают их реалистичность.
5. **Презентация и защита решений:** результаты работы представляются в форме презентации, отчета или проекта.
6. **Рефлексия:** после завершения работы студенты и преподаватель обсуждают процесс выполнения задания, анализируя успехи и трудности. Студенты, должны не только найти ответ или верное решение, но и определить область своего незнания. То есть им необходимо было понять, каких знаний или умений не хватает в процессе, и, соответственно, закрыть существующие пробелы.

Преимущества метода:

1. **Развитие критического мышления:** ПОО учит студентов не только воспринимать информацию, но и анализировать её, выявляя важное и отбрасывая второстепенное.
2. **Приобретение практических навыков:** решение реальных задач готовит студентов к будущей профессиональной деятельности.
3. **Повышение мотивации:** работа с реальными проблемами делает процесс обучения интересным и значимым.
4. **Формирование коммуникативных навыков:** групповые проекты способствуют развитию навыков общения, сотрудничества и распределения ролей.
5. **Гибкость в применении знаний:** студенты учатся использовать знания в разных контекстах и условиях.

Проблемы внедрения

1. **Недостаточная подготовка преподавателей** - Метод требует от педагогов высокой квалификации, умения работать с современными технологиями и навыков фасилитации.

2. **Ограниченность ресурсов** - Для успешной реализации метода необходимы качественные образовательные материалы, доступ к интернет-ресурсам и специализированное оборудование.
3. **Сопротивление студентов** - Некоторые учащиеся, привыкшие к традиционным методам, могут испытывать сложности в переходе на более активный формат обучения.

Перспективы развития применения ПОО в колледжах для студентов экономических специальностей [4]

Метод проблемно-ориентированного обучения имеет большие перспективы в системе среднего профессионального образования. Нередко программы обучения строятся на формировании отдельных знаний, умений или компетенций, которые в сочетании должны привести к появлению определённой «базы» для использования полученных знаний на практике. Но студентам бывает трудно понять, как объединить полученные знания и по-настоящему эффективно перенести их в свою работу, выполнять с их помощью реальные задачи. С развитием технологий, таких как виртуальная реальность, симуляторы и онлайн-платформы, возможности для внедрения ПОО расширяются.

Результаты двухлетнего применения этого метода, в моей педагогической деятельности, демонстрируют отличную подготовку специалистов, соответствующих требованиям рынка труда. Студенты высоко мотивированы, полностью вовлечены в учебный процесс и демонстрируют практические навыки и профессиональные компетенции в ходе учебной и производственной практике и, непосредственно, в работе.

Заключение

Метод проблемно-ориентированного обучения является мощным инструментом, способствующим развитию у студентов колледжей навыков самостоятельного мышления, работы в команде и решения профессиональных задач.

Для **экономических и бизнес специальностей** отлично подходит при развитии навыков в составлении бизнес-планов, анализе рыночных условий, работы с финансовыми данными, разработки и оценке стратегии маркетинга, оценки эффективности рекламной кампании, организации и проведения маркетинговых исследований.

Внедрение ПОО требует определённых усилий, но преимущества этого подхода делают его одним из наиболее перспективных направлений в современной педагогике.

Список литературы:

- [1] Maurer H., Neuhold C. Problem-Based Learning in European Studies // Teaching and Learning the European Union. Traditional and Innovative Methods. Dordrecht [etc.] : Springer, 2014. P. 199-215.;

- [2] В.Н. Петрова Статья «Возможности применения технологии проблемно-ориентированного обучения (PBL) в практике высшего образования (на примере ТГУ)» Сибирский психологический журнал. 2017. № 65. С. 112-124;
- [3] <https://skillbox.ru/media/base/что-такое-problembased-learning-ili-problemnoorientirovannoe-obuchenie/>;
- [4] Материалы Всероссийской конференции для руководителей в сфере образования, декабрь 2022г, г. Сочи.

Активные методы обучения – «учитель-ученик»

Демеуова Гулия Бакеновна

Магистр MBA, Лектор колледжа Caspian University

Ключевые слова: Активные методы, обучение, учитель, ученик.

Аннотация: Активные методы обучения, сущностью которых является высокая степень включенности обучающихся в учебный процесс, активизация познавательной и творческой деятельности учащихся при решении поставленных задач. Активные методы обучения классифицированы по двум основаниям: неимитационные (беседа, лекция, семинар) и имитационные (неигровые и игровые). Характеристика основных методов активного обучения позволила сделать вывод о том, что их основная цель развитие самостоятельности студентов, повышение учебной мотивации, развитие практических и аналитических навыков, навыков работы в группе.

Негізгі сөздер: Белсенді әдістер, оқыту, мұғалім, оқушы.

Аннотация: Оқытудың белсенді әдістері, оның мәні студенттерді оқу процесіне тартудың жоғары дәрежесі, берілген тапсырмаларды шешуде оқушылардың танымдық және шығармашылық белсенділігін белсендіру болып табылады. Оқытудың белсенді әдістері екі белгі бойынша жіктеледі: симуляциялық емес (әңгімелесу, лекция, семинар) және симуляциялық (ойын емес және ойын). Белсенді оқытудың негізгі әдістерінің ерекшеліктері олардың негізгі мақсаты оқушылардың дербестігін дамыту, оқу ынтасын арттыру, практикалық және талдау дағдыларын, топтық жұмыс дағдыларын дамыту болып табылады деп қорытынды жасауға мүмкіндік берді.

Keywords: Active methods, teaching, teacher, student.

Abstract: Active teaching methods, the essence of which is a high degree of involvement of students in the educational process, activation of cognitive and creative activity of students in solving the assigned tasks. Active teaching methods are classified on two grounds: non-imitation (conversation, lecture, seminar) and imitation (non-game and game). The characteristics of the main methods of active teaching allowed us to conclude that their main goal is to develop students' independence, increase their learning motivation, develop practical and analytical skills, and group work skills.

Современный этап и его развития требует высококвалифицированной подготовки студентов колледжей. Век информационных технологий связан с

привлечением внимания к развитию коммерции во всех сферах жизни общества. Государственный образовательный стандарт среднего профессионального образования преследует цель инновационного развития в соответствии с ситуацией в обществе в политической и экономической сфере. Это возможно с применением активных методов обучения. Ориентация на активное обучение является одной из значимых компонентов стратегии перестройки профессионального образования в колледжах.

Для преподавания необходимо применение активных форм обучения по нескольким причинам. Во-первых, студенты, получая определенные знания, должны уметь применять их в конкретной практической ситуации. Во-вторых, использование активных учебных методов в обучении студентов колледжей позволит решить следующие задачи: активизировать учебно-познавательную деятельность студентов разного уровня подготовки, повысить качество контроля освоения студентами содержания обучения и эффективность управления процессом обучения.

Они позволяют студентам почувствовать ответственность за результаты своей учебно-познавательной деятельности, а также способствуют ее развитию в ведущей деятельности. Благодаря использованию активных методов обучения студенты получают дополнительный опыт в решении важных задач и вопросов, в том числе профессиональных.

Таким образом, в век коммерческих и экономических отношений применение активных методов обучения в подготовке студентов колледжей способствуют развитию ответственной, самостоятельной личности, обладающей профессиональными навыками, умениями и знаниями.

Термин «активные методы обучения» или «методы активного обучения» (АМО или МАО), встречается в литературе XX века, в начале шестидесятых годов. Теоретические и практические основы разработки активных методов были заложены в трудах известных зарубежных и русских педагогов, таких как, Я.А. Коменский, Ж.-Ж. Руссо, И.Г. Песталоцци, К.Д Ушинский и другие. История педагогики рассматривается как некая борьба взглядов на саму позицию ученика в образовательном процессе.

Существует две позиции: приверженцы одной настаивали на том, что ученик должен быть пассивным субъектом, на него воздействует педагог, только преподаватель проявляет свою активность; согласно второй позиции, учащиеся имеют равные права в процессе обучения как и педагог, они работают под началом преподавателя, достаточно активно при этом усваивают опыт теоретических знаний. Идею активности в своей работе использовали такие отечественные психологи, как Б.Г. Ананьев, Л.С. Выготский, А.Н. Леонтьев, Б.Ф. Ломов, С.Л. Рубинштейн и другие. По мнению ряда педагогов-исследователей (П.Д. Рабинович, Н.В. Сальников и А.С. Тарасов), активное обучение является способом организации учебного процесса. В ходе него студенты получают необходимые знания, практические навыки и умения. Методы, которые при этом используются, а также средства и формы достаточно хорошо стимулируют процесс обучения.

При этом учитываются индивидуальные способности учащегося, подбираются необходимые мотивирующие факторы. При такой форме организации учебного процесса преподавателю необходимо грамотно направлять познавательную деятельность учащегося, сориентировать его в информационном пространстве и вовремя предоставить необходимую методическую помощь. Осуществление активного обучения сложнее для преподавателей и методистов, чем традиционный учебный процесс, так как преподаватель должен не только сформировать учебную задачу, провести ее моделирование и наметить возможные пути решения, но и преподнести условия учащимся так, чтобы пробудить интерес к исследованию и создать ситуацию успешности. Ю.Н. Емельянов использует активные методы обучения для характеристики особой группы методов, используемых в системе социально-психологического обучения и построенных на использовании ряда социально-психологических эффектов и феноменов (эффекта группы, эффекта присутствия и ряда других).

Стоит понимать, что активным является обучение, а не методы. Вместе с тем активными являются не методы, активным является именно обучение. Оно перестает носить репродуктивный характер и превращается в произвольную внутренне детерминированную деятельность учащихся по наработке и преобразованию собственного опыта и компетентности. А. Вербицкий интерпретирует сущность этого понятия следующим образом: активное обучение знаменует собой переход от преимущественно регламентирующих, алгоритмизированных, программированных форм и методов организации дидактического процессах развивающим, проблемным, исследовательским, поисковым, обеспечивающим рождение познавательных мотивов и интересов, условий для творчества в обучении.

Таким образом, можно обобщить данные точки зрения и сказать, что активные методы обучения характеризуются высокой степенью включенности обучающихся в учебный процесс, активизируют познавательную и творческую деятельность учащихся при решении поставленных задач. Отличительными особенностями активных методов обучения (АМО) от обычных (объяснительного) являются – активизация мыслительной деятельности обучающихся путем создания специальных условий, способствующих этому, независимо от его желания; – устойчивость и непрерывность активной мыслительной деятельности участников обучения путем увеличения периода единовременного активного включения или же спонтанной, но очень глубокой работы мысли, позволяющей сохранять ее в течение некоторого перерыва между активной работой; – формирование навыков самостоятельной, творческой выработки управленческих решений в условиях игрового имитационного моделирования, повышенной мотивации и эмоциональности обучающихся; – интерактивный характер коммуникативной деятельности обучающихся и преподавателей, развивающие обе стороны с рефлексивных позиций.

Отмеченные особенности активных методов обучения свидетельствуют о том, что их освоение потребует от преподавателей и студентов гораздо более

высокого уровня профессиональной подготовки, чем этого требует объяснительное обучение. Тем не менее, использование активных методов обучения позволит значительно повысить уровень образования не только студентов, но и преподавателей. Они повысят свой интеллектуальный потенциал. Используя активные методы, педагоги организуют учебные занятия путем создания проблемных ситуаций. При этом активизируется самостоятельная деятельность студентов, нацеленная на их разрешение.

Учащиеся самостоятельно овладевают профессиональными знаниями, умениями, проявляют инициативу, развивают также свои творческие способности. В особой педагогической среде, созданной с помощью современных педагогических технологий, в которых реализуются активные методы обучения. Они выполняют следующие функции – достижение педагогических целей; – элемента содержания учебного процесса и образования в целом; – саморазвития и становления учебной деятельности; – организации совместной деятельности учащихся и педагога «учение-обучение».

Активные методы обучения, их определенные группы, имеют соответствующие функции: 1) достижение поставленных педагогических целей. Это достигается с помощью технологий образа жизни и становления грамотности; знакомства с разными онтологическими картинами мира; производственных технологиях; разных способах учения. Освоив эти методы управления, обучаемый имеет возможность развиваться и самостоятельно получать образование; 2) деятельностного компонента содержания образования, использующая исследовательские, проектно-программные, практические методы. Эти методы обладают рефлексивным и деятельностным характерами.

Существует три группы методов: осознания, самоорганизующейся деятельности и нормативной деятельности. Средства педагогической деятельности, активные методы обучения - неотъемлемый элемент всего образования. Только с их помощью можно донести до учащихся деятельность, которую нельзя передать вербальным путем. Такая информация хорошо осваивается во время деятельности, ею слушатели самостоятельно осознают и присваивают себе. С помощью активных методов обучения осуществляет проектирование образовательной ситуации. В ней и можно увидеть деятельностное содержание образования. Освоив методы данной группы, учащиеся овладеют квалификационными и орг.управленческими способностями, с помощью которых можно легко управлять развитием деятельности; 3) элементов решаемых проектов, студенческой деятельности, это могут быть задачи, проблемы и развивающиеся методы и формы обучения. С помощью активных методов студент может определить правильный путь достижения учебной цели. Усвоив который, учащийся может с легкостью решать практические задачи и проблемы, при этом способен анализировать ситуацию как деятельностную, и применять эти знания для решения нестандартных ситуаций; 4) создания совместной деятельности слушателей и педагогов: с помощью диалогов и коммуникации - деятельностные;

демонстрационные - перформативные; инновационные, рефлексивные, организационнокоммуникативные – это рефлексивно-коммуникативные.

В ходе реализации функций совместной деятельности с помощью активных методов обучения слушатели лучше усваивают разные способы мышления, коллективно принимают решение, согласовывают собственную позицию друг с другом и др. Термин активные методы обучения (АМО) обобщает группу методов обучения, эти специфические способы обрели популярность во второй половине XX века. В современном образовательном процессе ими дополняют традиционные методы. Например, позиция учащихся изменяется из пассивной на активную. Существует много видов методов активного социально-психологического обучения, поэтому следует более подробно рассмотреть их характеристики и классификацию.

В основу классификации активных методов обучения положены следующие основания– источники познания – вербальные, наглядные, практические методы обучения; –логические методы – аналитико-синтетические, индуктивные, дедуктивные методы обучения; – виды обучения – объяснительно-иллюстративный, проблемно-развивающие методы обучения; – показатель самостоятельности студентов:–репродуктивные, продуктивные, эвристические методы обучения; – уровень проблемности – показательный, монологический, диалогический, эвристический, исследовательский, алгоритмический, программированный методы обучения; – дидактические цели и функции –они осуществляют стимулирование, организацию и контроль; – тип деятельности преподавателя –методы изложения и методы организации самостоятельной учебной деятельности и пр.

Рассмотрим классификацию методов активного обучения, предложенную Смолкиным А.М., который разделяет активные методы обучения на две группы: неимитационные и имитационные методы. Неимитационные методы обучения характеризуются: отсутствием модели изучаемого процесса, коммуникациями в режиме «вопрос-ответ». Неимитационные методы включают в себя следующие –беседа (интеллектуальная, эвристическая, проблемная); –лекция (бинарная, лекция–консультация, лекция–«провокация», микропреподавание и др.); – семинар (интеллектуальный штурм, взаимообучение, «чистая страница», «дискуссия» и др.).

Имитационным методам присущи: наличие имитационной модели изучаемого процесса, активное взаимодействие участников при выработке и принятии управленческих решений. Имитационные методы активного обучения классифицируются на неигровые и игровые. В свою очередь, неигровые методы включают в себя –ситуационные методы (кейс-технологии, анализ конкретных ситуаций); – групповой тренинг; – индивидуальный тренаж (учебный тренажер, автоматизированные обучающие системы); – имитационные упражнения; Игровые имитационные методы активного обучения включают в себя –игровое проектирование; –разыгрывание ролей; – деловую игру (организационно-деятельностную игру, блитц-игры, миниигры);

– игровые занятия на машинных моделях (искусственные образовательные среды, компьютерные словесные игры).

Исходя из представленного рисунка, можно сделать вывод, что на разных этапах учебного процесса можно использовать следующие методы активного обучения: 1 этап – знакомство с материалом и первичное овладение необходимыми знаниями. К ним относят учебные дискуссии, проблемные лекции и эвристические беседы и др. 2 этап – стадия закрепления знаний, это осуществляется путем проведения контрольных тестирований или коллективной мыслительной деятельности. 3 этап – с помощью игровых и неигровых методов, моделирующего обучения у студентов формируются навыки и профессиональные умения, возникшие на основе знаний и развития творческих способностей. Не обязательно применять те или иные методы. Представленная классификация для преподавателя играет практическую роль в том смысле, что с представленных методов активного обучения он может выбрать один метод или же сочетать несколько методов, чтобы решать дидактические задачи. Эта классификация предназначена для того, чтобы более наглядно рассмотреть роль методов обучения в учебном процессе. На учебный процесс в значительной степени влияют активные методы, они выполняют много функций.

Например, с помощью разбора конкретных ситуаций можно: закреплять новые знания, обменяться знаниями и опытом, а также усовершенствовать профессиональные умения.

Список литературы:

1. Антони, М.А. Интерактивные методы обучения как потенциал личностного развития студентов / М.А. Антони // Психология обучения. – 2010. – № 12. – С. 52.
2. Бахтина, И. Активные методы обучения [Текст] / И. Бахтина // Сестринское дело. – 2018. – № 4. – С. 20-21.
3. Бершадский, М. Е. Дидактические и психологические основания образовательной технологии / М.Е. Бершадский, В.В. Гузев. – М.: Педагогический поиск, 2013. – 256 с.
4. Герасимова, Н. И. Деловая игра как интерактивный метод обучения речевой деятельности / Н.И. Герасимова // Среднее профессиональное образование. – 2017. – № 1. – С. 24-25.
5. Головашова, Н.Г. Современное состояние, проблемы и перспективы развития системы начального и среднего профессионального образования / Н.Г. Головашова // Материалы IV Всероссийской заочной научно-практической конференции. – 2018. – С. 18-19.

Как организовать отдых преподавателю. Советы при выборе тура

Зайрахунова Д.К

Магистр наук, педагог-модератор
преподаватель специальных дисциплин колледжа УО «Каспийский
общественный университет»

Ключевые слова: отдых преподавателя, зимний отдых, летний отдых, авиабилеты, чартерные рейсы, бронирование отелей, туристские приложения.

Аннотация. Статья посвящена организации полноценного отдыха для преподавателей, включая выбор направлений для зимнего и летнего отдыха, ресурсы для покупки авиабилетов и бронирования отелей, а также использование современных приложений для удобной ориентации на местности. Рассматриваются преимущества чартерных рейсов и даются практические рекомендации для комфортного путешествия.

Преподавательская работа требует большой концентрации, поэтому полноценный отдых крайне важен для восстановления сил. Чтобы сделать ваш отпуск комфортным и доступным, рассмотрим ключевые аспекты его организации.

1. Где лучше отдыхать из Казахстана зимой и летом?

Зимой:

Если хочется сменить холодный климат на теплый, отличным выбором станут:

Тайланд (Пхукет, Бангкок): теплое море, вкусная еда и разнообразие экскурсий.

ОАЭ (Дубай, Абу-Даби): роскошные пляжи, современные достопримечательности.

Мальдивы или Шри-Ланка: идеальны для тех, кто ищет уединения и спокойствия.

Летом:

Летний отдых обычно ассоциируется с пляжами, экскурсиями и красивой природой. Популярные направления:

Турция (Анталия, Каппадокия): пляжный и культурный отдых.

Европа (Италия, Испания, Греция): сочетание моря и богатой истории.

Черногория: пляжный туризм и уникальные достопримечательности

2. Где приобрести авиабилеты?

Для поиска авиабилетов удобно пользоваться агрегаторами, которые сравнивают цены у разных авиакомпаний:

Aviasales — один из самых популярных сервисов для поиска билетов.

Skyscanner — предлагает удобный календарь цен.

Tickets.kz — подходит для поиска билетов внутри Казахстана и за его пределами.

Kiwi.com — помогает находить сложные маршруты и стыковки.

А также приложения банков KaspiTravel, HalykTravel.

Совет: покупайте билеты заранее (за 2-3 месяца), чтобы получить лучшие цены.

3. Чартерные рейсы: что это и как найти?

Чартерные рейсы — это нерегулярные рейсы, организуемые туроператорами. Они часто дешевле регулярных рейсов, но имеют фиксированные даты вылета и возврата.

Где искать чартеры:

Туроператоры (например, Fun&Sun) можно приобрести билеты отдельно или в составе турпакета.

Сайты агентств: часто публикуют горящие предложения чартеров.

Удобно мониторить на платформах вроде Aviasales и Tickets.kz, где есть раздел с чартерными предложениями.

5. Приложения для ориентации на местности

Для комфортного передвижения и ориентирования в новой стране загрузите полезные приложения:

Google Maps — для построения маршрутов и поиска ближайших кафе, магазинов.

Maps.me — позволяет загружать карты оффлайн.

Citymapper — подробная информация о транспорте в крупных городах.

Yandex Go и Uber — для вызова такси.

Организация отдыха преподавателя не требует больших усилий, если использовать современные инструменты. Выберите удобное направление, воспользуйтесь проверенными сайтами для бронирования, и не забудьте скачать нужные приложения. Отдых — это не роскошь, а необходимость для восстановления сил и повышения эффективности на работе.

Список литературы:

1. Володова А. В. Экономика и управление туристской деятельностью. СПб.: СПбГУЭФ, 2019. 268 с.
2. Косолапов А. Б. Технология и организация туроператорской и турагентской деятельности: учебное пособие. М.: КноРус, 2019. 294 с.
3. Леонидова Е. Г. Критерии выбора направления для продаж турфирм // Проблемы развития территорий. 2019. №4 (84). С. 104-111.

Білім алушылармен бірлескен топтық оқытуды жүзеге асырудың тиімділігі

Итемирова А.С., Козбекова Л. Д.
Қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқытушылары
Каспий қоғамдық университетінің колледжі

Кілт сөздер: Оқыту үдерісі, нәтиже, бірлескен, шағын топ, ақпарат, әлеуметтік орта, дағды, рөлдерді бөлісу, тәсіл, топқа бөлу.

Ключевые слова: Процесс обучения, результат, совместно, малая группа, информация, социальная среда, навыки, распределение ролей, подход, групповое распределение.

Бірлескен топтық жұмыс – қазіргі оқыту үдерісінде нәтижеге бағытталған білім сапасын қамтамасыз етудің тиімді жолы. Сондай-ақ ол мақсатқа жетуге ықпал етуге бағытталған өзара әрекеттің үдерісі болып табылады. Шағын топтарға бірлескен кезде топ мүшелерінің деңгейі мен олардың қабілетін құрметтей отырып жұмыс істеу тәсілі басты орында тұрады. Топтың жұмысы нәтижелі болуы үшін топ мүшелері арасында рөлдер пен жауапкершілікті тиімді бөлу маңызды.

Педагогикада шағын топтардағы бірлескен оқу үдерісінің негізгі сипаттамалары мынадай:

1. Оқу білім алушылар ақпаратты игеретін және өздері игерген мәліметті бұған дейін меңгерген білімдерімен байланыстыратын белсенді үдеріс болып табылады.

2. Оқу тапсырмаларды орындау үшін механикалық есте сақтау мен қайталау емес, құрдастардың белсенді қатысып, ақпараттарды өңдеуі және қорытуын талап етеді.

3. Қатысушылар әр адамдардың көзқарасымен танысудан пайда алады.

4. Оқу білім алушылардың әңгімелесу кезіндегі әлеуметтік ортасы жағдайында жетіледі. Осы зияткерлік гимнастика кезінде білім алушылар ой-пайымдарының негізін құрып, мәнін ұғады.

Топтардағы жұмысты жүзеге асырудың мақсаты		
Тапсырманы орындау	Топ құру	Жеке қажеттіліктер
Тапсырмаларды анықтау	Тәртіп сақтау	Жеке проблемаларға, мәселелерге назар аудару
Жоспар құру	Командалық рухты дамыту	Топ мүшелерінің пікірін бағалау

Жұмысты және ресурстарды бөлісу	Ынталандыру, мақсаттылықты дамыту	Топ мүшелерінің қабілеттіліктерін тану және қолдану
Жұмыстың сапасын және қарқынын бақылау	Рөлдерді бөлісу	Топ мүшелерін оқыту және оларға көмектесу
Жоспарға сәйкес орындалуын тексеру	Топ ішінде қарым-қатынасты қамтамасыз ету	
Жоспарды түзету		

Топтардағы бірлескен жұмыстың мақсаты		
Әлеуметтік	Эмоционалдық	Танымдық
Тәжірибе, идеялармен алмасу	Топтың жекелеген мүшелерінің білімі мен тәжірибесіне сүйену	Жұмыстың баламалы амалы туралы идеялар табу, пікір алмасу
Мәселені бірлесіп шешудің амалын табу	Күрделі тапсырмаларды орындау үшін қолайлы ортаны қамтамасыз ету	Маңызды дағдылар, идеялар, түсініктерді дамыту
Ұжымдық нәтижелерге қол жеткізу		

Топтық жұмыс барысында білім алушылардың қарым-қатынас дағдылары дамиды. Ол жазбаша, ауызша әңгімелесу, тыңдау, ым мен ишараны пайдалану әрекеттері арқылы жүзеге асады. Сондай-ақ өзін-өзі таныту дағдылары қалыптасады. Бұл әрекетте олардың бір-біріне үстемдік танытпауын қадағалау маңызды. Топтық жұмыста басқаларға, яғни топтың басқа мүшелеріне қолдау көрсетіп отыруды үйрету керек. Ол топтың кез келген мүшесінің топ қызметіне үстемдік жүргізбей күрделі жағдайларды шешуі болып табылады. Жұмыс істеп отырғанда топтың басқа мүшелеріне деген елгезектік таныту, яғни басқалардың не істеп отырғандығын бақылау, ол туралы хабардар болып үйрету де маңызды.

Топтар түрлі тәсілдермен құрылуы мүмкін. Кей кездері оқытушылар (және оқушылар) әріптестерінен (немесе достарынан) бірге жұмыс істеуін өтінеді, басқа жағдайларда кездейсоқ іріктеп алынған топтар құрастырылады. Ал кейде топтар жекелеген мүшелердің нақты бір мықты қасиеттеріне қарай құрылады. Әр алуан тәсілдер арқылы топ құру білім алушылардың қызығушылығын арттырады, бір-біріне деген сенімділік қалыптасады, ынтымақтастықтары артады. «Кім қандай түсті ұнатады?», «Кім қандай жемісті ұнатады?», «Кім қандай тағамды ұнатады?» тәсілін пайдаланғанда, олардың тұлғалық қасиеті артатыны сөзсіз. Уақытты ұтпас үшін ұстаздар көбінесе санату тәсілін пайдаланады. Топтың қандай тәсілмен құрылғанына

карамастан, жаңадан құрылған кез келген топқа бір-бірімен жұмыс істеу түріне, дағдылары мен стиліне икемделіп, бейімделуге уақыт керек болатыны сөзсіз. Табысты топтар осы айырмашылықтардың артықшылығын пайдалануды, уақытты тиімді пайдалануды, топтың қызметін ұйымдастыруды бірден үйренеді. Топқа бөлу әдістері алуан түрлі. Мысалы, «**Мақал құрастыру**». Бұл жағдайда жүргізуші алдын-ала кеспеқағаздараға бір мақалды бөліп-бөліп жазып, таратады, сосын ойыншыларға кеспе қағаздағы жетіспей тұрған сөзді тауып, мақалды құрастыру ұсынылады. Осылайша топтар құрылады.

«**Сүйікті жемістер**». Топқа бөлу үшін жемістер атауы немесе суреті ұсынылады: алмалар, алмұрттар, апельсиндер т.б. (жемістің аты қанша болса, сонша топ құрылады) Құрылған топтар «Алма» тобы, «Алмұрт» тобы т.б. деп аталады.

Осындай тәсілмен келесі топтар құрылады:

1. «Тәулік уақыты» Таң, күн, кеш, түн.

2. «Жыл мезгілі». Жаз, күз, қыс, көктем.

«**Ұқсас ерекшеліктер**». Білім алушыларға қандай да бір ерекшелікті айтып (мысалы, туған айы, жұлдызнамалық белгісі, киген киімдері, шашының түсі, т.б.), сол бойынша төрт (немесе үш, бес) адамдық топтарды құруды тапсырылады немесе топтарды құру жұмысына өзі кіріседі.

- Мына партаға аталары мен әжелері барлар отырады.
- Мына үйдің үшінші қабатында тұратындар отырады.
- Мына жерге үйдің кенже балалары отырады.
- Мында «Нокиа» ұялы телефондары барлар отырады.
- Мына партаға бас киім киіп келгендер отырады.

Қала таңдау. Тақтаға қала аттары жазылады:

- « Алматы»
- « Астана»
- « Талдықорған»
- « Көкшетау»
- « Шымкент»

Білім алушылар орындарынан тұрып әр команданың атына өзінің есімін жазады. Оларға әр команда құрамы адамнан адаспауы туралы ескертіледі. Командаларға гүл, автомашина, ұялы телефондар маркалары, спорттық командалар аттары бойынша, континент немесе спорт атаулары бойынша бөлінуге болады.

Жануарлар. Оқытушы студенттерге жан-жануарлардың аттары жазылған қимақағаздар таратып беріп, олардың қимақағазда жазылған жануардың қылықтарын қайталай отырып, бірін-бірі тауып, шағын топтарға бөлінуін тапсырады. Бұл жерде дауыс шығаруға болмайтынын студенттерге ескертіледі.

Заттар бойынша бөліну. Әр оқушы өзінің бір ұсақ затын оқытушыға немесе жүргізушіге тапсырады, мәселен, қаламасабын, дәптерін, пеналын

кілтін, көзілдірігін, т.б. бұл заттар әр партаға төрт-төрттен ретсіз түрде қойылады. Оқушылар өзінің заттары қойылған парталарға отыруы тиіс.

«Поэзиялық бөлініс»:

1-нұсқа

Оқушыларға өлең тақырыптары жазылған қимақағаздар таратылып беріледі. Мысалы Абай Құнанбаев поэзиясын алатын болсақ, табиғат лирикасына қатысты өлеңдерін алғандар – 1-топ, махаббат лирикасы – 2-топ, өнер-білім – 3-топ, әлеуметтік теңсіздік – 4-топ т.б. Бұл арқылы оқушылардың білімдерін де тексеріп алуға болады. Өлеңдердің тақырыптық ерекшелігін ажырата алған оқушы орнын бірден тауып отырады.

2-нұсқа

Өлең шумақтары бойынша бөлінуде бірінші шумақтың әр тармағын алған оқушылар – 1-топ, екінші шумағының әр тармағын алғандар – 2-топ, үшінші шумағының әр тармағын алғандар – 3-топ, төртінші шумағының әр тармағын алғандар – 4-топ т.б. Бұл арқылы оқушылардың өлеңді жатқа білу дағдыларын тексеріп алуға болады.

Топ көлеміне қарай шағын топтар, жұптар, үлкен топтар болады. Шағын топтар 4-6 оқушыдан тұрады. Мұндай топ топтық жұмыстың көптеген түрлері үшін және бір оқушының топтағы үстемдігін бәсеңдету үшін тиімді. Топ мүшелерінің кейбіреулері үшін аз жұмыс істеуге көп мүмкіндік береді. Тыныш, салмақты оқушылар жұмысқа аз қатысқысы келуі ықтимал. Жұптар жоғары деңгейдегі (мысалы, шешім қабылдау, проблемаларды шешу) бірлескен ойлы тапсырмаларды орындау және құрбы-құрдастарын оқыту үшін тиімді болуы мүмкін. 7-10 оқушыдан тұратын үлкен топтар мәселені талқылау барысындағы мақсат көптеген көзқарастарды алу болған жағдайда тиімді болуы мүмкін. Топ көп болған сайын, ондағы жұмысты, рөлдер мен өзара қарым-қатынасты жоспарлау және ұйымдастыру, әңгімеге араласу соншалықты қиындай түседі.

Топтық жұмыс ұтымды, тиімді болу үшін белгіленген тапсырмалар мен топтың қызметі стратегиялық тұрғыдан дұрыс құрылуы тиіс, олар топта тиімді жұмыс істеуге ынталандырып/қамтамасыз етіп, жоғары деңгейдегі оқытуды, ойлауды және түсінуді дамыту үшін қолданылады.

Топтық жұмысты ұйымдастырудың артықшылықтары:

Игеретін материалдардың көлемі мен оларды түсіну қажеттілігі артады Жаппай оқытуға қарағанда, жаңа ұғымдарды, түсініктерді, дағдыларды қалыптастыруға аз уақыт жұмсалады.

- Білім алушылардың танымдық белсенділігі мен шығармашылықпен жұмыс істеуі артады.
- Білім алушылардың өзара қарым-қатынасы жақсарады.
- Өзіне сын көзбен қараушылық артады, топтастарымен жұмыс істеп үйренген студент өзінің қабілетін дұрыс бағалай біледі және жақсы бақылай алады. Өмірге қажетті дағдыларға үйренеді.
- **Топтық жұмысты ұйымдастырудың кемшілігі:**
- Топ мүшелерінің көп болуы

- Үлгерімі төмен білім алушылардың көптің көлеңкесінде қалып қоюы.
- Бір топтың шуылының екінші топқа әсері.
- Берілген уақыт ішінде тапсырманы орындай үлгермеуі
- Шығармашылық жұмыс аяқсыз қалуы
- Бір топ жұмысты қорғап жатса, басқа топ мүшелері өз жұмыстарын аяқтап жатумен шұғылданады.
- Білім деңгейі бірдей оқушылар тобы бір топта жұмыс жасауы
- Жақсы оқитын білім алушылардың үлгерімі төмен білім алушылардан жоғары тұруы.

Сабақ барысында студенттермен жұмыста жеке жұмыс, жұппен жұмыс, бүкіл сыныппен жұмыс жүйесін жүргізген жөн. Мұнда студент алдымен өзі ойланып жұмыс жасайды, жұптағы әрекетте өзі үйренеді, жұбына үйретеді, осыдан соң өз ойларымен басқалармен бөліседі, салыстырады, толықтырады. Мысалы, «Абай Құнанбайұлының өмірі мен шығармашылығы» тақырыбын алсақ, оны студентке «Түртіп алу» кестесіне түсіріп алу тапсырылады. Оны алдымен студент дәптерге өзі орындайды. Оны жұбына оқып, талдайды. Содан кейін оқытушы сыныптан бірқатар студенттерге таныстырып айтуын сұрайды. Бұл әрекет басқа студенттерге өз жұмыстарын жариялап тұрған студенттің жұмысымен салыстыруға және өз әрекеттерін бағалауға мүмкіншілік береді

Әрбір сабақта топтық жұмыс арқылы бірлесе әрекеттенген тиімді. Бұл ұстаным – құрастырылған білімнің басты идеяларының бірі. Осы бағытты ұстанған оқу/үйрену жобаларының барлығы да бірлескен әрекеттерді үйренудің негізі деп танымыз. Ж.Пиаже бұл туралы былай жазады: «Адамның ақылы өзін таниды, яғни, психологиялық тілмен айтқанда, басқа заттармен немесе басқа ақылдармен қатынаста ғана болады». Адамның санасы тек басқа адамдармен қарым – қатынаста ғана дамиды, тек қарым – қатынас әрекеттері ғана бізді жаңа түсінікке әкеледі. Ал қарым – қатынас дегеніміз өзімізді басқаларға (олардың пікіріне, идеяларына, көзқарасына, мінезіне) бейімдеу деген сөз. Топтық жұмысқа барлық дерлік білім алушылар қатысады, өйткені берілген тапсырма бірлескен жұмыс арқылы ғана орындалуы тиіс. Әр білім алушы идеяларды келтіру мен оларды талқылау, таңдау және шешім қабылдау ісіне белсенді қатысады: топтық жұмыста әрбір пікір мен көзқарас құнды. Топтық жұмыс білім алушыларға сезім бірлескен жұмыстың қызықты әрі тартымды әрекет екендігін көрсетеді, олардың жалпы еңбекке деген ынтасын арттырады.

Применение лечебной физической культуры на уроках физкультуры

Колесникова Анна Сергеевна
Преподаватель физического воспитания
колледжа УО «Каспийский общественный университет»

Ключевые слова: Лечебная физическая культура, физическая реабилитация, уроки физической культуры, физическое здоровье, ЛФК на уроках, профилактика заболеваний, двигательная активность, восстановление после травм, медицинская реабилитация, упражнения для здоровья.

Аннотация: В статье раскрывается необходимость применения лечебной физической культуры (ЛФК) в рамках школьных уроков физкультуры. Подчеркивается ее значение для профилактики заболеваний, коррекции нарушений осанки, восстановления после болезней и формирования устойчивого интереса к физической активности.

Keywords: Therapeutic physical education, physical rehabilitation, physical education lessons, physical health, physical therapy in the classroom, disease prevention, physical activity, recovery from injuries, medical rehabilitation, exercises for health.

Abstract: The article reveals the need for the use of therapeutic physical culture (physical therapy) in the framework of school physical education lessons. Its importance for the prevention of diseases, correction of posture disorders, recovery from diseases and the formation of a sustained interest in physical activity is emphasized.

Кілт сөздер: Емдік дене шынықтыру, физикалық оңалту, дене шынықтыру сабақтары, физикалық денсаулық, жаттығу терапиясы сабақтарында, аурулардың алдын алу, қозғалыс белсенділігі, жарақаттан кейін қалпына келтіру, медициналық оңалту, денсаулық жаттығулары.

Аңдатпа. Мақалада мектептегі дене шынықтыру сабақтары аясында емдік дене шынықтыруды (жаттығу терапиясы) қолдану қажеттілігі ашылады. Оның аурулардың алдын алу, позаның бұзылуын түзету, аурулардан кейін қалпына келтіру және физикалық белсенділікке тұрақты қызығушылықты қалыптастыру үшін маңызы атап өтілген.

Введение

Современные студенты часто сталкиваются с различными проблемами здоровья, включая нарушение осанки, сколиоз, плоскостопие и избыточную массу тела. Основная причина — недостаточная физическая активность, длительное пребывание в сидячем положении и высокая учебная нагрузка. В таких условиях применение ЛФК на уроках физкультуры становится эффективным инструментом для укрепления здоровья учащихся.

Значение ЛФК в студенческой программе:

ЛФК позволяет не только решать профилактические задачи, но и способствует индивидуальной работе со студентами, имеющими ограничения по состоянию здоровья. Она способствует:

- Улучшению работы опорно-двигательного аппарата;
- Коррекции осанки и профилактике сколиоза;
- Снижению уровня стресса и улучшению эмоционального состояния;
- Развитию интереса к регулярной физической активности.

Применение ЛФК на уроках физкультуры:

1. Индивидуальный подход

Для успешного внедрения ЛФК важно учитывать особенности каждого ребенка:

- Возраст, уровень физической подготовки, состояние здоровья;
- Рекомендации врачей, если у ребенка есть хронические заболевания.

2. Упражнения ЛФК

На уроках физкультуры можно использовать следующие виды упражнений:

- Дыхательные упражнения: для улучшения работы сердечно-сосудистой и дыхательной систем.
- Упражнения на растяжку и гибкость: для предотвращения спазмов и укрепления мышечного корсета.
- Коррекционные упражнения: специальные элементы для устранения нарушений осанки.
- Игровые формы активности: для вовлечения детей с низким интересом к традиционной физкультуре.

3. Организация процесса

- Дозировка нагрузок: должна быть оптимальной для каждой группы.

- Контроль состояния учеников: регулярное отслеживание самочувствия детей.
- Постепенность и регулярность: нагрузка увеличивается постепенно.

Эффективность ЛФК:

Применение ЛФК дает значительные результаты:

- Уменьшается количество пропусков по состоянию здоровья;
- Улучшается физическое развитие детей;
- Снижается уровень тревожности и стресса у школьников.

Заключение

Внедрение ЛФК на уроках физкультуры — это эффективный метод улучшения здоровья школьников и профилактики заболеваний. Программа ЛФК должна быть грамотно интегрирована в учебный процесс с учетом индивидуальных особенностей учащихся и современных рекомендаций специалистов.

Список литературы:

1. Богатырев А. И. Основы лечебной физической культуры. — М.: Просвещение, 2020.
2. Иванова Е. В. Школьная медицина и физическое воспитание. — СПб.: Лань, 2018.
3. Ковалев С. Н. ЛФК: теоретические и практические аспекты. — М.: Академия, 2019.
4. Физическое воспитание школьников: научно-методическое пособие / Под ред. Н. В. Сидоровой. — Екатеринбург, 2021.

Кітап оқу арқылы өз болашағыңды жаса

Ошакбаева Нургуль Крыкбаевна
«Каспий Қоғамдық университетінің»
колледжі БМ, кітапхана меңгерушісі,
«Үздік кітапханашы» төсбелгісінің иегері

Ілмек сөздер: Кітап, кітапхана, кітап оқу, мобильді кітапхана, мобильді технологиялар, электронды кітап, электронды кітапхана.

Аннотация: Кітап оқу арқылы өз болашағыңды жаса баяндамасының негізгі желісі жастардың көркем әдебиетке деген қызығушылығын арттыру, оқу мәдениетін қалыптастыру және білімнің кітап арқылы берілетіні туралы. Техника мен заманауи гаджеттер дамыса да оларды басқару үшін де білім қажет екендігі. Кітапты көп оқу рухани дамуға әсер ететіні және оқырмандардың армандарына қол жету мен күресуге деген құштарлықтарын оятатындықтары туралы.

Кітап – адамзат баласының баға жетпес асыл құндылығы. Ғылымның қайнар бұлағы. Білім мен мәдениеттің биік белестеріне жетелейтін тәрбиелік құрал. Халқымыз әр ғасырда-ақ ел даналары мен замана тұлғаларының өзінен кейінгі ұрпаққа қалдырып отырған ұлағатты және тәрбиесі мол өнегелі сөздерін кітаптан алған. Кітаптың – рухани қазына аталуы да сондықтан.

Әлішер Науаи «Кітап – ақылына ақы сұрамайтын алтын қазына» десе, Денри Дидроның «Адамдар кітап оқуын қойса, ойлауын да қояды» деген сөзі бар. Л.Н.Толстой өз кезегінде «Жақсы кітап оқу – ақылды адаммен сырласқанмен бірдей» деп пікір білдірсе, Абай атамыз «Артық ғылым кітапта, ерінбе оқып көруге» деп шегелейді. Әрине, мұндай керемет теңеулерді келтіре беруге болар, бірақ соңғы уақыттары адамдар осындай жан азығынан, рухани байлықтан қол үзіп бара жатқанын мойындауымыз керек. Бұл жаһандық мәселе. **Расында, қай кезеңде де кітаптың алатын орны бөлек, ол кемелденуге көмектеседі. Қаншама технологиялар шығып жатыр. Бірақ бұлардың бәрі кітапты алмастыра алмасы анық. Оқыған адамның күні қашан да жарық. Кітап оқу – бос уақытты өткізу емес, тұлға болып қалыптасуға орасан зор көмегі тиетін өте пайдалы іс. Адам жинақтаған білімін жас ұрпаққа кітап арқылы таратады. Кітап кемелденуге көмектеседі. Кітап оқу – қоршаған ортаны, дүниені және өзін-өзі тануға көмектеседі, оқу арқылы өткен тарихыңды, болашағыңды біле аласың. Есте сақтау қабілетін және логикалық ойлауды дамытады, яғни, көп оқыған адамның жады мықты, тез ойлап, тез қорыта алады. Оқығаныңды іштей талдасаң, адам психологиясын жетік түсіне бастайсың. Көңіл-күйің болмаса бір сәт жабырқаудан арылтады, уақытша болса да уайымыңды басады. Талдауға, сараптауға, өзіндік пікір қалыптастыруға үйретеді. Ми үшін кітап оқу денеге жасалған физикалық жаттығу секілді.**

Кітап оқудың адамзат баласына тигізетін пайдасы орасан зор. Жаһандану мен ғаламданудың обыр ағымы және оның қауіпті ықпалы күрделеніп, күшейіп тұр. Бұл – рухани азғындауға апаратын бірден-бір жол.

«Мен бойымдағы жақсы қасиеттер үшін кітапқа қарыздармын» – депті атақты жазушы Максим Горький. Кітап оқудан қалған ұлт, әсіресе, жас ұрпақ орны толмас ауыр рухани жұтқа ұшырап, азғындыққа құламай қоймайды.

Ежелгі адамзат тарихында атақты халиф Харон Рашид жаулап алған жерлерінен салықты кітап түрінде алуы неткен көрегендік еді. Ақиқатқа ұмтылған адамдық рухтың ұлылығының кепілі – білім алуда жатыр. Кезінде ислам өркениеті Византия империясымен болған бір шайқастан кейін тұтқынға түскен византиялықтардың үлкен тобын ежелгі грек ойшылдарының математика, медицина, философия бойынша жазылған кітаптарына айырбастаған көрінеді. Мұның өзі білімге деген құштарлықты көрсетсе керек. Сол сияқты 1931 жылы Қазақстанның астанасы Ақмешіт, яғни Қызылордадан Алматыға көшкен кезде зиялыларымыз «Ел астанасында міндетті түрде ұлттық кітапхана болуы керек» деген екен. Осыдан соң, іле-шала кітапхана құрылып, оның алғашқы директоры Ораз Жандосов болыпты.

Кітап – адамзат баласының сан ғасырлық ақыл-ойының, оқу арқылы жетілуінің, кемелденуінің арқасында қол жеткен дамылсыз даму үрдісінің жемісі, өткен тарихы мен өмірлік тағылым-танымының алтын сандығы. Ғабит Мүсірепов: «Кітап дегеніміз – алдыңғы ұрпақтың кейінгі ұрпаққа қалдырған рухани өсиеті. Кітап оқудан тыйылсақ, ой ойлаудан да тыйылар едік» – деуі осыдан. Әлбетте, кітапты таңдай білу, оны зейінді зеректікпен мұқият талдап оқи білу, ондағы сөздің, ойдың, түйінді тұжырымының құдіретін түсіну мен түйсіну, алған әсерлерді кейін өмірлік қажетіңе жарата білу. Бұл – әрбір адамның білігі мен білім деңгейін, пайымы мен парасатын, көреген кемел кісілігін ұдайы шынықтыра білудің озық та ұтқыр жолдарын айқындай алатын алғы шарттарының бірі.

Көз жетпейтін жерге ұшқыр ой жетеді. Ал сол ойдың жүйріктігін жетілдіретін де, ұтқырлығын оздыратын да, сөзге шешендігін шынықтыратын да – кітап екені ақиқат. Сондай-ақ, оқыған кітабыңдағы айтулы кейіпкерге еліктеудің өзі, тіпті автордың өзі сияқты тұлға болуға құлшыну, бұл – теңдесі жоқ құбылыс. Демек, кітап оқу, бұл – текті кісілікке, кемел адамгершілікке, кеменгер көрегендік пен мәдениеттілікке қол жеткізу бағытында құрыштай шыңдала түсудің айтулы көрсеткіші екені хақ. Адамдармен дұрыс қарым-қатынас жасауға үйретіп, әдемі сөйлеу дағдысын қалыптастырады, адамның сөздік қоры көбейе түседі. Жалпы сауаттылық деңгейін арттырады. Оған өз тәжірибеңде көз жеткізуге болады. Мысалы, бір шығарма оқыса болды, бұрын екі сөздің басын құрамайтын адам, өз ойын жеткізе алатындай дәрежеге жететініне күмән жоқ.

Рухани қоржыны аса бай әмбабап дәрежеде жүрген адам, өмірлік ұлы мұраттарға елден бұрын қолын жеткізіп, шыңына шығады. Ұзақ ұтымды өмір сүреді. Міне, бұлардың бәрі, сайып келгенде, шын мәнінде

ұтқыр күймен озық дәрежеде өмір сүре білудің мәні мен сәнінің де, мағынасы мен мазмұнының да ең айтулы көрсеткіші осы емес пе?! Көп оқығанның тоқығаны зор, көпті көргеннің түйгені мол адам прогрессившілдік бағытта әрдайым жаңашыл, бастамашыл, халықшыл, турашыл, ойшыл, көшбасшы күрескерлік дәрежесінде озық жүреді. Кітап-рухани жанымызды қалыптастыратын құндылық. Ол ата-бабаларымыздың келер ұрпаққа сыйға тартқан асыл мұрасы деп білеміз. Кітапты құмарту арқылы құлшыныспен сүйсіне көп оқыған адамның көкірек көзі әрқашанда ояу, зейіні зерек, жүрісі сергек келеді. Озық дәрежеде өмір сүре білуге деген құштарлығының ұтымдылығы айнадай айқын әрі күндей жарық, абырой-беделі жоғары, мәртебелі мерейі биік, мінезі көркем, келбеті әсем, азаматтығы бекзат, талғампаз іскерлігі ұтқыр күйде келеді. Өмірлік таңдауы мен ұлттық мұраты асыл дәрежеде дамылсыз дами түседі. Адам бойындағы шығармашылық қабілеттер мен қиялын дамытады. Кітап оқудың тағы бір пайдасы адам ағзасының қартаймауына септігі бар екенін оқымыстылар дәлелдеуде. Урсула Ленз – егде адамдармен жұмыс жасайтын федеральды біріккен ұйымның қызметкері былай дейді: «Егде адамдар үшін кітап оқу пайдалы екеніне бірнеше себеп бар. Біріншіден, оқылған сөзді санада бейнеге айналдыру қабілеті когнитивті қызметке жақсы әсер етеді. Екіншіден, оқу ойын жинақтауға көмектеседі. Сондықтан оқудың қартайғанда да белсенді ақыл-ойды сақтап қалуға пайдасы бар екен». Кітап оқу адам өмірін жақсы өзгерістерге жетелейді. Зерттеулердің қорытындысы көрсеткеніндей жақсы кітап оқыған адамның өмірі де жақсы жағына қарай ойысады. Мұның себебі кітап ми қызметіне ұзақ уақыт әсер етеді, кітаптан ұғынған дүниелер кітапты оқып біткеннен кейін де біраз уақытқа дейін адам санасында жүреді. Көптеген адамдар саяхаттар мен шым-шытырық оқиғалар туралы оқығанды ұнатады. Нәтижесінде олардың өздері де шет елдерге саяхатқа шығуға бел буады. Бұл жәйтті іс жүзінде дәлелдеу үшін мамандар тәжірибе жүргізетін болып, оған қатысуға ниет білдірген бірнеше адамды алып, оларға қызықты кітаптарды оқытады. Тәжірибеге қатысушылар күніне 30 бет кітап мәтінін оқып, одан соң арнайы талдаудан өткен. Талдау жұмыстарының әрқайсысы олардың миларындағы өзгерістерді анықтап отырған.

Бүгінде мектеп оқушылары, жоғары оқу орындарының студенттері, мемлекеттік қызметкерлер қажеттің бәрін қолма-қол интернеттен алатыны белгілі. Олар кітап дүкенінен, кітапханадан кітаптар іздеп, уақыт кетіргілері келмейді. Әдеби кітаптардың да электрондық нұсқалары да интернетте пайда бола бастады. Қалай десек те, кітаптың жөні бөлек. Ең бастысы – ой-сананды өсіреді. Жақсыға үйретіп, жаманнан жиретеді. Бала денсаулығына да зиянсыз. Демек, рухани құндылықты ұрпақтың бойына дарытып, ойына қондыра алсақ ұтылмас едік.

Көз жетпейтін жерге ұшқыр ой жетеді. **Балаларды кітап оқуға тартатын әлемде жақсы тәжірибелер бар. Солардың бірі «Бір қала – бір кітап» акциясы.** Қазақстандық «Бір ел – бір кітап» жобасының идеясы АҚШ-та өте танымал болған «Бір кітап, бір Чикаго» және «Егер Сиэтлдің бүкіл

тұрғыны бір кітапты оқыса» деген кітапханалық жобаларына негізделген. **1998 жылы «Егер Сиэтлдің бүкіл тұрғыны бір кітапты оқыса» тақырыбымен алғаш өткізілген акцияның мақсаты – Сиэтл халқының бірлігін нығайту және оларға оқуды насихаттау. Бұдан соң осыған ұқсас мәдени шаралар Чикаго, Буффало, Рочестер қалаларында да ұйымдастырылды.**

«Бір ел- бір кітап» акциясы ҚР Мәдениет министрлігінің қолдауымен ҚР Ұлттық академиялық кітапханасы мен ҚР Кітапханашылар Ассоциациясы бастамасымен 2007 жылдан бастап енгізіліп келеді. Ерекшеліктерінің бірі бір мезгілде бүкіл ел болып бір кітапты оқып- талқылау болып табылады. Біздің елімізде «Бір ел – бір кітап» акциясы өткізіліп келеді. Акцияның мақсаты – ұлттық әдебиетіміздегі ең үздік деген туындыны оқу және насихаттау, оқу ісін ілгерілету, рухани мұрамызды сақтау, сондай-ақ, жастарды отаншылдыққа әрі өнегелілікке тәрбиелеу. Сонымен қатар, акция қоғамның отандық әдебиетке, оның ішінде классикаға, қазіргі әдебиет пен поэзияға деген қызығушылығын әрі қарай жоғарылатуына мүмкіндік туғызады. 2007 жылы Ұлы Абайдың қарасөзін оқудан бастаған акция бүгінде қазақ әдебиетінің ең таңдаулы 51 классик ақын - жазушысының үздік шығармаларын оқырман қауымға ұсынып, насихаттап келеді. Біз, қазақ қауымы, әсіресе жастарымыз, тұрақты түрдегі кітап оқудан қалса, онда ойлау, талдау, болжау, таңдау тағылымдық пен танымдық қабілет-қасиеттеріміздің айтулы дәрежеде ақсайтыны, ой-өсіріміздің қалыптасу дәрежесі мен текті кісілік келбетіміздің ұтқырлығы төмендеуге жететіндігі айдан анық ақиқат. Бұдан әрине, ұтқанымыз көп болды. Осы зайырлы дәстүрімізді бұзып алмағанымыз жөн.

2025 жылы акция аясында оқитын кітап болып жазушы Тәкен Әлімқұлов пен ақын Жүмекен Нәжімеденовтың шығармалары таңдалды.

Қазіргі заманғы кітапханалар ақпараттар мен құжаттарға сұранысты орындау қашықтық пен сұраныстағы ақпараттардың орналасқан жеріне тәуелсіз, пайдаланушылардың түгеліне дерлік қолжетімді болу керек.

Мобильді технологиялар – бұл кітапхананың жаңа қызметі, тәжірибелік біліктілік, келешек. Қазіргі заманда адамдар интернет желісіне ұялы телефондар және компьютерлер көмегімен кіріп, керек ақпаратқа қол жеткізе алады.

Электронды кітаптың ыңғайлы түрінің бірі – «мобильді кітапхана». Бұл қосымшаны смартфонға жүктеп алуға қолайлы. Яғни, қалта телефонындағы Play Market-тен «QR» қосымшасын жүктеп алып, керекті кітапты оқуға мүмкіндік бар.

Электронды кітап – бір ғана кітапты емес, бүкіл кітапхананы алмастыратын электронды құрылғы. Оны пайдалану өте ыңғайлы. Кез келген адам өзіне керектіні алып, тіпті қай шрифтпен оқитынын два таңдай алады. Ең бастысы – кітап үнемі қалтаңда жүреді.

Компьютерлер мен интернетті пайдаланушылар санының өсуіне байланысты электронды кітаптарды көбірек адамдар қолдана бастайды. Сонымен қатар, оффлайн кітапханаларды пайдаланушылар саны азайып келеді. Осылайша, 1997-2002 жылдар аралығында Айдахо

университетіне келушілер саны 20% -дан астамға азайды, ал 1999-2002 жылдар аралығында электронды нұсқаларды пайдаланушылар саны 350% -ға өсті осыған байланысты көптеген кітапханалар өз қорларында сақталған кітаптардың электронды нұсқаларын жасай бастады.

Бүгінгі таңда кітаптар электронды жүйге көшу үстінде. Бұл техника дәуірінің дамыған кезеңінде өте жақсы әрі ыңғайлы дүние екені баршамызға мәлім. Кітап оқу – өзіңізге құйған ең тиімді инвестиция. Электронды кітапты оқуға құлшыныс зор.

Кітапты электронды форматта оқығыңыз келсе, ең танымал электронды кітапхана сайттарын ұсынамын.

1. Максим Мошковтың кітапханасы (www.lib.ru) – орыстілді электронды кітапханалардың ішіндегі танымалы. Бұл кітапхана 1994 жылы ашылған. Авторлар мен оқырмандар кітапхананы күнделікті толықтырып отырады. Сервис ақша талап етпейді, барлығын тегін оқи аласыз. Бір кемшілігі – кітаптарды жүктеуі алмайсыз.

2. «Альдебаран» кітапханасы (aldebaran.ru) кітапты ыңғайлы әр түрлі электронды форматта (epub, fb2, rtf, mobi, pdf) тегін жүктеуді ұсынады.

3. Бүкіл Толстой ((www.readingtolstoy.ru) бір кітапхана ішінде. Әлемнің 49 елінің өкілдері Толстойдың 90 томдығының электронды нұсқасын жасап шықты. Барлық шығармаларды кез келген ыңғайлы форматта тегін жүктеп алуға болады. Орыс классигінің 700-ге тарта шығармасы топтастырылған.

4. Энтузиаст Сергей Рублёв Фёдор Михайлович Достоевский ((www.fedordostoevsky.ru) туралы барлық ақпаратты бір жерге жинауды қолға алған. Бұл жерден тек қана кітаптар ғана емес, әр түрлі әдеби жаңалықтарды, сондай-ақ фотомұрағат пен мұражайлардың тізімін көруге болады.

5. TarraNova кітапханасы (tarranova.lib.ru/about.htm) – өзін электронды кітапхана емес, мұрағат деп атауды өтінеді. Сайт басшылығының айтуынша, барлық мәтін авторлардың келісімі бойынша салынған.

6. Libereya.com (www.libereya.com) – «Либерея» онлайн-кітапханасын тіркелгеннен кейін ғана тегін қолдануға болады. Қолданушыларға көптеген міндеттер жүктеледі, алайда кітаптар тізімі өте жақсы.

7. Артефакт (artefact.lib.ru/library) – кітапханасында 8 мыңға жуық мәтін бар. Бұл кітапхананың бір артықшылығы – кітаптар тек орыс тілінде емес, әлемнің 32 тіліндегі кітаптарды таба аласыз. Барлық файлдар тек doc форматында ғана.

8. ThankYou.ru (thankyou.ru/lib) – тегін музыка және әдебиет порталы. Электронды кітаптарды fb2 форматында оқи аласыз. Сонымен бірге бұнда жазуды жаңадан бастаушы авторлар өз кітаптарын тегін жариялауына болады.

9. Bookland.com (www.bookland.com/rus) – электронды кітаптар дүкені шығармалардың тегін коллекциясын 18 тілде ыңғайлы форматта оқуға мүмкіндік береді.

10. «Қазақстанның ашық кітапханасы» (kitap.kz) – ұлттық әдебиетіміз мен отандық ғылымның, өнеріміз бен сан-саладағы шығармашылық өкілдеріміздің жәдігерлерін заңды негізде бір жерге жинақтап, насихаттауды мақсат ететін онлайн жоба.

Мақсаты – халқымыздың асыл қазынасы саналған рухани мұрамызды, көненің көзіндегі болған өнер жауһарларын көпшілікке таныту, келешек ұрпаққа жеткізіп, бойына дарыту. Жас ұрпақтың қазақ әлемімен етене жақындасуына дәнекер болу. Қазақ ақын-жазушыларын оқуға құмартқан кез келген адамды кез келген жерде қажетті ақпаратпен қамтамасыз етіп, көпшіліктің сұранысын өз дәрежесінде қанағаттандыру.

Қалай дегенде де, ендігі жерде, компьютерлік техникаларға тәуелділік айрықша артқан тұста қоғамымызды кітап оқуға күштеу арқылы қызығушылығын арттыру, бұл – оңай шаруа емес. Қалай айтқан күнде де бұндай кезек күттірмейтін мемлекеттік стратегиялық өзекті мәселенің түйінін шешу үшін бәріміз, қоғам, мемлекет, ұлт болып жұмылып, қолға алатын кезең әлдеқашан туғаны ақиқат.

Жапырақсыз қалса бұтақ – жетім,

Оқылмай қалса кітап – жетім.

Білімсіз болса ұрпақ – жетім,

Қорғаусыз болса ұлт – жетім.

Кітап оқымағанның – ойы жетім,

Талдай алмағанның – таңдауы жетім.

Қай заманда болмасын, адамзат алдында тұрған ұлы мұрат-міндеттердің ең бастысы – салауатты, саналы ұрпақ тәрбиелеу. Жас ұрпақтың талабын қанағаттандыру, рухани байлығын, жалпы ой-өрісін дамытуда, талап-талғамын қалыптастыруда ең үлкен де ұлы тәрбие құралы – кітап.

Кітапты көп оқысақ қана санамыз дамиды, ой өрісіміз кеңейеді. Мейлі жүз кітап, мейлі екі жүз кітап оқы, әлі де ештеңе білмейміз, білімнің терең нүктесін таппаймыз. Кітаптағы білім – шексіз. Адам-уақытша.

Әлеуметтанушылардың есебі бойынша егер кітап оқуға күніне 1 сағат, ал демалыс күндері 3 сағат бөлінсе 1 жылда 573 сағат болады екен. Бұл өз білімімізді толықтыруға үлкен потенциалдық мүмкіндік болып табылады.

XXI ғасырдың сахнасында қазақ қауымы Мәңгілік елге айналу дегеніміз, ең алдымен өмірлік күрескерлік белсенділігі орасан зор, жан-жақты сауатты, білімі мен біліктілігі мол, текті мәдениеті мен іскер кемелдігі жоғары, жаһандық бәсекеге қабілетті ұлт бола білу деген сөз.

Кітапқа сену керек! Оқу керек! Ол керек сәтте үнсіз де қала алады, сөйлей де алады...

Оқы! Шабыттан! Жаса, Алаш баласы! – демекпін.

Цифрлық технологиялар дәуіріндегі білім беру

Пәйзолла Айсымбат
Арнайы пәндер оқытушысы
Техника ғылымдарының магистрі

Аннотация Бұл мақалада цифрлық технологиялардың білім беру саласына әсері қарастырылады. Білім беру үдерісіндегі технологиялардың рөлі, олардың артықшылықтары мен қиындықтары талқыланып, практикалық шешімдер ұсынылады. Сондай-ақ, болашақтағы білім беру жүйесінің даму бағыттары қарастырылады.

Кілтті сөздер: цифрлық технологиялар, білім беру, онлайн оқыту, жасанды интеллект, цифрлық сауаттылық, виртуалды оқыту, аралас оқыту.

Кіріспе: Қазіргі заманда цифрлық технологиялар өміріміздің барлық салаларына терең енді, соның ішінде білім беру жүйесіне де үлкен өзгерістер әкелді. Бүгінгі оқыту процесі бұрынғыдан мүлде өзгеше: оқушылар мен студенттер ақпаратқа жылдам қол жеткізіп, әлемнің түкпір-түкпіріндегі білім беру ресурстарын пайдалана алады. Алайда бұл үрдіс тек жаңа мүмкіндіктер ғана емес, сонымен қатар бірқатар қиындықтар мен міндеттерді де тудырады.

Цифрлық технологиялардың білім берудегі рөлі Цифрлық технологиялар білім берудің сапасын арттырып, оны қолжетімді әрі тиімді етуде маңызды рөл атқарады.

- 1. Білімге қолжетімділік.** Бүгінгі таңда интернет пен онлайн платформалардың арқасында оқушылар кез келген уақытта білім ала алады. Coursera, Udemu, Stepik сияқты білім беру платформалары әлемнің жетекші университеттерінің курстарын ұсынады, бұл білім алудың жаңа мүмкіндіктерін ашады.
- 2. Жекелендірілген оқыту.** Жасанды интеллект пен онлайн оқыту жүйелері әр оқушының білім деңгейін ескеріп, оның қажеттіліктеріне сәйкес материал ұсына алады. Мысалы, Duolingo платформасы пайдаланушының тіл үйрену қарқынын бақылай отырып, жеке оқу бағдарламасын әзірлейді.
- 3. Интерактивті оқыту әдістері.** Виртуалды және толықтырылған шынайылық технологиялары сабақтарды қызықты әрі көрнекі етеді. Тарих сабақтарында оқушылар ежелгі өркениеттерді виртуалды түрде зерттей алады, ал биология сабақтарында адам ағзасының құрылымын үш өлшемді модельдер арқылы көруге мүмкіндік бар.

Цифрландырудың білім беру жүйесіндегі қиындықтары Білім беруді цифрландыру үдерісі көптеген артықшылықтарға ие болғанымен, бірқатар мәселелер де туындайды:

1. **Техникалық және инфрақұрылымдық қиындықтар.** Кейбір аймақтарда интернеттің әлсіз болуы немесе цифрлық құрылғылардың тапшылығы оқушылар мен мұғалімдердің онлайн ресурстарды толық пайдалануларына кедергі келтіреді.
2. **Мұғалімдерді даярлау.** Жаңа технологияларды тиімді пайдалану үшін педагогтардың цифрлық сауаттылығы жоғары болуы қажет. Қазіргі таңда мұғалімдердің барлығы бірдей инновациялық әдістерді меңгерген жоқ, бұл оқыту сапасына әсер етуі мүмкін.
3. **Әлеуметтік және психологиялық мәселелер.** Онлайн оқыту кезінде оқушылардың оқуға деген қызығушылығы төмендеуі, әлеуметтік қарым-қатынастың шектелуі сияқты проблемалар туындауы мүмкін. Ұзақ уақыт экран алдында отыру денсаулыққа да кері әсерін тигізеді.

Білім беруді цифрландыруға арналған практикалық шешімдер Цифрлық технологияларды тиімді енгізу үшін келесі шараларды жүзеге асыру қажет:

1. **Педагогтардың біліктілігін арттыру.** Мұғалімдерге жаңа технологияларды меңгеруге көмектесетін арнайы курстар мен тренингтер ұйымдастыру керек. Қазақстанда "Цифрлық мұғалім" сияқты бағдарламалар осы бағытта жұмыс істеп келеді.
2. **Аралас оқыту әдісі.** Онлайн және дәстүрлі оқыту әдістерін біріктіру арқылы білім беру процесінің тиімділігін арттыруға болады. Бұл тәсіл оқушыларға теориялық материалды онлайн оқып, оны сыныпта тәжірибе жүзінде талқылауға мүмкіндік береді.
3. **Геймификация және мотивация.** Ойын элементтерін қосу арқылы оқушылардың белсенділігін арттыруға болады. Kahoot, Quizlet секілді платформалар оқытуды қызықты әрі нәтижелі етеді.
4. **Цифрлық этика мен ақпараттық қауіпсіздік.** Оқушыларды интернетті дұрыс пайдалануға, киберқауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету өте маңызды.

Цифрлық технологиялар дәуіріндегі білім берудің болашағы Келешекте цифрлық технологиялар білім беру жүйесін одан әрі жетілдіретіні анық. Оқу процесіне жасанды интеллектті енгізу, бұлттық технологияларды пайдалану және виртуалды зертханаларды құру – бұл білім берудің жаңа кезеңіне қадам басу болып табылады. Алайда, бұл өзгерістер білім беру жүйесін тек технологияға негіздеп қана қоймай, оның адамгершілік және тәрбиелік мәнін де сақтап қалуға бағытталуы тиіс.

Қорытынды Цифрлық технологиялар білім беру жүйесінің ажырамас бөлігіне айналды. Олар оқыту әдістерін жетілдіруге, білім алуға қолжетімділікті кеңейтуге және оқушылардың оқу үлгерімін арттыруға көмектеседі. Дегенмен, бұл процесте педагогикалық құндылықтарды ұмытпай, оқушылардың жан-жақты дамуына жағдай жасау маңызды. Білім

беру цифрлық дәуірде тек технологияларға емес, ең алдымен, адамға бағытталуы керек.

Менталды денсаулық – басты назарда. Эмоцияны басқара алу және сезім. Психологиялық тренинг

Енбаева Рәбина Қобланқызы
Гүлнұр Нұрданияқызы
КҚУ колледжі, педагог-психолог

Кілт сөздер: психикалық денсаулық, тренинг, стресс, эмоция, когнитивтік-эмоционалдық құзыреттілік, денсаулық, сезім.

Қаңтар айының 18-і және 22-сі Каспий қоғамдық университеті колледжінде «Қысқы педагогикалық оқу-2025» өткізілу барысында педагог психолог Гүлнұр Нұрданияқызы мен Рәбина Қобланқызы келесі тақырыптар бойынша өз тәжірибелерімен бөлісті: «Менталды денсаулық – басты назарда», «Эмоцияны басқара алу және сезім», «Психологиялық тренинг». Қазіргі уақытта ауқымды тақырыптардың бірі осы психикалық денсаулық және эмоцияны дұрыс басқара алу. Лекция барысында жалпылама ақпараттар беріліп қана қоймай, әрбір оқытушымен жұмыс жасалынды әрі психологиялық тренингтер мен жаттығу жұмыстары жасалынды.

Әрбір адам өмірінде кем дегенде бір рет өз бетімен шешу қиын психологиялық мәселелерге тап болады. Оның алдын алу жолдары бірнеше және пайдалу болу себептері де бар. «Менталды денсаулық» термині

«психологиялық денсаулық» синонимдік ұғымы сияқты сөздің кең мағынасында адамның рухани әл-ауқатына қатысты. Егер адам психологиялық тұрғыдан сау болса, ол өмірден толық ләззат алады, өзінің болмысының мәнін сезіне алады, кәсіби және басқа да міндеттерді жеңе алады, басқалармен жақсы көреді, жұмыс істейді және қарым-қатынас орната алады. Ал егер мұны істеу мүмкін болмаса, онда біз адам психологиялық тұрғыдан сау емес деп айта аламыз. Бірақ бұл оның негізгі психиатрия саласындағы ауыр жағдайлары бар дегенді білдірмейді: жеке тұлғаның бөлінуі, депрессия, стресс және ұқсас проблемалар.

Психикалық денсаулық әртүрлі себептермен бұзылуы мүмкін: ұзаққа созылған күйзеліс, отбасылық проблемалар, жақын адамынан айырылу, жеке қайғы, жұмыстағы конфликт, әріптестердің бір-бірін түсіне алмауы, тіпті бас миының жарақаты мұндай проблемаға әкелуі мүмкін. Олар әртүрлі жолдармен көрінеді - өзін-өзі бағалаудың қарапайым төмендеуінен және ұзақ уақыт бойы нашар көңіл-күйден невроздарға және тіпті психикалық ауруларға дейін. Барлық жағымсыз сезімдер мен эмоциялар аурудың симптомы емес екенін түсіну маңызды. Кез келген адам қорқынышты, ашуды және қайғыны сезінеді. Алайда, егер бұл жағдайлар сіздің өміріңізге кедергі келтірсе, бұл психологиялық мәселенің симптомы болуы мүмкін. Мысалы, сіз екі аптадан астам уақыт бойы депрессиялық көңіл-күйді байқасаңыз, ол ештеңеден туындамаған сияқты. Немесе сіз метрода қорқыныш сезімін жеңгенде, сіз дйттеген жеріңізге бір сағатқа ұзағырақ, бірақ тек жермен жүруді қалайсыз, бірнеше түн қатарынан ұйықтай алмаған кездер де болады..

Сізде қайғы, оқуда, жұмыста қиындықтар, жақын адамдарыңызбен қарым-қатынаста қиындықтар туындаған кезде, өмірлік проблемаларды анықтай алмаған кезде психологқа жүгінген дұрыс, бірақ клиникалық көріністер жоқ. Мысалы, сіз өзіңізді, сезімдеріңізді және тәжірибелеріңізді түсінбесеңіз, өмірдің мәнін таба алмайсыз. Ұзақ уақытқа созылған психотравматикалық жағдай тұрақты ұйқының бұзылуы, тәбеттің жоғалуы, жүрек ырғағының бұзылуы, бас ауруы, қысымның жоғарылауы, терінің қызаруы немесе бозаруы сияқты айқын психосоматикалық белгілердің пайда болуына әкелетін кезде психотерапевтпен кеңесу керек. Барлық осы белгілер адамның өз бетімен күресу үшін жеткілікті ресурстары жоқ екенін көрсетеді және тек дәрігер тағайындайтын жеңіл дәрі-дәрмекпен қолдау қажет болуы мүмкін. Көшеден қорқу, дүрбелең шабуылдары, себепсіз агрессия жарылыстары, галлюцинациялар, алдамшы идеялар және өзін-өзі өлтіру туралы ойлар сияқты белгілерді көрсететін адамдар үшін психиатрдың кеңесі қажет. Әсіресе, өзіне немесе басқаларға зорлық-зомбылық көрсету, алкогольге немесе есірткіге қатты құштарлық жағдайлары болса.

Ұйымдастырылған іс-шарамызда біз келесі жаттығу/тренинг түрлерін қамтыдық: «Молекула», «Шыбын», «Көлік құрастыру», «Өз есіміңізді сурет бетіне түсіріңіз», «Таңдау», «Сезім шарлары». Біз әріптестерімізге психологиялық жаттығулар және тренингтер жүргіздік. Негізгі мақсатымыз:

Ұжымдағы қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру және өздеріне деген сенімді нығайту, бір-бірін түсіне алу, тұлғааралық ерекшеліктерін тану.

Ұжымдағы қарым-қатынасты жақсартудың бірнеше жолдарын ұсынамыз:

- психологиялық қауіпсіздік – қызметкерлер өз ойларын айтудан қорықпайды, өз көзқарасын айтады, идеяларды ұсынады, сұрақтар қояды және т.б.;
- сенімділік - әрбір қызметкер өзінің жауапкершілік саласын түсінеді;
- жұмысты ұйымдастыру – қызметкерлер ұжымның мақсаттары туралы біледі, барлығы жұмыс көлемін түсінеді, ұжым жоспарлар мен мерзімдерді талқылайды;
- марапаттау, мадақтау - басшылық қызметкерлерді өздерінің маңыздылығын сезінуі үшін олардың жетістіктері үшін марапаттайды;

- жұмысқа үлес қосу - қызметкерлер олардың міндеттері ұжымдағы, педагогика саласында студенттермен бірге алға қойылған мақсаттарына жетуге әсер ететінін түсінеді.

Команда тиімді жұмыс істеуі және қызметкерлер бір-бірімен жайлы сезінуі үшін қарапайым ережелерді сақтау қажет, бұл жалпы ұсыныс ретінде қарастырылды және педагогикалық сипатта да жүзеге асады:

- ең алдымен, үнемі араласып, күнделікті кездесулер ұйымдастырыңыз;
- қызметкерлерге олардың міндеттерінің компания мақсаттары үшін неліктен маңызды екенін түсіндіріңіз;
- топ ішінде қарым-қатынас ережелерін орнатыңыз, бұл жұмыс орнында жанжал жағдайларын болдырмауға көмектеседі;
- ақпарат алмасуды жеңілдету үшін өзара әрекеттесу үшін бір мессенджерді пайдаланыңыз;
- жаңадан келгендер үшін жұмысқа орналасу, оларды бейімдеу үшін достарды пайдаланыңыз;
- топтар мен жобалар үшін ыңғайлы чат жүйесін жасаңыз;
- мақсаттарға байланысты әртүрлі байланыс пішімдерін пайдаланыңыз;
- кездесулерден кейін кері байланыс жинаңыз. Қызметкерлерге кері байланыс жасау ережелерін жасаңыз.

Қорытындылайтын болсақ, өзіңізді қабылдау, жоғалту және кешіру, адамдармен қарым-қатынас орнату және сақтау, қиын өмірлік жағдайларда өзіңізге және басқаларға көмектесу, мақсатты анықтау және оған жету, өзгерістерден қорықпау және икемді болу, сұлулықтан ләззат алу және әрбір сәтті өз қалағаныңыздай өткізу, күн сайын еркіндікке және өзін-өзі анықтауға ұмтылу, табысқа сену, жинақталған энергияны барынша іске асыруға ұмтылу – бұл сіздің психологиялық денсаулығыңызды сақтаудың ең сенімді жолы. Ең бастысы денің сау болсын деген ниет! Сізге тек өмір сүріп, өмірден ләззат алу керек! Ұжыммен жұмыс жасау- жұмыстың алға жылжуын және мекеменің жақсы көрсеткіш көрсетуіне маңызды әсерін тигізетіні сөзсіз. Әр тұлға ең алдымен өзімен жұмыс істеу қажет, әбәләм алушылармен кері байланыс орната алуы қажет және әріптестерімен тәжірибе, пікір алмаса білуі қажет. Қысқы педагогикалық оқу-2025 өз мәресіне толық жетті де айта аламыз, себебі әрбір спике өз баяндамасын ұсыну арқыты бізге жаңа ақпараттар бере алды және өз тәжірибелерімен бөлісті.

Интеграция математики с реальными жизненными задачами: от теории к практике

Сарыпбек Алуа Төрөбекқызы
преподаватель математики колледжа УО «Каспийский общественный университет»
младший научный сотрудник Института математики и математического моделирования, alua.sarypbek@mail.ru

Аннотация: в данной статье рассматриваются особенности развития математики и влияние на образование. Проведен перекрестный и сравнительный анализ влияния выбора направления развития математических исследований. Даны рекомендации по внедрению разработок в изучение данной темы.

Ключевые слова: анализ, метод, исследование, математика, образование.

Abstract: this article discusses the features of the development of mathematics and the impact on education. A cross and comparative analysis of the influence of the choice of the direction of development of mathematical research has been carried out. Recommendations are given on the implementation of developments in the study of this topic.

Keywords: analysis, method, research, mathematics, education.

Математика – один из самых важных предметов в нашей жизни. Независимо от того, к какой области или профессии вы принадлежите, его использование везде. Вот почему необходимо хорошо разбираться в предмете. Хотя основы математики начинаются со школы, но ее использование продолжается до тех пор, пока мы не станем взрослыми, и поэтому можно сказать, что математика стала неотъемлемой частью. Представить нашу жизнь без него — все равно, что корабль без паруса.

Математика – неотъемлемая часть жизни. Люди не могут прожить жизнь, не используя математику в той или иной форме, будь то подсчет денег для оплаты счета за ужин, суммирование суммы денег, собранной в ходе сбора средств, или вычисление предварительных уравнений в качестве инженера-ядерщика. Калькуляторы также стали неотъемлемой частью жизни. Использование калькулятора в школах является предметом споров уже почти сорок лет. Калькуляторы могут приносить пользу или служить костылями для общества. Они оказываются полезными для ускорения расчетов при оплате счетов и сдаче тестов. Однако они также могут быть помехой. Люди часто становятся настолько зависимыми от калькуляторов, что начинают терять способность выполнять простые математические уравнения, такие как пятнадцать умножить на три равно сорока пяти. Учащиеся страдают от

использования калькулятора в большей степени, чем кто-либо другой, потому что они учатся в классах, где от них требуется вычислять, решать задачи и анализировать каждый день. Калькуляторы могут быть полезны; однако использование калькуляторов учащимися всех классов должно быть ограничено. Чрезмерное использование калькуляторов часто приводит к потере учащимися уверенности в математических навыках и способностях, непониманию роли и функции калькулятора и чрезмерной зависимости от калькуляторов только как от инструментов. Многие учащиеся и взрослые, в том числе учителя, считают, что широкое использование калькуляторов должно быть обязательным требованием на уроках математики.

Математика замечательна, феноменально развивает ум, расширяет возможности изучения других предметов, является необходимым компонентом любой карьеры, каждый должен предпринять углубленное изучение математики. Вполне справедливо будет сказать, что математика и история имеют один и тот же стиль и структуру. человек обычно чувствителен к подобию, поскольку шаблон и структура — это то, что на самом деле построила математика. Математика — это не вопрос запоминания формул для длинного умножения, решения сложных уравнений или нахождения объема прямоугольного параллелепипеда. Математика — это искусство использовать сложные формулы в нужное время и в нужном вопросе. Это может быть важно для достижения, но идентификация паттернов, распознавание структуры, логика, исследующая слова, стоящие за словами, являются основными требованиями этого искусства. Это необходимые навыки прежде всего в повседневной жизни. Принимать решения, предпринимать шаги, использовать технологии или даже читать ежедневные газеты — очень хорошие примеры этого.

Что делает математику особенной, так это то, что это универсальный язык — мощный инструмент с одинаковым значением во всем мире. Хотя языки разделяют наш мир, числа объединяют нас. Математика позволяет нам работать вместе над новыми инновациями и идеями.

Вам также понадобится математика, чтобы рассчитать, когда вы должны выйти из дома, чтобы прибыть вовремя, или сколько краски вам нужно, чтобы перекрасить стены вашей спальни.

А потом самое главное, деньги. Финансовая грамотность — невероятно важный навык для взрослых. Это может помочь вам составить бюджет, сэкономить и даже помочь вам принять важные решения, такие как смена карьеры или покупка дома.

Математические знания могут даже быть связаны со многими другими не столь очевидными преимуществами. Сильная основа в математике может привести к лучшему пониманию и регулированию ваших эмоций, улучшению памяти и улучшению навыков решения проблем. Математика способствует здоровой работе мозга.

«Используй или потеряешь». Мы слышим это о многих навыках, и математика не является исключением. Решение математических задач и улучшение математических навыков дает нашему мозгу хорошую тренировку.

И со временем это улучшает наши когнитивные навыки. Многие исследования показали, что регулярное занятие математикой поддерживает здоровье и хорошее функционирование нашего мозга. Математика поддерживает логическое мышление и аналитическое мышление.

Глубокое понимание математических концепций означает больше, чем просто чувство числа. Это помогает нам увидеть пути к решению. Уравнения и текстовые задачи необходимо изучить, прежде чем определить наилучший метод их решения. И во многих случаях есть несколько способов получить правильный ответ.

Неудивительно, что логическое мышление и аналитическое мышление улучшаются вместе с математическими навыками. Логические навыки необходимы на всех уровнях математического образования.

Список литературы:

1. Александров, Павел Сергеевич. Введение в теорию множеств и общую топологию / П. С. Александров, В. И. Зайцев, В. В. Федорчук. - М. : ФИЗМАТЛИТ, 2009.-352с.
2. Баврин, Иван Иванович. Математический анализ :учебник для педагогических вузов/И. И. Баврин.-М.:Высшая школа,2006.-326с.
3. Беклемишева, Людмила Анатольевна. Сборник задач по аналитической геометрии и линейной алгебре /Л. А. Беклемишева, А. Ю. Петрович, И. А. Чубаров ; под ред. Д. В. Беклемишева.-Изд. 2-е, перераб.-М.:ФИЗМАТЛИТ,2006.-494с.
4. Васин, Александр Алексеевич. Исследование операций :учебное пособие для вузов/А. А. Васин, П. С. Краснощеков, В. В. Морозов.-М.:Академия,2008.-463с.

Білім алушылардың экономикалық тұрғыдан ойлауын дамыту

Семжанова Гульмира Махамбеткалиевна

«Каспий қоғамдық университеті» БМ колледжі

арнайы пән оқытушысы

Педагогика ғылымының магистрі

Жоғарғы категориялы оқытушы

Нарықтық қатынастар қарқын алған бүгінгі қоғамда экономикалық білімге деген қызығушылық күннен-күнге артып келеді. Нарықтық бәсеке аясында табысқа, тұрақтылыққа және жоғары пайдаға қол жеткізу экономикалық білімсіз мүмкін емес. Экономикалық өмірдің даму тенденциялар мен заңдылықтарын меңгермейінше, экономикалық ойлауды дамытпайынша білікті маман немесе іскер адам ретінде қалыптасу қиын. Осы тұрғыдан алғанда жас ұрпақтың бойында нарықтық заманда еңбекке деген оң көзқарасты қалыптастырудың маңызы ерекше. Оқудың тәрбиелік маңызы көпқырлы болғанымен, ол негізінен ақыл-ой әрекетімен байланысты болып, тұлғаның көбінесе интеллектілік жұмысқа қызығушылығын қалыптастырады. Соған қарамастан адамдардың көшпiлiгi өз өмірлерін материалдық өндіріспен ұштастырады.

Олардың кәсіби бағытын жүзеге асыру үшін қоғамдық пайдалы еңбекті ұйымдастырудың әр түрін кең қолдану қажет, оларға өндіріс әрекетінің әртүрлі саласында өздерінің күш-қайратын және қабілеттерін сынап көруге мүмкіндік беру керек. Мұның бәрі білім алушылардың ақыл-ой тәрбиесінде, адамгершіліктерін қалыптастыруда және олардың жан-жақты дамуында еңбек тәрбиесінің үлкен қызмет атқаратынын көрсетеді.

Кәсіптік колледжде білім алушылардың экономикалық тұрғыдан ойлауын дамытудың басты мақсаты – білім алушыларды экономикалық мәдениетпен, қоғамның экономикалық дамуының заңдылығымен таныстыру, оларды жеке тұлғаның дамуы, қалыптасуы негізінде материалдық құндылықтарды өндіру мақсатында еңбек ете білуге үйрету болып табылады.

Жалпы экономикалық білім беру қоғамның әлеуметтік талабынан туындайды. Білім мақсатын анықтауда қоғамдағы барлық материалдық және рухани байлығымызбен бірге болашақ жеткіншектің өмір сүріп, еңбек етер ортасының жағдайын толық ескерген орынды. Себебі, білім мазмұнын

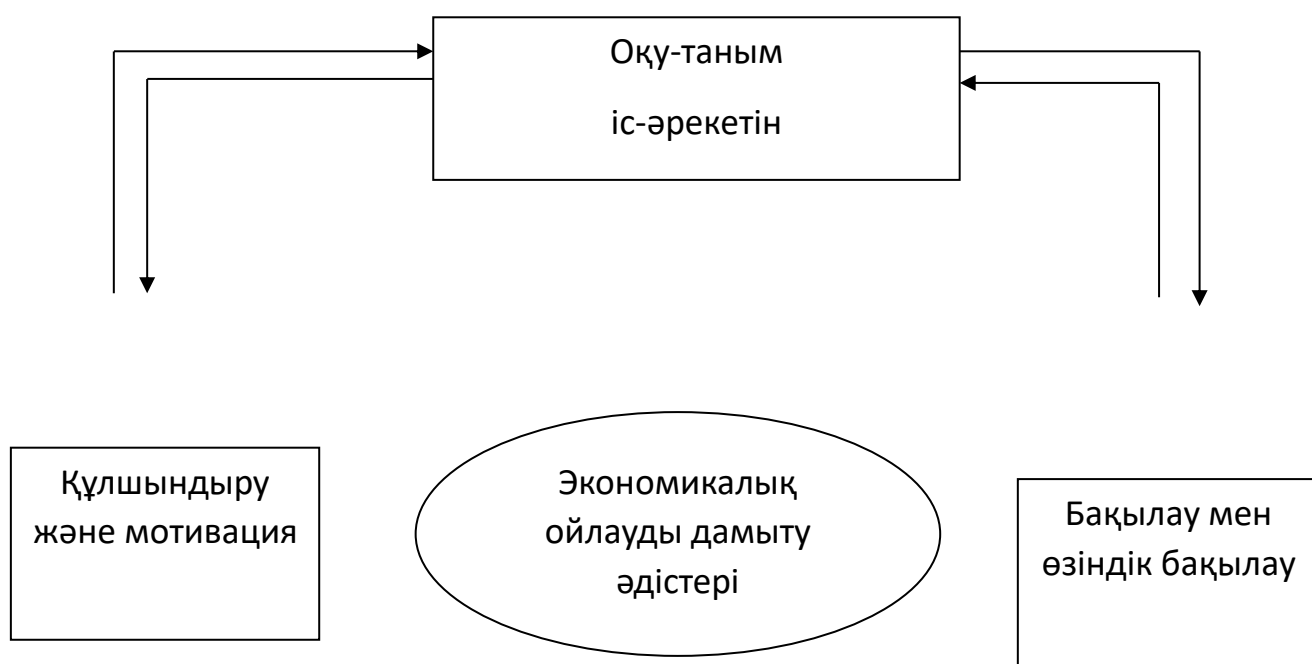
анықтау, оқыту әдіс – тәсілдерін таңдау мәселелері білім беру мақсатының теориялық жағынан қалай негізделгендігіне толық байланысты. Экономикалық тұрғыдан ойлауды дамытудың мақсаты жеке тұлғаны қоғамның даму барысында алатын орнын білуге, оның сауаттылығын қалыптастыруға байланысты анықталады. Кәсіптік колледж білім алушыларының экономикалық тұрғыдан ойлауын дамыту барлық оқушыларды экономика ғылымының негізі болатын білімдер жүйесімен таныстыру, ол білімді саналы түрде қолдана білудің біліктілігі мен дағдыларын қалыптастыруға тікелей ықпал етеді. Сонымен қатар, әрбір жеке тұлғаның ақыл – ойының дамуына, үнемділікті сезінуді үйретуге мүмкіндік жасалады.

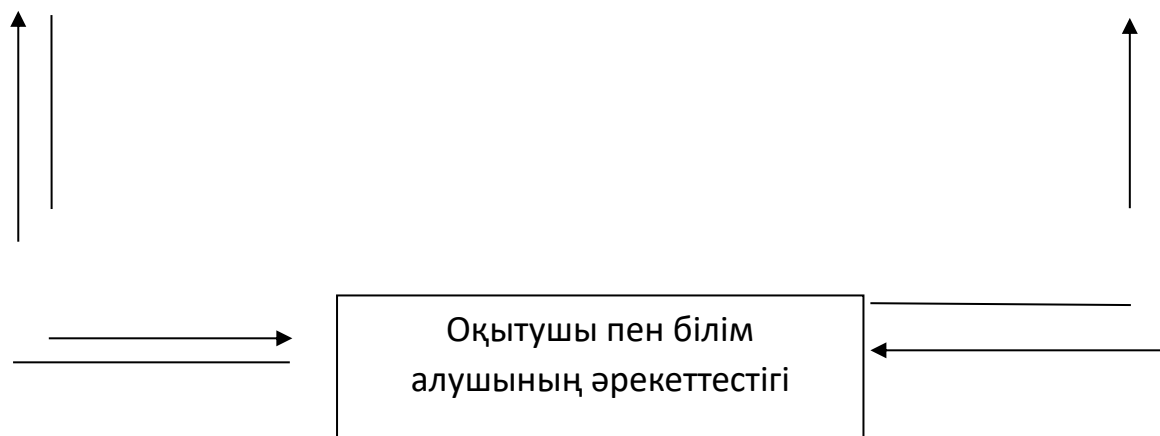
Экономикалық тұрғыдан ойлау жеке тұлғаның экономикалық санасын қалыптастырып, оның өз дамытуына бағытталған белгілі бір білім, білік және дағдылардың жүйесі ретінде анықталады.

Экономикалық білім негіздері тереңде. Экономикалық тұрғыдан ойлауды дамыту қазіргі нарық жағдайында кез – келген адамның өмірінде маңызды болып отыр.

Педагогикалық тәжірибе барысында білім алушылардың экономикалық тұрғыда ойлауын дамытуға бағытталған әдістерді белгілі Кеңес педагогы Ю.К.Бабанский ол әдістерді төмендегіше жіктейді:

- оқу-таным іс-әрекетін ұйымдастыру әдісі;
- құлшындыру және мотивация әдісі;
- бақылау мен өзіндік бақылау әдісі;
- оқытушы пен білім алушының әрекеттестігі әдісі.

Білім алушылардың экономикалық тұрғыдан ойлауын дамыту үшін білім алушылардың іс-әрекетін өзіндік ұйымдастыруымен тікелей байланысты. Өз кезегінде бұл байланыс білім алушылардың мотивациясының дамуына және оқытушы тарапынан білім алушы іс-әрекетін құлшындыруға ықпал етеді. Сондай-ақ педагогтың бақылаушы іс-әрекеті білім алушының өзіндік бақылауымен байланыста болуы тиісті.

Білім алушылардың экономикалық тұрғыдан ойлауын дамыту

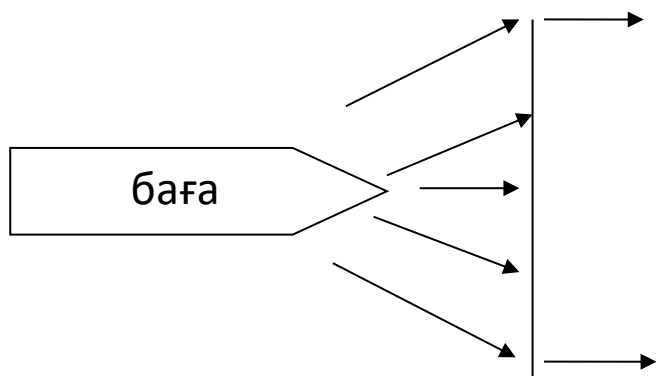
барысында төмендегі тапсырмалар кешенін оқытуда пайдалануға ұсынылады

1-тапсырма. Төмендегі сұрақтарға жауап беріңіз:

1. Экономика адам өмірінің қай кезеңінен бастап араласады?
2. Уақыт мемлекет үшін керек пе?
3. Уақытыңды қалай жоспарлайсың?
4. Ұлттық байлық деген не?
5. Архив материалдары ұлттық байлыққа жата ма?
6. «Жақсылық жасасаң да қайтады, жамандық жасасаң да қайтады» - бұл ұғымның экономикаға қатысы бар ма?
7. «Біреуге жамандық жасасаң, алдымен орға өзің түсесің» деген мақалды экономикада қалай түсінуге болады?
8. Тұрмысқа шыққанда экономика керек па?
9. Әділетті мекеме деген не?
10. Әділетсіз мекеме деген не?

2-тапсырма. Төмендегі сөйлемдерден баға сөзінің мағынасын түсіндіріңіз:

1. Бұл заттың бағасы кем дегенде 150-200 теңге
2. Айдос көңілді, ол математикадан «бес» деген баға алды.
3. Қадірің кеткен соң, бағаң да кетеді.
4. Ол өзінің еңбегімен халқына баға жетпес қызмет көрсетті.
5. Ар-намыс, адамдығыңды сатпа, бағаңды кетірме

3 тапсырма. Төмендегі тақырыптардың бірін таңдап, шағын шығарма жазыңыз.

Уақыт – алтыннан да
кымбат

Кім көп еңбек етсе,
бақыт соған қоналы

Ақшаны ақша
жағайлы

4-тапсырма. Дүкенде, базарда тақырыбында сұхбат, әңгіме жаз

М
Ә
Т
І

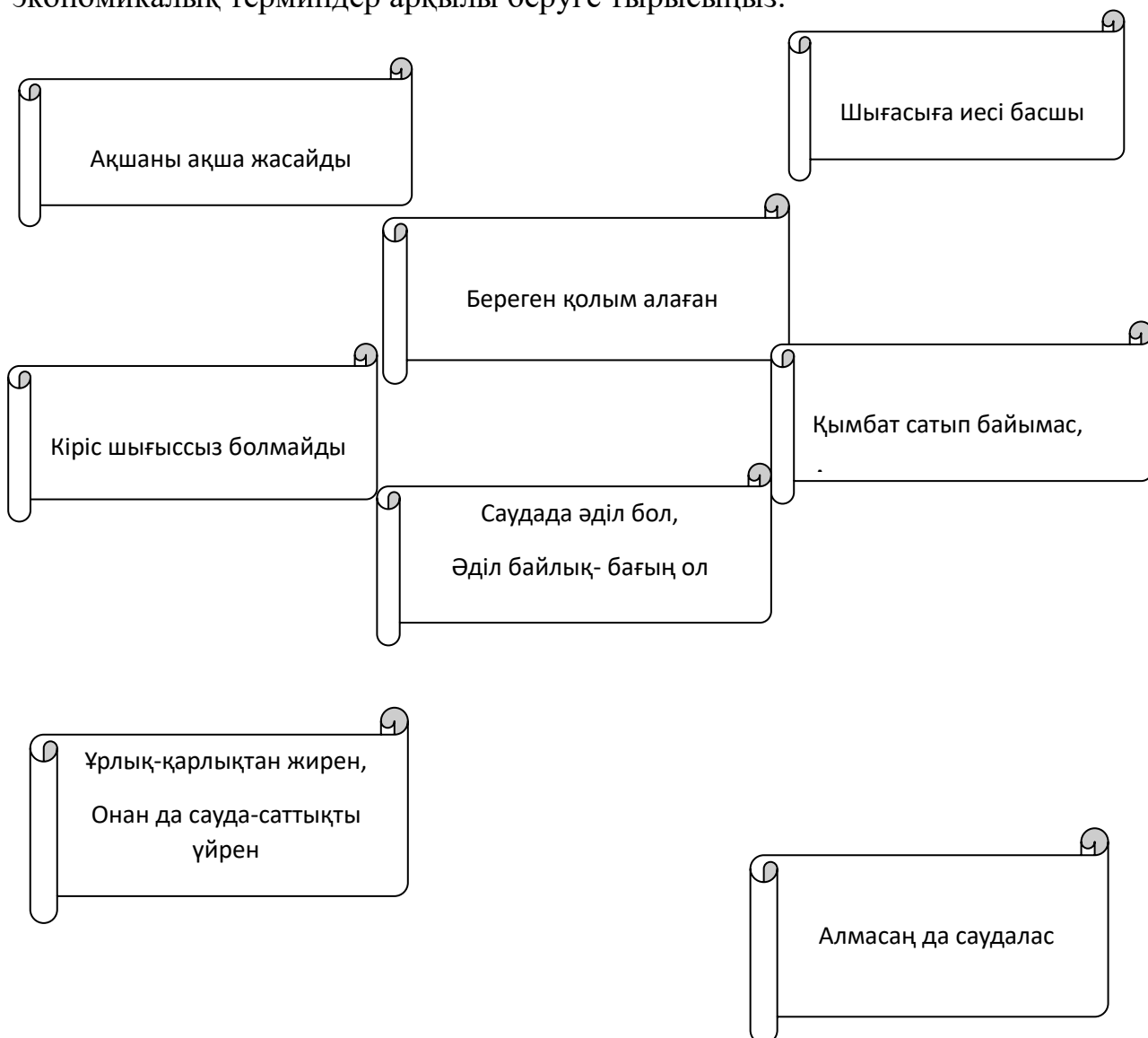
Мен сенбі сайын базарға барамын. Яғни ертең мен жұмыртқа, сүт ірімшік, ет аламын. Мен көкөністі жақсы көремін. Сондықтан мен жақсы піскен қызанақ пен қияр іздеймін. Мен өз үйімде шағын кеш ұйымдастырамын, сондықтан мен жолдастарыма ұнайтын тағамдарды сатып алуды ұмытпауым керек. Айжан тәттіге құмар, оған балмұздақ аламын. Ілияс ет жемейді, сондықтан мен балық сатып аламы. Сәуле салатты жақсы көреді, сондықтан тәтті

бұрыш пен саңырауқұлақ сатып аламын. Маған керегі осылар деп есептеймін.

5-тапсырма. Сен ұқыптысың ба, үнемшілсің ба?

1. Сен ақшанды ала сала түгел жұмсайсың ба?
2. Егер сен ақша үнемдесең, оны ойланбастан үнемдейсің бе?
3. Егер сен ақша жинайтын болсаң, оны неге жұмсау туралы ертерек ойланасың ба?
4. Бұрын оңды-солды ойланып көрдіңіз бе, ақшаны үлкен сомаға айналдыруға бола ма?
5. Сен ата-анаңмен ақша туралы ақылдасып көрдің ба?
6. Олар ақшаны жақсы жұмсай ма?
7. Олар сенімен бұл мәселе туралы әңгімелесе ме?

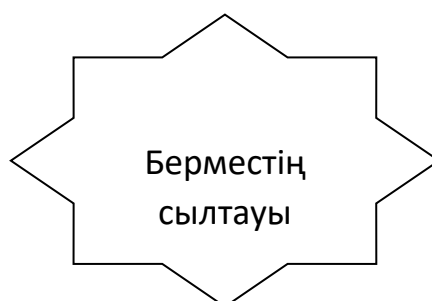
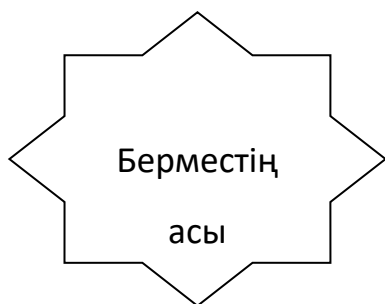
6-тапсырма. Мақалдарды оқыңыз да, олардың мағынасын экономикалық терминдер арқылы беруге тырысыңыз:

7-тапсырма. Табыс және пайда сөзінің мағынасын салыстырыңыз

8-тапсырма. Төменде берілген мақал-мәтелдер не туралы екенін әңгімелендер:

Білім алушылардың шығармашылық қызығушылығын арттыру, қиялын дамыту үшін әр түрлі әдіс-тәсілдерді қолданудың маңызы зор, және ол білім алушылардың экономикалық тұрғыдан ойлауын дамытуда төмендегідей нәтиже береді:

1. Білім мазмұнын білім алушылардың экономикалық ойлауын дамыту бағытындағы материалдарды меңгеруге.
2. Кәсіптік білім беру ұйымдарында шығармашылық қиялды дамытуға септігін тигізеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Осипова Г.М. Экономикалық теория негіздері.-Алматы, 2002.
2. Шеденов Ө.К. Жалпы экономикалық теория. Ақтөбе, 2004.
3. Ғабит Ж.Х. Экономикалық теория.Астана 2006.
4. Жатқанбаев Е.Б. Аралас экономика негіздері. Алматы, 1996.
5. Мадиярова Д.М. Экономикалық қауіпсіздік Алматы: Экономика,2000.
6. Жүнісов М. Нарықты экономика теориясы. Алматы, 2003. Мәуленова А.Т. Экономикалық теория. Алматы, 2004.

Футбольные упражнения как способ развития координационных способностей учащихся колледжа

Казахский национальный педагогический университет имени Абая

Ступина С.Д.

магистрант 2 курса

специальность «Физическая культура и спорт»

Ключевые слова: учебный процесс, координация движений, футбол, реакция, баланс

Аннотация: В данной статье исследуются главные аспекты разработки спортивных упражнений с использованием элементов футбола для развития координационных способностей учащихся, их влияние на физическое развитие и методические подходы к их внедрению в учебно-тренировочный процесс.

Координация движений — важное качество, влияющее на успеваемость учащихся на занятиях физической культурой и повседневной жизни. В условиях современного образования, где учащиеся много времени проводят за учебой и минимально вовлечены в физическую активность, развитие координационных способностей приобретает особое значение. Одним из эффективных методов для улучшения координации являются футбольные упражнения.

В заключении делается вывод, что футбол и футбольные упражнения могут быть эффективными инструментами для развития координации у учащихся, а также делать занятия интересными и динамичными.

Abstract. This article examines the main aspects of the development of sports exercises using elements of football to develop students' coordination abilities, their impact on physical development and methodological approaches to their implementation in the educational and training process. Coordination of movements is an important quality that affects students' academic performance in physical education and everyday life. In modern education, where students spend a lot of time studying and are minimally involved in physical activity, the development of coordination abilities is of particular importance. One of the effective methods for improving coordination is football exercises. In conclusion, it is concluded that football and soccer exercises can be effective tools for developing coordination among students, as well as making classes interesting and dynamic.

Введение. На занятиях физической культуры координация является важной основой для освоения и выполнения новых движений, постановки правильной техники и профилактики травматизма. Внедрение в учебный процесс эффективных упражнений, направленных на развитие координации, позволяет учащимся улучшить свои физические возможности, облегчить освоение новых двигательных действий, повысить уверенность в своих движениях и развивать мотивацию к активному образу жизни, что в свою очередь предполагает развитие спортивного движения в нашей стране.

Губа В.П. и Лексаков А.В. описывают футбол как эффективное средство общего физического развития, отмечая его влияние на улучшение координации движений, развитие тактического мышления и дисциплины у школьников. Они подчеркивают, что футбол помогает формировать у детей не только физические, но

и психологические качества, такие как целеустремленность и уверенность в себе. [1] Мы согласны с мнением Губы В.П. и Лексакова А.В. и добавляем, что их точка зрения соответствует нашему исследованию о способности человека согласованно и эффективно управлять движениями своего тела, чтобы достичь поставленных целей, т.е. о координации.

Координация — это комплексное качество, включающее в себя баланс, точность, скорость реакции, ориентирование в пространстве и синхронность действий различных частей тела. Координация помогает выполнять сложные физические задачи и адаптироваться к изменяющимся условиям, что особенно важно в спорте, где от спортсмена требуется быстрая реакция и четкое выполнение движений. Футбольные упражнения представляют собой уникальный инструмент для развития координации, так как включают комплексные движения, работу в команде и быструю реакцию.

Развитие координации полезно не только для спорта, но и для повседневной жизни: оно улучшает контроль над телом, снижает риск травм, способствует укреплению нервной системы и положительно влияет на способность быстро адаптироваться к новым движениям или упражнениям.

Цель исследования. Разработать и практически доказать эффективность методики использования футбольных упражнений для развития координационных способностей учащихся.

Задачи исследования.

- разработать методику учебно-тренировочного процесса, которая будет применяться в эксперименте;
- определить систему тестирования для оценки координационных способностей, включая выбор валидных и надежных тестов, а также проведение нормативных испытаний с целью анализа исходного уровня и последующей динамики показателей у участников исследования.

Гипотеза исследования. Использование специально разработанных футбольных упражнений в рамках занятий физической культурой способствует более эффективному развитию координационных способностей учащихся, чем стандартная программа занятий. Это достигается за счет сочетания разнообразных двигательных действий, игровых элементов и высокого уровня мотивации, характерных для футбольных тренировок.

Методы и организация исследования.

Для осуществления поставленных задач использовались такие методы, как: анализ научно-методической и педагогической литературы; педагогические исследования (педагогический эксперимент и метод наблюдения); статистический анализ с обработкой полученных данных.

Исследование проводилось с октября 2024г. на базе колледжа КОУ в г.Алматы. В эксперименте принимали участие студенты первых и вторых курсов в возрасте от 15 до 17 лет. Общее количество участников составило 30 человек.

Участники эксперимента были разделены на две группы:

1.Экспериментальная группа (ЭГ): занимается по программе с акцентом на футбольные упражнения для координации.

2.Контрольная группа (КГ): выполняет стандартную физкультурную программу.

Продолжительность эксперимента составила 8 недель по 1 учебно-тренировочному занятию в неделю.

Для оценки координации был использован метод тестирования.

Тесты, проверяющие основные координационные способности:

- тест 1: попадание в ворота на расстоянии 10 метров (5 попыток).

- тест 2: бег по змейке на время.

Упражнения, которые были использованы в экспериментальной группе:

1. Ведение мяча с преодолением препятствий (фишек, конусов);
2. Ведение с изменением направления и скоростью;
3. Пасы и прием мяча(тренировки в парах с мячом.);
4. Игра в ограниченном пространстве на точность передач.
5. Работа с теннисным мячом (жонглирование ногой, пас партнеру);
6. Имитация реальных игровых ситуаций: взаимодействие с партнерами, быстрая смена действий (атака, защита);
7. Упражнения с визуальными сигналами (смена направления по команде тренера);
8. Работа с реакцией на звуковые сигналы (например, старт на свисток).

В начале исследования были получены данные с использованием выбранных тестов до использования футбола и футбольных упражнений у всех участников групп.

Ожидаемые результаты. Полагаем, что экспериментальная группа должна показать более значительный прогресс в тестах на координацию, чем контрольная, что подтвердит эффективность применения футбольных упражнений для развития координационных способностей учащихся.

Результаты исследования. В результате проведенного исследования полагаем, что Полученные нами данные доказывают, что внедрение инновационных подходов, направленных на развитие ловкости, баланса и точности движений, позволяет достигать более высоких показателей в сравнении с традиционными методами. Эти результаты подчеркивают необходимость использования специализированных программ для оптимизации физической подготовки, особенно в профессиональной и образовательной среде.

Таблица 1 - Показатели нормативов ЭГ и КГ до начала исследования

Тест 1	5 баллов		4 балла		3 балла		2 балла		1 балл	
	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ
попадание в ворота на расстоянии 10 метров	0	0	2	1	2	1	3	4	8	9
Тест 2	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ

бег по змейке на время	0	0	2	1	5	4	3	5	5	5
------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Попадание в ворота на расстоянии 10 метров. Все участники старались попасть в маленькие ворота, для которых использовались 2 конуса, которые находились на расстоянии 1,5 метра друг от друга. Находясь на расстоянии 10 метров от ворот, каждый участник делал попытку попасть в ворота делая передачу низом между конусов. За каждое попадание участник получал 1 балл. Всего на данный норматив давалось по 5 попыток какому участнику. Экспериментальная группа набрала 28 баллов на первом тестировании и на втором 56 баллов, а контрольная группа набрала 24 балла и 49 баллов.

Бег по змейке на время предполагает оббегание 5 конусов раставленных в линию на расстоянии 1-го метра друг от друга. Участник стартует с начальной точки по сигналу и оббегает конусы змейкой, не касаясь их. Каждому участнику даётся по одной попытке для прохождения данной станции. Критерием оценки результата является время, за которое участники выполнили норматив. Экспериментальная группа смогла набрать 24 балла на первом этапе тестирования и на втором этапе 61 балла, а контрольная группа набрала 31 балл и 46 баллов.

5 баллов – 3 с;

4 балла – 3.20 с;

3 балла – 3.50 с;

2 балла – 4 с;

1 балл – 4.50 с.

Таблица 2 - Показатели нормативов итогового контроля ЭГ и КГ

Тест 1	5 баллов		4 балла		3 балла		2 балла		1 балл	
	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ
попадание в ворота на расстоянии 10 метров	4	3	5	4	4	3	2	4	0	1
Тест 2	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ	ЭГ	КГ
бег по змейке на время	4	2	8	4	3	4	0	3	0	2

Сравнение прогресса в координационных способностях между ЭГ и КГ.

Таблица 1 демонстрирует нам, что показатели обеих групп не имеют больших различий, что свидетельствует об их сходном уровне координационных способностей. Эти данные служат важным основанием, для объективного анализа изменений, произошедших в ходе исследования.

Как видно из Таблицы 2, что в ходе эксперимента у участников экспериментальной группы наблюдается прирост координационных способностей, что связано с целенаправленным внедрением методики использования футбольных упражнений для развития координационных способностей учащихся. В то же время в контрольной группе, которая продолжала заниматься по стандартной программе физической культуры, прогресс также наблюдается, но данные изменения были минимальными, что подтверждает эффективность специально разработанной методики учебно-тренировочного процесса, которая была применена в исследовании.

Заключение. Была разработана методика учебно-тренировочного процесса, которая была применена в исследовании и определена система тестирования для оценки координационных способностей, включая выбор валидных и надежных тестов, а также проведены нормативные испытания с целью анализа динамики показателей у участников исследования.

На основании проведенного исследования о способе развития координационных способностей учащихся мы пришли к заключению, что футбол и футбольные упражнения могут быть эффективными инструментами для развития координации у студентов колледжа, а также делать занятия интересными и динамичными.

Обнаружено, что регулярная практика специально подобранных футбольных упражнений, направленных на развитие баланса, точности движений, пространственной ориентации и скорости реакции, способствует не только улучшению двигательной координации, но и повышению общего физического состояния студентов.

Полученные результаты демонстрируют, что включение футбола и футбольных упражнений в учебную программу по физической культуре может быть полезным инструментом для решения задач физического воспитания. Данные упражнения способствуют развитию навыков, важных как в спорте, так и в повседневной жизни, таких как устойчивость к стрессу, способность к быстрому принятию решений и уверенность в своих действиях.

Обобщив сказанное, можно сделать выводы, что футбольные упражнения являются эффективным и доступным методом совершенствования координационных способностей, что делает их перспективным направлением для дальнейших исследований и внедрения в образовательный процесс.

Список литературы:

1. Губа В.П., Лесаков А.В. Футбол: основы теории и методики. — Москва: Просвещение, 2006. — 256 с.
2. Блохин В.В. Координационные способности в спорте. — Москва: Физкультура и спорт, 2010. — 192 с.
3. Матвеев Л.П. Теория и методика физической культуры. — Москва: Физкультура и спорт, 2001. — 328 с.
4. Кузнецов В.С. Методика обучения двигательным действиям. — Санкт-Петербург: Лань, 2015. — 240 с.

5. Зинченко В.П. Спортивные упражнения для развития координации у подростков. — Екатеринбург: УралГУФК, 2013. — 152 с.

Тілдерді оқытудағы заманауи әдіс-тәсілдер: тиімділік пен нәтижелілікке жол

Сұлтанова Аяулым Сұлтанқызы

Ағылшын тілінің оқытушысы

“Каспий қоғамдық университетінің колледжі”

Кілтті сөздер: Тілдерді оқыту әдіс-тәсілдері, коммуникативті тіл оқыту әдісі (CLT), silent Way әдісі, жобаға негізделген оқыту (PBL), геймификация, аудио-лингвистикалық әдіс, CCQ әдісі, тіл үйрену, тілдік дағдылар, оқу үдерісі, заманауи әдіс-тәсілдер, тілдің қолданылуы, тілдік мотивация, оқу әдістемесі, педагогикалық инновациялар

Аңдатпа: Бұл мақалада тілдерді оқытудағы заманауи әдіс-тәсілдер талқыланады, олардың тиімділігі мен нәтижелілігін арттыру жолдары қарастырылады. Коммуникативті тіл оқыту әдісі (CLT), Silent Way әдісі, жобаға негізделген оқыту (PBL), геймификация, аудио-лингвистикалық әдіс және CCQ әдісі сияқты жаңа әдіс-тәсілдер арқылы тіл үйренушілердің дағдыларын дамыту, мотивациясын арттыру және оқу үдерісін қызықты ету жолдары көрсетіледі. Сонымен қатар заманауи технологиялардың тіл үйрену үдерісіндегі рөліне де назар аударады. Бұл зерттеу нәтижелері оқыту әдістерін жетілдіру және тіл меңгеруді оңай әрі тиімді ету үшін пайдалы.

Қазіргі қоғамда тіл үйрену – тек қажеттілік емес, сонымен қатар өмірлік маңызды дағдыға айналған. Әрбір адам жаңа тілдерді үйрену арқылы әлеммен қарым-қатынасын кеңейтеді, жаңа мәдениеттермен танысып, мүмкіндіктерін арттырады. Ал заманауи әдіс-тәсілдер мен технологиялар бұл үрдісті әлдеқайда тиімді әрі қызықты ете алады. Тіл үйренудің жаңа жолдары мен әдістері оқытушылар мен оқушыларға бірдей жаңа белестерді бағындыруға мүмкіндік береді.

Коммуникативті тіл оқыту әдісі (CLT): Жаңа деңгейге көшу. Тіл үйрену тек грамматика мен сөздерді жаттау емес, шынайы өмірде сөйлесуге мүмкіндік алу болуы керек. Коммуникативті тіл оқыту әдісі (CLT) осы мақсатқа жетуге бағытталған. Бұл әдіс оқушыларды тек жазу мен оқу дағдыларын дамытуға емес, сөйлеу мен қарым-қатынас жасауға, өз ойын жеткізуге үйретеді. Олар нақты жағдайларда тіл қолдануды үйренеді. Оқушылар ойын, рөлдік тапсырмалар мен тікелей қарым-қатынас арқылы шынайы тілдік ортада жұмыс істейді. Осы әдіс арқылы тіл үйренуші өзі сөйлей отырып, бірден нәтижеге қол жеткізе алады.

Silent Way әдісі: Тіл үйренушінің тәуелсіздігі. Әрбір оқушының тіл үйренудегі жолы ерекше. Silent Way әдісі оқушының тәуелсіздігін арттырып,

мұғалімнің рөлін жаңа қырынан көрсетеді. Мұнда мұғалім – бағыт беруші, бірақ оқушының өз бетімен жұмыс істеуі басты рөл атқарады. Бұл әдіс оқушылардың ойлау қабілетін дамытады, олар өздерін еркін сезініп, қатесіз сөйлеуге ұмтылады. Тіл үйренудің қорқынышсыз, өздігінен жүзеге асырылатын жолы – осы әдіс арқылы іске асады.

Жобаға негізделген оқыту (PBL): Оқыту мен жобалау арасында байланысты күшейту. Білім алу үдерісін жобаға негізделген оқыту әдісі (PBL) қызықты әрі мазмұнды етеді. Оқушылар тек теорияны меңгеріп қана қоймай, нақты жобаларды жүзеге асыру арқылы жаңа сөздер мен құрылымдарды үйренеді. Тіл үйрену барысында оқушылар бір жоба аясында зерттеу жүргізіп, өз ойларын тыңдаушыларға жеткізуге үйренеді. Мұндай әдіс олардың шығармашылық қабілеттерін дамытып, командамен жұмыс жасау дағдыларын арттырады. PBL әдісін қолдана отырып, тіл үйренушілер жаңа ақпараттарды тек теориялық тұрғыдан ғана емес, нақты іс жүзінде де қолданады.

Геймификация: Оқу процесін ойынға айналдыру. Тіл үйрену – ауыр әрі ұзақ процесс болуы мүмкін. Бірақ геймификация әдісін қолдану арқылы оқушылардың мотивациясын арттыруға болады. Оқу процесіне ойын элементтерін енгізу арқылы қызығушылықты сақтап, оқуды жеңіл әрі көңілді етуге болады. Оқушылар грамматикалық ережелер мен лексиканы ойын арқылы меңгереді, бұл олардың ынтасын арттырып, білімді игеруді жеңілдетеді. Ойындар тіл үйренудің тиімді және әрі қызықты тәсіліне айналады.

Аудио-лингвистикалық әдіс: Дағдыларды жүйелі түрде дамыту. Аудио-лингвистикалық әдіс тіл үйрену барысында тыңдау мен сөйлеу дағдыларын ерекше атап өтеді. Бұл әдіс тыңдау арқылы жаңа сөздерді қабылдап, сөйлеу кезінде автоматты түрде қолдануға бағытталған. Мұнда қайталаулар мен жаттығулар оқушылардың тілдік автоматизмін қалыптастыруға көмектеседі. Нәтижесінде, олар сөйлеу кезінде қатесіз, жылдам әрі еркін сөйлей алады.

CCQ әдісі: Оқушының түсінігін тексеру. Тіл үйренушінің білім деңгейін анықтау өте маңызды. CCQ (Concept Checking Questions) әдісі жаңа материалды түсіндіргеннен кейін оқушылардың түсінігін тексеруге мүмкіндік береді. Мұғалім арнайы сұрақтар қойып, оқушылардың білімін бағалайды. Бұл әдіс оқушылардың жаңа материалды қаншалықты меңгергенін анықтауға көмектеседі, әрі оқыту барысында жіберілген қателіктерді түзетуге мүмкіндік береді.

Оқушылар үшін оқу процесі тек міндет емес, шынайы қызығушылыққа айналады. Коммуникативті тіл оқыту әдісі, Silent Way, PBL, геймификация, аудио-лингвистикалық әдіс және CCQ сияқты тәсілдер арқылы тіл үйрену

сапасы мен нәтижелілігі жоғарылайды. Оқушылар тек тілдік дағдыларды меңгеріп қана қоймай, бұл үдерісті өз өмірлерінде тиімді пайдалануға мүмкіндік алады. Заманауи технологиялар мен инновациялық әдіс-тәсілдер білім беру саласын жаңа деңгейге көтеріп, тіл меңгеруді оңай әрі қызықты етеді.

Әдебиеттер:

1. Richards, J.C., & Rodgers, T.S. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching* (2nd ed.). Cambridge University Press.
2. Brown, H. D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching* (5th ed.). Pearson Education.
3. Harmer, J. (2015). *The Practice of English Language Teaching* (5th ed.). Pearson Education.
4. Krashen, S. D. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Pergamon.
5. Cook, V. (2008). *Second Language Learning and Language Teaching* (4th ed.). Routledge.

Обзор платформ с AI для помощи учителям

Тлеубеков Азамат Галымулы

Преподаватель специальных дисциплин

5 лет опыта работы в сфере IT разработчиком в различных компаниях

2 года опыта работы преподавателем по IT дисциплинам

Цели доклада:

1. **Информирование аудитории:**

Представить современные AI-платформы, которые облегчают работу учителей.

Показать, как технологии изменяют образовательный процесс.

1. **Демонстрация возможностей:**

Подчеркнуть конкретные функции платформ, их эффективность и уникальность.

Показать примеры использования на практике.

1. **Мотивация к внедрению:**

Убедить аудиторию в том, что использование AI может значительно повысить качество обучения.

Сформировать интерес к инновационным решениям.

Актуальность темы: Современное образование сталкивается с рядом вызовов:

Высокая нагрузка на учителей.

Индивидуализация обучения для учеников с разными уровнями знаний.

Необходимость использования технологий для повышения вовлеченности.

AI-платформы становятся ключевым инструментом для преодоления этих проблем. Они предлагают автоматизацию рутинных задач, глубокую аналитику данных и персонализацию подхода к обучению.

Описание платформ AI для образования

AI-платформы помогают учителям в трех ключевых направлениях:

1. **Оптимизация времени.** Сокращение времени на проверку заданий, создание уроков и ведение документации.
2. **Персонализация.** Создание индивидуальных планов обучения для учеников.
3. **Аналитика и обратная связь.** Отслеживание прогресса и предоставление данных для корректировки методов преподавания.

Примерные платформы:

Magic School: автоматизация уроков и создание учебных материалов.

Khanmigo (Khan Academy): тьюторинг и помощь студентам в реальном времени.

Grammarly: улучшение письменной речи и текстов.

Classcraft: геймификация образовательного процесса.

Ожидаемые результаты от внедрения AI-платформ

1. **Для учителей:**
 - Снижение нагрузки за счет автоматизации.
 - Возможность сосредоточиться на развитии учеников.
 - Доступ к аналитическим данным для улучшения уроков.
1. **Для учеников:**
 - Индивидуальный подход к обучению.
 - Более увлекательный и интерактивный образовательный процесс.
 - Повышение успеваемости благодаря адаптированным заданиям.
1. **Для школы:**
 - Повышение качества образования.
 - Возможность мониторинга эффективности учителей и учеников.
 - Улучшение имиджа образовательного учреждения.

Целевая аудитория

1. **Учителя:** Люди, которые работают в образовательной сфере и ищут способы улучшить процесс обучения.
2. **Администраторы:** Руководство школ, которое заинтересовано в повышении эффективности образовательного процесса.
3. **Родители:** Заинтересованы в том, чтобы их дети получали современное и качественное образование.

Выводы

AI-платформы — это мощный инструмент для трансформации образования. Они помогают учителям лучше понимать своих учеников, экономить время и использовать передовые технологии в повседневной работе. Внедрение таких платформ — это шаг к созданию более эффективной и персонализированной образовательной системы, которая отвечает вызовам современного мира.

Подробная информация для обзора платформы Magic School

1. Введение

Что такое Magic School?

Magic School — это современная платформа на базе искусственного интеллекта, созданная для облегчения работы учителей. Она помогает автоматизировать рутинные задачи, поддерживать мотивацию учеников и улучшать образовательный процесс.

Кому подходит?

Magic School идеально подходит для:

Учителей школ.

Администраторов образовательных учреждений.

Онлайн-репетиторов.

Миссия платформы

Создать доступные и эффективные инструменты, которые экономят время учителей и улучшают результаты обучения учеников.

2. Основные функции платформы

1. Создание учебных материалов

Генерация планов уроков по заданным темам.

Разработка интерактивных заданий и тестов.

Возможность адаптации материалов под возраст и уровень учеников.

1. Персонализация обучения

Анализ прогресса учеников с использованием AI.

Рекомендации по улучшению успеваемости.

Подбор индивидуальных упражнений для учеников.

1. Автоматизация рутинных задач

Проверка тестов и домашних заданий.

Подготовка отчетов об успеваемости.

Уведомления для родителей о результатах.

1. Поддержка креативности

Инструменты для создания квестов и интерактивных заданий.

Встроенные элементы геймификации для повышения вовлеченности учеников.

1. Аналитика и отчеты

Детализированная информация о прогрессе класса и каждого ученика.

Подсказки учителям по улучшению их методик преподавания.

3. Преимущества Magic School

Экономия времени. Автоматизация проверок и создание уроков освобождают время для более важных задач.

Повышение мотивации. Геймификация помогает ученикам быть более вовлеченными в процесс обучения.

Удобный интерфейс. Простой и интуитивно понятный дизайн, подходящий даже для тех, кто не знаком с технологиями.

Широкая интеграция. Возможность подключения к популярным платформам (Google Classroom, Zoom и др.).

Доступность. Есть бесплатный и премиум-тарифы, что делает платформу доступной для разных бюджетов.

4. Как использовать Magic School

1. **Регистрация.** Зарегистрируйтесь на сайте или через мобильное приложение.
2. **Создание класса.** Внесите список учеников или пригласите их через ссылку.
3. **Настройка уроков.** Выберите готовые материалы или создайте свои с помощью AI.
4. **Анализ прогресса.** Используйте встроенную аналитику для оценки успеваемости и планирования дальнейших действий.

5. Примеры использования

Учитель английского языка

Создает интерактивные задания на развитие навыков письма и грамматики, используя рекомендации платформы.

Учитель математики

Автоматизирует проверку домашних заданий и предоставляет индивидуальные тесты для учеников с разным уровнем подготовки.

Администратор школы

Использует аналитику для оценки работы учителей и организации образовательного процесса.

6. Возможные вызовы

Технические сложности. Для работы требуется стабильное интернет-соединение.

Освоение новой платформы. Учителям может понадобиться время для изучения функционала.

Этические аспекты. Требуется согласие родителей на использование данных учеников.

Источники информации:

<https://www.magicschool.ai>

Мектеп географиясын оқытуды дамыту: қазіргі үрдістер мен болашақ мүмкіндіктер

Токтарбаева Айнур Смаиловна
Оқу бөлімінің меңгерушісі, география магистрі

Аннотация

Бұл мақала мектеп географиясын оқытуды дамытуға арналған. Онда қазіргі үрдістер мен болашақ мүмкіндіктер талқыланады. География пәні білім беру жүйесінде маңызды рөл атқарады, себебі ол оқушыларға әлемді түсінуге, экологиялық мәселелерді шешуге және әлеуметтік-экономикалық процестерді бағалауға көмектеседі. Мақалада заманауи технологиялардың, интерактивті оқыту әдістерінің және мультимедиялық ресурстардың географияны оқытудағы рөлі қарастырылады. Сонымен қатар, мектеп географиясын оқытудың болашағы мен жаңа әдістемелерді енгізу мүмкіндіктері туралы пікірлер ұсынылады.

Бұл зерттеу мектеп географиясын оқытудағы инновациялық тәсілдерді, оқушылардың қызығушылығын арттыру және білім сапасын жақсарту жолдарын анықтауға бағытталған.

Кіріспе

География – бұл тек карталарды оқу мен жердің физикалық сипаттамаларын зерттеу ғана емес, сонымен қатар адам мен қоршаған орта, табиғат пен қоғам арасындағы өзара байланысты түсінуіне мүмкіндік беретін маңызды білім саласы болып табылады. Бүгінгі таңда мектеп географиясын оқытуда жаңа әдістер мен технологиялардың енгізілуі, білім беру жүйесінің жаңғыруы, оқушылардың географиялық сауаттылығын арттыруға бағытталған маңызды қадамдар болып табылады. Қазіргі үрдістер, соның ішінде цифрландыру, интерактивті оқыту, экологиялық білім беру, географиялық ақпараттық жүйелер (ГАЖ) сияқты инновациялық тәсілдер, география пәнін оқытудың тиімділігін арттыруда үлкен рөл атқарады.

Болашақта географияны оқытуда жаңа мүмкіндіктер мен әдістерді енгізу, оқушылардың сыни ойлау, проблемаларды шешу және ақпаратты талдау дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Бұл мақалада мектеп географиясын оқытудың қазіргі үрдістері мен болашақтағы мүмкіндіктері қарастырылады, сондай-ақ білім беру жүйесінің географиялық білімді дамытудағы рөлі талданады.

Қазіргі кезеңдегі географияны оқытудың үрдістері

1. Инновациялық технологиялардың қолданысы

Қазіргі кезде география пәнінде технологиялық құралдардың қолданылуы кең таралған. Географиялық ақпараттық жүйелер (ГАЖ), картографиялық бағдарламалар, виртуалды экскурсиялар және басқа сандық ресурстар оқушыларға географиялық ақпаратты визуалды түрде қабылдауға мүмкіндік береді. Мысалы, Google Earth және ArcGIS сияқты бағдарламалар әлем

карталары мен ақпаратты үш өлшемде қарастыруға, деректерді талдауға және карталарды жасауға мүмкіндік береді.

Бұл құралдар оқушыларды географиялық деректермен жұмыс істеуге үйретіп, олардың сыни ойлау қабілеттерін дамытуға көмектеседі. Сонымен қатар, инновациялық технологиялар оқушылардың география пәніне деген қызығушылығын арттырып, оқу процесін интерактивті және қызықты етеді. Виртуалды экскурсиялар арқылы оқушылар әлемнің әртүрлі аймақтарын зерттеп, олардың мәдениеті мен табиғи ерекшеліктерімен таныса алады. Технологиялардың көмегімен оқушылар топтық жобаларда жұмыс істеп, бір-бірімен ынтымақтастықта бола алады, бұл олардың әлеуметтік дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Оқу барысында алынған тәжірибе мен дағдылар болашақта география саласындағы мамандықтарға дайындық үшін маңызды болып табылады.

Сондай-ақ, инновациялық технологиялар мұғалімдерге оқыту әдістерін жаңартып, оқу материалдарын тиімдірек жеткізуге мүмкіндік береді. Оқушылардың білімін бағалау үшін интерактивті тестілеу және онлайн платформаларды пайдалану, білім алушылардың прогресін бақылауға және жеке оқу траекторияларын құруға мүмкіндік береді.

2. Жобалық оқыту әдісі

Жобалық әдіс — оқушыларға нақты бір зерттеу жобаларын орындау арқылы білім беретін әдіс. География пәнінде бұл әдіс арқылы оқушылар жергілікті экологиялық мәселелерді зерттеуге, карталар мен деректерді талдауға қатыса алады. Мұндай тәсілдер оқушылардың қызығушылығын арттырып, оларды белсенді түрде білім алуға ынталандырады.

Жобалық әдіс оқушыларға пәнді нақты өмірмен байланыстырып, ғылыми-зерттеу дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді. Оқушылар, мысалы, өздерінің туған жерлеріндегі экологиялық проблемаларды анықтап, оларды шешу жолдарын ұсыну арқылы практикалық тәжірибе жинақтайды. Бұл әдіс оқушылардың топтық жұмыс жасау қабілеттерін дамытуға, коммуникациялық дағдыларын жетілдіруге және сыни ойлауын арттыруға ықпал етеді.

Сонымен қатар, жобалық әдіс оқушылардың өз бетінше зерттеу жүргізуіне, ақпарат жинауына және оны талдауына мүмкіндік береді, бұл олардың білімін тереңдетуге және география пәніне деген қызығушылығын арттыруға көмектеседі. Оқушылар жобаларын қорғау барысында өз идеяларын дәлелдеп, пікірталас жүргізу дағдыларын да дамытады, бұл олардың болашақта ғылыми және кәсіби салада табысты болуына негіз қалайды.

3. Географиялық білімді әлеуметтік және экологиялық мәселелермен байланыстыру

Жаһандық экологиялық мәселелер мен климаттың өзгеруі, урбанизация және табиғи ресурстардың сарқылуы секілді мәселелер қазіргі географияның маңызды тақырыптары болып отыр. Бұл мәселелер тек ғылыми зерттеулермен шектелмей, оқушылардың күнделікті өміріне де тікелей әсер етеді. Сондықтан,

осы тақырыптар мектеп бағдарламасына енгізіліп, оқушыларды осы мәселелерді шешуге белсенді түрде тарту қажет.

География пәні арқылы оқушылар экологиялық тұрақтылық, энергия тиімділігі, және ресурстарды басқару сияқты маңызды концепцияларды меңгереді. Сонымен қатар, географиялық білімнің әлеуметтік және экономикалық контекстте қолданылуы арқылы оқушылар жергілікті және жаһандық проблемаларды шешуде өз пікірлерін қалыптастырады. Олардың сыни ойлау қабілеттері мен проблемаларды шешу дағдылары дамиды, бұл болашақта оларды жауапты азаматтар ретінде қалыптастыруға ықпал етеді.

Осылайша, география пәні оқушыларға тек білім беріп қана қоймай, сонымен қатар оларды белсенді әрекет етуге, экологиялық жауапкершілікті сезінуге және қоғамдағы өзгерістерге ықпал етуге ынталандырады.

Болашақтағы мүмкіндіктер мен даму бағыттары

1. Географиялық дағдыларды дамыту

Болашақта география пәні тек теориялық білім беру емес, сонымен қатар оқушылардың практикалық зерттеу дағдыларын дамытуға бағытталуы тиіс. Оқушыларға географиялық деректерді жинау, өңдеу және талдау қабілеттерін дамыту арқылы оларды ғылыми зерттеулер жүргізуге үйретуге болады. Бұл үшін мұғалімдерге географиялық деректерді талдаудың заманауи әдістерін үйрететін кәсіби дамыту курстары қажет.

2. Интерактивті оқу құралдарын енгізу

Географияны оқытудың болашағы интерактивті және визуалды оқу құралдарымен тығыз байланысты. Оқулықтар мен әдістемелік құралдарда сандық платформалар мен виртуалды шындықты қолдану география сабағын тартымды әрі тиімді етеді. Виртуалды экскурсиялар, географиялық карталар және табиғи құбылыстарды зерттеу арқылы оқушылар жаңа білім ала алады. Бұл әдіс географиялық білімді тереңдетіп, оқушылардың шығармашылық әлеуетін арттырады.

3. Географияны басқа пәндермен интеграциялау

География пәнін басқа пәндермен байланыстыру — оның оқытылу сапасын арттырудың маңызды жолы. Мысалы, экология, экономика және тарих пәндерімен интеграциялау оқушылардың білімін кеңейтеді, оларды кешенді мәселелерді шешуге дайындайды. Бұл бағыт мектептерде ғылыми пәндердің арасындағы байланысты нығайтып, оқушыларға көпқырлы білім алуға мүмкіндік береді.

Қорытынды

Мектеп географиясын оқыту қазіргі уақытта жаңғыру мен даму кезеңінде тұр. Инновациялық технологиялар, жобалық оқыту әдісі және әлеуметтік-экологиялық мәселелерді зерттеу арқылы география сабағы

оқушылардың қызығушылығын арттырып, олардың сыни ойлау қабілеттерін дамытуға көмектеседі.

Болашақта география пәні оқушылардың зерттеу және практикалық дағдыларын дамытуға, сондай-ақ әлемдік мәселелерді шешуге бағытталуы тиіс. Оқушыларды экологиялық сауаттылыққа, мәдениетаралық түсіністікке және жаһандық азаматтыққа тәрбиелеу маңызды. Географияның болашағы оқыту әдістерінің жаңаруы мен тиімділігінің арттыруымен байланысты.

Сонымен қатар, мұғалімдердің кәсіби біліктілігін арттыру, заманауи білім беру платформаларын пайдалану және оқушылардың белсенді қатысуын қамтамасыз ету арқылы география пәнінің маңыздылығын арттыру қажет. Оқушылардың географиялық білімдерін тереңдету, оларды зерттеу жобаларына тарту және практикалық тәжірибе алу мүмкіндіктерін ұсыну арқылы, біз болашақ ұрпақтың географиялық сауаттылығын арттыра аламыз.

Осылайша, география пәні тек білім беру құралы ғана емес, сонымен қатар оқушылардың әлемді түсінуіне, экологиялық жауапкершілігін арттыруына және әлеуметтік мәселелерге белсенді қатысуына мүмкіндік беретін маңызды сала болып табылады.

Әдебиеттер:

1. Толмачева И. В. (2020). *Географические информационные системы в школьном обучении*. Москва: Издательство "Просвещение".
2. Кузнецова, Н. А. (2021). *Проектная деятельность на уроках географии как способ активизации учебного процесса*. Санкт-Петербург: Издательство "Наука".
3. Сидорова Т. П. (2022). *Экологическое образование и география: вызовы современности*. Казань: Издательство "Гео".
4. Иванова Л. В. (2023). *Развитие исследовательских навыков у школьников на уроках географии*. Новосибирск: Издательство "Школьная наука".
5. Петров Д. В. (2022). *Интерактивные методы и технологии в преподавании географии*. Москва: Издательство "Образование".
6. Горбунова Е. С. (2021). *Интеграция географии с другими школьными дисциплинами*. Екатеринбург: Издательство "Уральский университет".

Можно ли доверять ChatGPT как источнику достоверной информации?

Теленді Ә.А.

Преподаватель информатики - Колледж КОУ

Ключевые слова: Интеграция технологий в образование, Искусственный интеллект, улучшение доступа к знаниям, образовательный процесс, ChatGPT, искусственный интеллект, достоверность информации, преимущества, ограничения, рекомендации, критический подход.

Аннотация: В статье рассматривается вопрос доверия к ChatGPT как источнику информации. Описаны ключевые преимущества модели, включая быстроту, широкий охват тем и доступность, а также её ограничения: использование данных из ненадежных источников, отсутствие критического мышления и риск устаревшей информации. Приведены рекомендации по эффективному использованию ChatGPT, подчёркивающие необходимость критического подхода и проверки данных. Вывод подчёркивает полезность ChatGPT как вспомогательного инструмента при условии разумного подхода.

Введение

Современные технологии искусственного интеллекта, такие как ChatGPT, стали неотъемлемой частью нашей повседневной жизни. Они используются для выполнения разнообразных задач: от написания текстов и анализа данных до помощи в обучении и научных исследованиях. Однако возникает важный вопрос: можно ли доверять таким системам как источнику достоверной информации? Разберем этот вопрос подробнее.

Преимущества использования ChatGPT

1. **Быстрота получения информации.** ChatGPT предоставляет ответы на вопросы практически мгновенно, что делает его удобным инструментом для получения базовых знаний.
2. **Широкий охват тем.** Благодаря обучению на большом объеме данных, модель может обсуждать множество тем, от науки до искусства.
3. **Доступность.** ChatGPT доступен каждому, у кого есть подключение к интернету, и не требует специальных навыков для взаимодействия.
4. **Интерактивность.** Пользователь может уточнять запросы, задавать дополнительные вопросы и корректировать диалог в реальном времени.

Ограничения ChatGPT

1. Устаревшие данные:

- Без подключения к интернету ИИ использует информацию только до сентября 2021 года.
- Актуальность и точность данных в быстро меняющихся областях (например, политика, технологии) ограничены.

2. Генеративные ошибки:

- ChatGPT может предоставлять информацию, которая выглядит правдоподобно, но является выдуманной (“hallucination”).
- Это особенно опасно, если пользователь не перепроверяет данные.

3. Отсутствие критического мышления:

- ИИ не понимает контекста и не может отличить правду от ложной информации.
- Он не способен самостоятельно проверять достоверность данных.

4. Сложности с интерпретацией вопросов:

- ИИ может неверно интерпретировать запросы пользователя, особенно если они недостаточно точны.
- Это может привести к предоставлению неподходящих или некорректных ответов.

5. Отсутствие профессиональной экспертизы:

- ChatGPT не является специалистом в областях, требующих высокой квалификации (например, медицина, право).
- Его советы могут быть ошибочными и даже вредными.

6. Этические риски:

- Возможность генерации неподобающего или вредного контента.
- Злоупотребление ИИ в целях распространения дезинформации.

Почему нельзя доверять без перепроверки

1. Риски в критически важных областях:

- В вопросах здоровья, финансов и безопасности некорректные ответы могут иметь серьёзные последствия.

2. Неполные данные:

- ИИ предоставляет ответы только на основе данных, на которых был обучен, что исключает учёт последних исследований и открытий.

3. Отсутствие ответственности:

- ChatGPT не несёт ответственности за предоставляемую информацию.
- Пользователь сам отвечает за использование данных.

Проблемный помощник кодера: половина ответов ChatGPT содержит ошибки

Исследование Purdue University показало, что 52% ответов ChatGPT на вопросы о программировании содержат ошибки. Несмотря на это, 39% программистов доверяют его ответам из-за их убедительности и вежливого стиля. ChatGPT часто создает иллюзию компетентности, избегая осторожных формулировок. Проблемы связаны с обучением модели на данных, содержащих ошибки. Однако ее стиль коммуникации оценивается выше, чем у пользователей Stack Overflow.

Рекомендации для безопасного использования ChatGPT

- 1. Перепроверяйте информацию:**
 - Используйте надежные источники для подтверждения данных.
- 2. Не используйте в критических случаях:**
 - Для важных решений обращайтесь к профессионалам.
- 3. Будьте внимательны к формулировкам:**
 - Чем точнее запрос, тем выше вероятность получения полезного ответа.
- 4. Используйте ChatGPT как вспомогательный инструмент:**
 - Он полезен для генерации идей и выполнения рутинных задач, но не для окончательных выводов.

Заключение

ChatGPT может быть полезным инструментом для быстрого получения информации и поддержки в решении повседневных задач. Однако его использование требует критического подхода и внимательной проверки полученных данных. Как и любой инструмент, он наиболее эффективен в руках осведомленного и ответственного пользователя, который понимает его сильные и слабые стороны. Доверять ChatGPT можно, но с оговорками и разумной осторожностью.

Список литературы:

1. Тимур К. ChatGPT и Революция Искусственного Интеллекта. 2023.
2. Проблемный помощник кодера: половина ответов ChatGPT содержит ошибки: [Электронный ресурс] URL: https://habr.com/ru/companies/ru_mts/articles/818447/ 30.05.2024

Тіл үйренуге арналған мобильді қосымшалар

Тынышбай Аида Дауренқызы

Ағылшын тілі пәні мұғалімі

Каспий Қоғамдық Университеті колледжі

Кілт сөздер: мобильді қосымша, интерактивтілік, видео сабақтар, аудио жазбалар, жасанды интеллект, сөздік қор.

Ключевые слова: мобильное приложение, интерактивность, видеоуроки, аудиозаписи, искусственный интеллект, словарный запас.

Keywords: mobile app, interactivity, video lessons, audio recordings, artificial intelligence, vocabulary.

Аңдатпа: Қазіргі таңда мобильді қосымшалар қол жетімділігі, интерактивтілігінің әртүрлілігіне байланысты шет тілдерін үйренудің ыңғайлы құралына айналды. Осындай қосымшалар қолданушыларға әр түрлі әдістерді біріктіре отырып, ыңғайлы уақытта тілдерді үйренуге мүмкіндік береді: грамматикалық жаттығулардан бастап сөйлеу дағдыларын үйретуге дейін. Мақалада тілдерді үйренуге арналған мобильді қосымшалардың негізгі ерекшеліктері, олардың артықшылықтары мен кемшіліктері қарастырылады.

Аннотация: В настоящее время мобильные приложения стали удобным инструментом для изучения иностранных языков благодаря разнообразию доступности, интерактивности. Подобные приложения позволяют пользователям изучать языки в удобное время, комбинируя различные методы: от грамматических упражнений до обучения разговорным навыкам. В статье рассматриваются основные особенности мобильных приложений для изучения языков, их преимущества и недостатки.

Annotation: Today, mobile applications have become a convenient tool for learning foreign languages due to the variety of availability, interactivity. Applications like this allow users to learn languages at the most convenient time, combining different techniques: from grammar exercises to speech skills training. The article discusses the main features of mobile applications for learning languages, their advantages and disadvantages.

Қазіргі уақытта тіл үйренуге деген қызығушылықты арттырып, оны жеңіл, әрі қолжетімді етуге мобильді қосымшалар көмектесе алады. Осы жаңашылдықтың арқасында адамдар, жердің қай түпкірінде болмасын, шет тілдерін меңгеруге деген мүмкіндік алады. Осы мақала барысында шет

тілдерін үйренуге арналған танымал, әрі қолданысқа ие екі - **Memrise**, **Bookvo** қосымшаларымен танысатын боламыз.

Бірінші қосымша **Memrise** қосымшасы. Бұл қосымша сізге геймификация әдісімен тіл үйренуге көмектесе алады. Сонымен қатар, бұл қосымша:

1. **Көптілді қолдауды** ұсынады. Қосымшада сіз тек ағылшын тілін ғана емес, сонымен қатар одан басқа 20 тілмен танысып, үйрене аласыз.
2. **Сөздік қор.** Деңгейіңізге байланысты, өмірде кездесетін жағдаяттарды видео материал ретінде ұсынып, сізге жаңа сөздер мен фразаларды үйренуге көмектеседі. Кері байланыс ретінде ойын ойнау арқылы, сөздік қорыңызды кеңейте аласыз.
3. **Грамматика.** ЧатБотты қолдана отырып, өзіңіздің грамматикалық қателіктеріңізді тауып, онымен жұмыс жасай аласыз. ЧатБот бұл жерде native speaker-дің қызметін атқарады. Мессенджер жазу барысында сіздің сөйлемдегі қателіктеріңізді автоматты түрде анықтап, дұрыс нұсқасын ұсынады.
4. **Прогресс.** Тілді үйрену кезіндегі жетістігіңізді қосымша арқылы біле аласыз. Бұл қосымша, күнделікті неше жаңа сөз үйрендіңіз, неше сөз жалпы үйрендіңіз, соның барлығын бақылап отыруға мүмкіндік береді.

Екіншісі **Bookvo** қосымшасы ағылшын тілінде кітаптарды оқу арқылы тіл үйренуге арналған. Бұл платформа қолданушыларға:

1. **Тілді мәтін арқылы меңгеруге** мүмкіндік береді. Қосымшада түрлі деңгейдегі мәтіндер бар, сондықтан оны кез келген адам пайдалана алады.
2. **Сөздерді аударуға** және түсінуге ыңғайлы интерфейс ұсынады. Кітап оқып жатқан кезде, түсініксіз сөздерге бір рет басу арқылы аудармасын көруге болады.
3. **Тыңдау функциясын** қамтиды. Кейбір кітаптардың аудио нұсқалары бар, бұл тыңдау дағдысын дамытуға көмектеседі.
Bookvo ағылшын тілін үйренгісі келетіндерге, ағылшын тілінде сөйлеу деңгейін жоғарылатқысы келетіндер үшін өте пайдалы.

Мобильді қосымшалардың артықшылықтары

- **Қолжетімділік:** Бұл қосымшалар интернет арқылы әлемнің кез келген нүктесінде қолданылады.
- **Икемділік:** Сабақтарды өз кестеңізге ыңғайлап өткізуге болады.
- **Тиімділік:** Қысқа уақыт ішінде қажетті нәтижелерге жету мүмкіндігі бар.

Memrise және Bookvo секілді мобильді қосымшалар тіл үйренуді қызықты әрі нәтижелі процесс етеді. Бірі ойындар арқылы сөздік қорды

байытуға бағытталса, екіншісі оқу арқылы тіл үйренуді ұсынады. Бұл қосымшалар заманауи технологияларды пайдалана отырып, шет тілдерін меңгеруді жеңілдетеді және әркімге жаңа мүмкіндіктер ашады.

Егер сіз жаңа тіл үйренуді бастасаңыз, осы қосымшаларды міндетті түрде байқап көріңіз!

Пайдаланылған деректемелер тізімі:

1. Официальный сайт приложения Memrise. <https://www.memrise.com>
2. Kukulska-Hulme, A., & Shield, L. "An overview of mobile assisted language learning: Can mobile devices support collaborative practice in speaking and listening?" – ReCALL, 2008.
3. Stockwell, G. "Using mobile phones for vocabulary activities: Examining the effect of platform." – Language Learning & Technology, 2010.
4. Сидорова, Н. П. "Мобильные технологии в обучении иностранным языкам: возможности и вызовы." – Современные образовательные технологии, 2020.

Перспективы развития «зеленой экономики» в Казахстане

Увакасова Лязат Татымкожаевна

Преподаватель специальных дисциплин

Ключевые слова: Экономика, экология, перерабатываемая энергия, транспорт, инновация, система, инфраструктура, продовольственная безопасность .

Аннотация: Данная статья отражает суть необходимости перехода Республики Казахстан в режим «зеленой экономики», охватывая все отрасли производства и переработки.

С целью всестороннего и устойчивого роста Казахстан принял национальные программы и стратегии развития, для создания предпосылки для устойчивого развития экономики в целом. Казахстан - первое государство в Центральной Азии, которое принял организационно-правовую основу для перехода к «зеленому росту» на основе законодательных документов, включая Экологический кодекс (2007), Закон о поддержке использования возобновляемых источников энергии (2009 год), и Концепция перехода к «зеленой экономике» (2013 год). Органами власти установлены эффективные отношения с многочисленными международными финансовыми учреждениями и стратегическими партнерами в сфере поощрения и развития возобновляемой энергетики, экологических технологий и инфраструктуры.

Казахстан поддержал развитие международного сотрудничества в интересах устойчивого развития в рамках Партнерской программы «Зеленый мост» (GBPP). Казахстан сталкивается со структурной нестабильностью, социально-экономическими и экологическими проблемами, такими как чрезмерная зависимость от экспорта сырьевых товаров, неравномерное распределение благосостояния, низкий уровень жизни и ограниченный доступ к основным видам услугам. Экологические проблемы охватывают следующие показатели: дефицит водных ресурсов, неэффективное использование природных ресурсов, высокий уровень энергопотребления, нерациональные методы ведения агропромышленности и вопросы продовольственной безопасности, а также низкий уровень управления отходами.

Казахстан обладает огромным потенциалом использования возобновляемых источников энергии, при этом являясь государством с самыми высокими показателями выброса парниковых газов в Центральной Азии. Несмотря на наличие значительных экономических, социальных и экологических преимуществ, доля возобновляемых источников энергии в производстве электроэнергии в Казахстане остается низкой, на уровне 1,1% в 2017 году. Правительство страны намерено увеличить данный показатель до 50% к 2050 году. Пока Казахстан испытывает некоторые сложности в диверсификации экономики и энергоносителей, инклюзивная концепция зеленого роста особенно важна для страны.

Так же по мере необходимости проводится анализ текущего статуса перехода к «зеленой экономике», включая развитие перерабатываемой энергетики, экологического строительства, экологически чистого транспорта, управления отходами, эффективного органического аграрной продукции, рационального использования водного ресурса.

Перед Казахстаном поставлена архисложная задача. С одной стороны, мы заявили о переходе к «зеленой экономике» в связи с накопившимися экологическими проблемами в стране, с другой стороны, мы не сможем сразу отказаться от нынешней модели «коричневой экономики», для которой характерно следующее:

- зависимость экономики от нефтяного сектора, горнодобывающей и тяжелой промышленности. За 2016 г. в общей сумме экспорта доля доходов от продажи нефти составила 57%;

- рычаги роста основываются на интенсивном использовании энергии и природных ресурсов, Казахстан занимает 28 е место в мире по энергоемкости ВВП;

- казахстанский экспорт сталкивается с проблемой соответствия экологическим стандартам ввиду заострения внимания на устойчивом развитии в прогрессивных странах Европы, Восточной Азии и Северной Америки;

- зависимость от добывающих отраслей снижает возможности для инновационного развития в других перерабатывающих секторах.

Таким образом, Казахстан для устойчивого развития должен переломить тенденции не устойчивого развития в экономике, перейти от экстенсивной экспортносырьевой модели экономического развития к модели экологически сбалансированной (адаптированной) модернизации экономического развития, экологизации экономики.

На пути к формированию «зеленой экономики» Казахстан сталкивается с рядом проблем,

которые выявлены и представлены в следующем обобщенном виде:

- 1) неэффективное использование ресурсов;
- 2) несовершенная система ценообразования на энергоресурсы;
- 3) ухудшение состояния окружающей среды;
- 4) низкая численность и плотность населения;
- 5) слабая национальная инновационная система;
- 6) низкая экологическая культура [8].

Ранее в научных трудах мы останавливались на анализе некоторых вышеизложенных проблем, в данном исследовании мы решили акцентировать внимание на последних двух пунктах.

На наш взгляд, слабая национальная инновационная система и низкая экологическая культура взаимосвязаны. Для создания и внедрения инноваций, помимо финансовых вливаний, инициативы «сверху», требуется спрос со стороны потребителя, то есть инициатива «снизу», а это напрямую связано с культурой покупателя и его осознанным решением.

Итак, обратимся к нижеследующим проблемам формирования «зеленой экономики».

Казахстан существенно отстает от других стран по показателю удельного веса затрат на научно-исследовательские работы и НИОКР в ВВП.

По данным <http://stat.gov.kz>. в 2016 и 2017 гг. затраты на НИОКР в удельном весе ВВП снизились, хотя в денежном выражении затраты на науку в 2017 г. выше. При этом если учесть колебания валюты, то данные значения увеличились лишь формально. Если сравнить затраты на науку ведущих государств, то здесь в пятерку лидеров входят Израиль (4,25% ВВП), Республика Корея (4,23% ВВП), Швейцария (3,42% ВВП), Япония (3,29% ВВП) и Швеция (3,28% ВВП) (по данным 2016 г.) Что касается затрат на НИР в области охраны окружающей среды, то здесь начиная с 2015 г. наблюдается стабильный рост, что связано с принятием в Казахстане курса на «зеленый рост» и пристальным вниманием государства проблемам окружающей среды.

Ожидается, что внедрение зеленых технологий позволит повысить энергоэффективность экономики Казахстана на 40-60% и сократить потребление воды на 50%. Более того, переход к модели зеленого роста позволит создать более 500 000 новых рабочих мест в традиционных и новых отраслях промышленности, улучшить условия жизни и обеспечить высокое качество жизни для всего населения страны (Концепция по переходу РК к «зеленой экономике», 2013 г.). Переход к «зеленому росту» потребует эффективной координации усилий между органами власти, национальными и международными инвесторами и обществом, в целом. Как результат, совместная реализация государственной политики приведет к динамичному и устойчивому экономическому росту, который будет устойчив к неблагоприятным экономическим и экологическим изменениям. Общий объем инвестиций, необходимых для реализации программы, оценивается в среднем в 3-4 млрд. долларов США в год в течение 2014-2050 годов. Крупнейшие годовые инвестиции потребуются в 2020-2024 годах, примерно 1,8% от общего объема ВВП. Планируется, что большая часть финансирования будет привлечена за счет частных инвесторов.

Возобновляемая энергетика в Казахстане Возобновляемые источники энергии включают в себя солнечные и ветряные электростанции, малые ГЭС, биотопливные установки, геотермальные и некоторые другие виды электростанций. Учитывая географическое расположение и климатические условия Казахстана, малые ГЭС, солнечная и ветровая энергия являются наиболее перспективными возобновляемыми источниками энергии. По официальным оценкам, гидроэнергетический потенциал средних и крупных по величине рек составляет 55 млрд. кВт-ч, а потенциал малых рек - 7,6 млрд. кВт-ч в год. При этом, потенциал солнечной энергии и энергии ветра оценивается примерно в 2,5 млрд. кВт-ч в год и 1,820 млрд. кВт-ч в год соответственно. Таким образом, совокупный потенциал возобновляемых источников энергии составляет 1885 млрд. кВт-ч в год, что эквивалентно суммарной мощности 4,3 ГВт.

Список литературы:

1. Лыжин Д.Н. Перспективы развития «зеленой экономики»: глобальные и региональные аспекты. [Электронный ресурс]. – 2014. URL: <https://riss.ru/analytics/5915/> (дата обращения: 12.05.2018).
2. Будущее, которого мы хотим. Итоговый документ Конференции ООН. Рио де Жанейро. [Электронный ресурс]. – 19 июня 2012. URL: <http://www.uncsd2012.org/> (дата обращения: 12.05.2018).
3. Бобылев С.Н., Захаров В.М. «Зеленая» экономика и модернизация. Эколого-экономические основы устойчивого развития // Бюллетень Института устойчивого развития Общественной палаты РФ «На пути к устойчивому развитию России». – 2012. – № 60. – 90 с.
4. Концепция по переходу Республики Казахстан к «зеленой экономике»: утв. Указом Президента Республики Казахстан 30 мая 2013 г. № 577.
5. FAO, 2016. Развитие органического сельского хозяйства в Казахстане.
6. Правительство РК. Программы модернизации системы управления твердыми бытовыми отходами на 2014 - 2050 годы

Применение игровых методик при обучении английскому языку

Цыганкова Евгения Викторовна

Методист по иностранным языкам

Преподаватель английского языка

Магистрант 1 курса КазГУ им. Аль Фараби. Филологический факультет.
Лингвистика.

Ключевые слова: Игровая методика, фонетика, лексика, грамматика, знания, умения, навыки, барьеры, мотивация, эффективность, иностранный язык.

Аннотация: В данной статье рассматривается целесообразность применения игровых методик при изучении иностранных языков, на примере английского языка. Приведены примеры фонетических, лексических и грамматических упражнений, как примеры использования игр в развитии навыков говорения на иностранном языке.

Изучение иностранных языков всегда было приоритетным направлением образования и развития личности. Но даже при сильном желании и мотивации к учебе, обладеть речью на иностранном языке достаточно сложно, что связано с языковыми, социальными и психологическими барьерами, которые каждый обучающийся преодолевает с разной скоростью и успехом.

Но есть ли метод, который поможет преодолеть возникающие барьеры и развить навыки свободного говорения на иностранном языке и стать его уверенным пользователем?

Педагогическая наука, развиваясь и модернизируясь, шагая в ногу со временем и используя информационные технологии в обучении, предлагает преподавателям разнообразные методики и техники для эффективного усвоения знаний, умений и выработки необходимых навыков. И одним из таких методов является игра, а именно, обучающая игра.

Можно выделить три типа игр, используемых при изучении иностранных языков:

1. Фонетические
2. Лексические
3. Грамматические

Фонетические игры направлены на изучение алфавита, произношения и чтения, что является основой любого языка. Примером может послужить игра «**Break the code**», суть которой заключается в том, что обучающиеся, поделенные на команды, должны расшифровать предложения, написанные цифрами, преобразовав их в буквенный формат. При этом повторяются названия букв алфавита, произношение сочетаний букв и правил их чтения.

26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	z

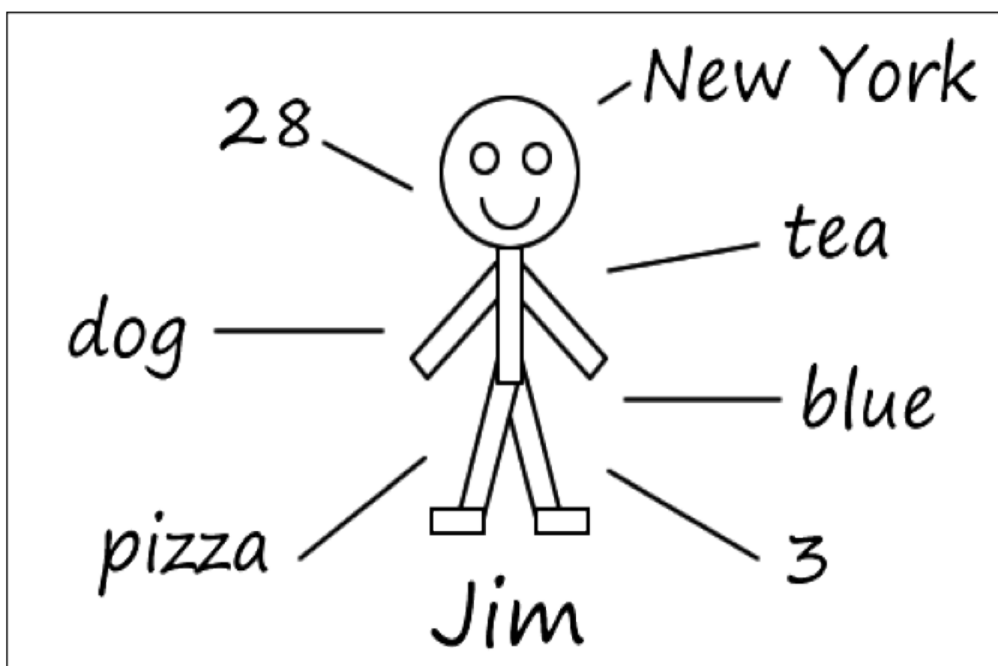
18 15,12,5,22 14,2 21,26,14,18,15,2 (I love my family)

Затем каждая команда придумывает свое слово или предложение для расшифровки соперниками.

Данная игра помогает отработать навыки коммуникации и взаимодействия в группах, что является немаловажным фактором развития навыков говорения и преодоления выше указанных барьеров.

Лексические и грамматические игры помогают отработать навыки построения разных видов предложений: утвердительных, вопросительных и отрицательных, и использовать подходящую случаю лексику.

Игра «Ask me» предлагает обучающимся задавать вопросы к словам и цифрам, помогает отработать структуры построения предложений в разных временах (настоящее, прошедшее, будущее)

New York: Where is he from?
 Where was he born?
 Where does he live?
 Where is he going next week?

Затем студенты могут задавать вопросы на английском языке друг другу – и это еще один шаг к уверенному владению иностранным языком, свободному говорению и пониманию иностранной речи.

Следующий этап – построение небольшого связанного текста. Избавляемся от барьеров в речи, учимся излагать свои мысли грамотно, логически четко.

«Professions»

Задание основано на теме «профессии».

Цель: активизация навыков аргументирования и отстаивания своей точки зрения, а также отработка лексики по заданной теме.

Каждый участник вытягивает карточку с профессией. Задача учеников описать самые важные качества и умения, которыми должен обладать грамотный специалист в данной области.

Развивая коммуникативные навыки, выходя на более высокий уровень уверенного пользования иностранным языком, обучающимся можно предложить игру

«Detective»,

суть которой заключается в том, что каждая команда, ответив на предложенные вопросы, должна написать свою детективную историю и рассказать ее. В данной игре основное задание – разговаривать только на иностранном языке, не переходя на родной язык.

1. When was the champagne poisoned?
2. How many guests knew the secret?
3. Who locked the door?
4. Why was the body near the window?
5. What was burnt in the chimney?
6. Whose footprints were in the garden?
7. Where is the diamond?

Игра окажется и хорошим развлечением, и практикой речи. Будут отработаны навыки написания эссе, применения выученной и правил грамматики.

Данные игровые примеры были применены на практике, на занятиях иностранным языком, являлись хорошей мотивацией участия в обучающем процессе и освоении английского языка.

Заинтересованность преподавателя в своем предмете и желании получить результат от своей работы, безусловно, является мотивацией к учебе и у студентов. И наоборот – интерес обучающихся к предмету заставляет преподавателя искать и разрабатывать методики, техники для построения интересного и продуктивного занятия.

Список литературы

1. Коньшева А., Игровой метод в обучении иностранному языку, 2008г./ Каро
2. Кулясова Н.А., Алфавитные и тематические игры на уроках английского языка. Серия: Мастерская учителя иностранного языка, 2011/ Вако
3. Москаленко Е.А., Игры на уроках иностранного языка, 2024г./ Москва

**СБОРНИК НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ И МЕТОДИЧЕСКИХ СТАТЕЙ
«ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ В РАБОТЕ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ»**

МАЗМУНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

1. **Ануаш Ж. Д.** Социальная ответственность колледжа: образование, которое меняет жизни 5
2. **Абилов Р. Р.** Мұғалімдердің цифрлық технологияларды тиімді меңгеруі мен қолдану әдістері 8
3. **Агибаева Л. М.** Актуальность экологической культуры для молодого поколения в современном мире 15
4. **Айтбекова А. Д.** Глобальные образовательные системы в колледжах и университетах: чему Казахстан может поучиться у других стран 18
5. **Акимбекова С. К.** Использование театральной педагогики на уроках литературы 20
6. **Аксёнова-Гяурова О. В.** Ораторское искусство в практике педагога 24
7. **Асанова Ж. А.** Инновационные методы и приемы обучения 28
8. **Бектибай Ә. Е.** Сравнение образовательных систем и подходов к обучению информатике в разных странах 31
9. **Давыденко Е. В.** Применение проблемно-ориентированного метода обучения для экономических специальностей 35
10. **Демеуова Г. Б.** Активные методы обучения – «учитель-ученик» 39
11. **Енбаева Р. Қ., Гүлнұр Нұрданияқызы** Менталды денсаулық – басты назарда. Эмоцияны басқара алу және сезім. Психологиялық тренинг 45
12. **Зайрахунова Д. К.** Как организовать отдых преподавателю. Советы при выборе тура 49
13. **Козбекова Л. Д., Итемирова А. С.** Білім алушылармен бірлескен топтық оқытуды жүзеге асырудың тиімділігі 52
14. **Колесникова А. С.** Применение лечебной физической культуры на уроках физкультуры 57
15. **Ошакбаева Н. К.** Кітап оқу арқылы өз болашағыңды жаса 60
16. **Пәйзолла А.** Цифрлық технологиялар дәуіріндегі білім беру 70
17. **Сарыпбек А. Т.** Интеграция математики с реальными жизненными задачами: от теории к практике 72
18. **Семжанова Г. М.** Білім алушылардың экономикалық тұрғыдан ойлауын дамыту 75
19. **Ступина С. Д.** Футбольные упражнения как способ развития координационных способностей учащихся колледжа 81
20. **Сұлтанова А. С.** Тілдерді оқытудағы замануи әдіс-тәсілдер: тиімділік пен нәтижелілікке жол 86

21. Тлеубеков А. Г. Обзор платформ с AI для помощи учителям	89
22. Токтарбаева А. С. Мектеп географиясын оқытуды дамыту: қазіргі үрдістер мен болашақ мүмкіндіктер	96
23. Төленді Ә. А. Можно ли доверять ChatGPT как источнику достоверной информации?	100
24. Тынышбай А. Д. Тіл үйренуге арналған мобильді қосымшалар	106
25. Увакасова Л. Т. Перспективы развития зеленой экономики в РК	109
26. Цыганкова Е. В. Применение игровых методик при обучении английскому языку	112

Составитель Цыганкова Е.В.
Методист колледжа УО «Каспийский общественный университет»

НАУЧНОЕ ИЗДАНИЕ

СБОРНИК НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИХ И МЕТОДИЧЕСКИХ СТАТЕЙ
«ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ В РАБОТЕ
ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ»

«КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНЫҢ ЖҰМЫСЫНДАҒЫ ПЕДАГОГИКАДЫҚ
ДӘСТҮРЛЕР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР»
ҒЫЛЫМИ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕЛІК МАҚАЛАЛАР ЖИНАҒЫ

“PEDAGOGICAL TRADITIONS AND INNOVATIONS IN THE WORK OF A
PROFESSIONAL EDUCATIONAL ORGANIZATION”
COLLECTION OF SCIENTIFIC, PEDAGOGICAL AND METHODOLOGICAL ARTICLES